

ठुलीभेरी नगरपालिका वृत्तचित्र २०७५

जुफाल, डोल्पा

प्रकाशक
ठुलीभेरी नगरपालिका
सूचना प्रविधि शाखा ,डोल्पा
फोन नं. ०८७ ५५९०९३,५५९०९४
आ.व. २०७५।७६

संरक्षक

लोक बहादुर राना
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
ठुलीभेरी नगरपालिका, जुफाल डोल्पा

सल्लाहकार

राम कुमार यादव (कृषि अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
सन्तोष बहादुर खड्का (लेखा अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
टेक बहादुर के सी (पशु सेवा अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
दया नन्द गौण (स्वास्थ्य सेवा अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
पुष्पा रिजाल (महिला विकास अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
दिल प्रसाद रोकाया (शिक्षा अधिकृत, ठुलीभेरी नगरपालिका)
शेर बहादुर (शिक्षा श्रोत व्यक्ति ,ठुलीभेरी नगरपालिका)
केशव बहादुर सुनार, दिलमाया के सी (नायब सुब्बा, ठुलीभेरी नगरपालिका)

संयोजक

सन्तोष गुरुङ
सुचना प्रविधि अधिकृत
ठुलीभेरी नगरपालिका, जुफाल डोल्पा

सम्पादन

सन्तोष गुरुङ (सुचना प्रविधि अधिकृत)

ठुलीभेरी नगरपालिका वृत्तचित्र २०७५

Profile of Thulibheri Municipality 2075

प्रकाशक : ठुलीभेरी नगरपालिकाको कार्यालय , जुफाल डोल्पा

फोन नं. : ०८७ ५५१०९३, ५५१०९४

ईमेल : ito.thulibherimun@gmail.com
cao@thulibherimun.gov.np
admin@thulibherimun.gov.np

वेबसाइट : www.thulibherimun.gov.np

प्रकाशन मिति : २०७५ आषाढ

संस्करण : प्रथम

प्रकाशन प्रति : १००

सर्वाधिकार : ठुलीभेरी नगरपालिकाको कार्यालय , जुफाल डोल्पा

मुद्रण :

ठुली भेरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जुफाल डोल्पा
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
शुभकामना

सर्वप्रथम त यस ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (Profile) तयार गरेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । कुनैपनि योजना वा कार्यक्रम तर्जुमाका निमित्त तथ्याङ्को महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ र तथ्याङ्क पनि सहि हुनु अति आवश्यक हुन्छ । यिनै कुरालाई ध्यानमा राखि तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ भन्ने कुरामा म विश्वस्त छु । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६ र स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ द्वारा प्रदत्त अधिकार क्षेत्र भित्र रही स्थानीय निकायले गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी सेवा दक्षताका साथ योजनावद्व ढंगबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने मान्यताका आधारमा यस डोल्पा जिल्लाको ठुलिभेरी नगरपालिकाले आफ्नो वस्तुगत विवरण तयार गरेको छ । यस वस्तुगत विवरणलाई नगरपालिकाको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन लगायतका प्रक्रियामा आधार बनाईएमा नगरपालिकाको समानुपातिक रूपमा समग्र विकासका लागि सहज हुने कुरामा विश्वास लिइएको छ । नेपालको संविधान २०७२ धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिकाहरूमा मिति २०७३/११/२७ देखि लागू हुने गरी ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका र ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७४४ वटा स्थानीय निकाय तोकिएकोमा उक्त तोकिएका नयाँ संरचनाहरूको जानकारी प्राप्त गर्नका लागि यस बस्तुस्थिति विवरणले केहि सहयोग पुर्ने छ । साथै यस महत्वपूर्ण कार्यलाई सफल बनाउन प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने यस नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत लगाएत सम्पुर्ण कर्मचारीहरू, सबै राजनीतिक दलका प्रतिनिधीज्यूहरू, एकीकृत योजना तर्जुमा समिति, वडा नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, वडा कार्यालयका सचिव, वडा स्तरका विभिन्न सञ्जालहरूका साथै परामर्शदाता प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यस ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार कार्यमा प्राविधिक सहयोग गर्ने र सम्पूर्णलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । नगरपालिकाको वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा, स्थानीय आवश्यकताको पहिचान, आन्तरिक श्रोत परिचालन लगायतका क्षेत्रमा यो वस्तुस्थिति विवरण को प्रभावकारीताका साथ प्रयोजनमा ल्याइने कुरा यहाँहरू माझ प्रतिवद्वता जाहेर गर्दछु । धन्यवाद ।

.....
गणेश बहादुर शाही

नगर प्रमुख, ठुलिभेरी नगरपालिका डोल्पा

ठुली भेरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जुफाल डोल्पा
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
कृतज्ञता ज्ञापन

डोल्पा जिल्ला ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रस्तुत गर्ने पाउँदा समग्र नगरपालिका कार्यालय परिवारको तर्फबाट खुशी व्यक्त गर्दछु । नगरपालिकाको आफ्नो क्षेत्र भित्रको भौगोलिक आर्थिक, सामाजिक शैक्षिक, सास्कृतिक एवं समग्र पक्षहरूको चित्रण हुने गरी स्थानीय निकायहरूले आफ्नो नगरको वस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने स्थानीय स्वायत शासन ऐन/नियमको व्यवस्था अनुरूप नगरपालिकाको कार्यालय जुफाल, डोल्पाबाट पनि नगरको सर्वाङ्गिण पक्षहरूको विस्तृत विवरण सहितको परिमार्जित तथा संसोधित तथ्याङ्कीय विवरण स्वरूप यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस अध्ययन कार्यमा नगरपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक, परामर्श तथा रायसुभाव प्राप्त भएको छ, जसको परिणामस्वरूप यो कार्यालयले आफ्नो वस्तुगत विवरण तयार गर्न सफल भएको छ । यो वस्तुगत विवरण तयार पार्नका लागि परामर्श तथा प्राविधिक सहयोग गरी यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने नगरपालिकाका सम्पुर्ण परिवार प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसैगरी यो वस्तुगत विश्लेषण तथा निर्माण कार्यमा सहजिकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजिकरण तथा तथ्यांक संकलन गर्नुहुने यस निकायमा क्रियाशिल राजनैतिक दलका निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, कार्यालयका सामाजिक परिचालकहरू लगायत सम्पुर्ण सरोकारवालहरू प्रति नगरपालिका आभारी छ । अध्ययनको क्रममा प्रारम्भक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, अपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदाता र ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण सम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुभाव दिई सहयोग गर्नु हुने सम्पुर्ण महानुभावहरूलाई धन्यवाद सहित हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहान्छु । धन्यवाद ।

.....
योगेन्द्र बहादुर शाही

नगर उप प्रमुख, ठुलिभेरी नगरपालिका डोल्पा

ठुली भेरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जुफाल डोल्पा
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
कृतज्ञता ज्ञापन

डोल्पा जिल्लाका विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू मध्य यस ठुलिभेरी नगरपालिकाले आफ्नो नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने भौगोलिक सामाजिक, राजनीतिक, शैक्षिक, जनसांझीय, कृषि, नगरपालिका स्रोत र सम्भावना आदि सम्पूर्ण विवरण समावेश भएको नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (Profile) तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामी हर्षित छौं। यस अध्ययन कार्यमा नगरपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट आवश्यक सल्लाह, प्राविधिक परामर्श तथा रायसुभाव प्राप्त भए अनुरूप यो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने सन्दर्भमा थप हौसला मिलेको छ। कुनै पनि ठाउँको विकासका लागि प्रथम त त्यस ठाउँको समग्र वस्तुस्थिति र स्थानीय स्रोत सहितका सम्भावनाहरू पत्ता लगाउन जरूरी हुन्छ भने समयको अन्तराल सँगै ती वस्तुगत विवरणमा धेरै थोरै परिवर्तनहरू आउनु स्वभाविक हुन्छ, यस अर्थमा पनि कुनै पनि ठाउँको वस्तुगत विवरण तयार पार्ने कार्य एउटा निरन्तर प्रकृया भएको र यस कार्यका लागि अत्यन्त छोटो समयमा यस ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण संदर्भलन गर्ने क्रममा प्रत्यक्ष योगदान दिनुहुने सबै पदाधिकारीज्यूहरू, सामाजिक परिचालकहरू र विभिन्न छलफल अन्तर्क्रियाहरूमा सहभागी हुनुहुने महानुभावहरूमा म लगायत नगरपालिका सधै आभारी छौं। अध्ययनको क्रममा प्रारम्भिक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, अपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदाता र ठुलिभेरी नगरपालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण (Profile) सम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुभाव र सहयोग दिनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई धन्यवाद् सहित हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहान्छौं।

.....
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
ठुलिभेरी नगरपालिकाको कार्यालय, जुफाल डोल्पा

ठुली भेरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जुफाल डोल्पा
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
कृतज्ञता ज्ञापन

डोल्पा जिल्ला ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा समग्र निर्वाचित पदाधिकारीका तर्फबाट खुशी व्यक्त गर्दछौं । नगरपालिकाको आफ्नो क्षेत्र भित्रको भौगोलिक आर्थिक, सामाजिक शैक्षिक, साँस्कृतिक एवं समग्र पक्षहरूको चित्रण हुने गरी स्थानीय निकायहरूले आफ्नो गाउँको बस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने स्थानीय स्वायत शासन ऐन/नियमको व्यवस्था अनुरूप नगरपालिकाको कार्यालय जुफाल, डोल्पाबाट नगरको सर्वाङ्गिण पक्षहरूको विस्तृत विवरण सहितको परिमार्जित तथा संसोधित तथ्याङ्कीय विवरण स्वरूप यो वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ । यस अध्ययन कार्यमा नगरपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक, परामर्श तथा रायसुभाव प्राप्त भएको छ, जसको परिणामस्वरूप यो कार्यालयले आफ्नो वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्न सफल भएको छ । यो वस्तुस्थिति विवरण तयार पार्नका लागि परामर्श तथा प्राविधिक सहयोग गरी यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने नगरपालिकाका सम्पूर्ण परिवार प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं । यसैगरी यो वस्तुस्थिती विश्लेषण तथा निर्माण कार्यमा सहजिकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजिकरण तथा तथ्यांक संकलन गर्नुहुने यस निकायमा क्रियाशिल राजनैतिक दलका निर्वाचित पदाधिकारी ज्यूहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, यस ठुलिभेरी नगरपालिकाका सम्पूर्ण जनताहरू, कार्यालयका सामाजिक परिचालकहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू प्रति हामी निर्वाचित पदाधिकारीहरु आभारी छौं । ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणले यस कार्यालयलाई आगामी दिनमा गाउँको विकासका लागि महत्वपूर्ण दस्तावेज हुने कुरामा हामी विश्वस्त छौं । अन्त्यमा, यस वस्तुगत विवरण कार्यान्वयका लागि हामी सधैव अग्रसर हुने कुरामा सामुहिक प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछौं ।

धन्यवाद ।

.....

सम्पुर्ण वडा अध्यक्षहरू, ठुलिभेरी नगरपालिका डोल्पा

विषय सूची

खण्ड १ पृष्ठभुमी(Background)

१.१ अध्ययनका उद्देश्यहरू

१.२ अध्ययनको महत्व

१.३ अध्ययनको औचित्य

१.४ अध्ययन विधि

१.५ अध्ययनको क्षेत्र र सीमा

१.६ स्थानीय निकायको परिचय

१.७ पृष्ठभूमि

खण्ड २ परिचय

२.१ डोल्पा जिल्लाको परिचय

२.२ ठुलिभेरी नगरपालिकाको परिचय

२.३ नगरपालिकाको राजनैतिक विभाजन

२.४ भौगोलिक स्वरूप तथा सिमाना

२.५ प्रमुख नदि नाला

२.६ धर्म संस्कृति र जातजाति

२.७ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

२.८ पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

खण्ड ३ घरधुरी विवरण

३.१ उमेर र लिंग अनुसार घरमुलीको विवरण

३.२ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

- ३.३ स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या
- ३.४ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी संख्या
- ३.५ इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था
- ३.६ बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था
- ३.७ उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण
- ३.८ शैचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

खण्ड ४ जनसंख्या विवरण

- ४.१ जनसांख्यिक विवरण
- ४.२ जनसांख्यिकीय अवस्था
- ४.३ बडागत घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण
- ४.४ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या वितरण
- ४.५ आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था
- ४.६ भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण
- ४.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको वितरण
- ४.८ जातजातिका आधारमा जनसंख्याको वितरण
- ४.९ अपांगताको आधारमा जनसंख्या
- ४.१० जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण
- ४.११ भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको जनसंख्या

खण्ड ५ शिक्षा

- ५.१ नगरपालिकाको शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण
- ५.२ विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू
- ५.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरणः

५.३.१ प्राथमिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरणः

५.३.२ नि.मा.वि. तथा मा.वि. हरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरणः

५.४ ५ बर्ष वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

५.५ विद्यालयमा भर्ना भएका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरूको अवस्था :

५.६ बालविकास केन्द्रहरूको अवस्था :

५.७ बाल सञ्जालको अवस्था

५.८ विशेष शिक्षा तर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अवस्था

५.९ विद्यालयहरूमा शैचालयको अवस्था :

५.१० तहगत शिक्षक विवरण

५.११ संस्थागत विद्यालयहरूको वडा अनुसार विवरण

खण्ड ६ स्वास्थ्य

६.१ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू

६.२ नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

६.३ ठुलिभेरि नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू

६.४ विरामी पर्दा सुरुमा लगिने ठाँउको आधारमा घरधुरी विवरण

६.५ ठुलिभेरि नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने सेवाग्रहीहरूको अवस्था

६.६ गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण

६.७ गर्भवती महिलाहरूले विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने सुत्केरी सेवाहरूको विवरण

६.८ नगरपालिका भित्र विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण

६.९ नगरपालिकाभित्र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरूको विवरण

६.१० खोप सेवाको विवरण

६.११ ठुलिभेरि नगरपालिकामा खोप सेवाको विवरण

६.१२ ठुलिभेरि नगरपालिकामा गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण

६.१३ नगरपालिकामा बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको विवरण (JESI)

६.१४ पोषणको अवस्था

६.१५ कुपोषणको अवस्था(नयाँ)

६.१६ कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

६.१७ दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको विवरण

खण्ड ७ बालबालिका

७.१ बालबालिकाहरूको हत्या अपहरण सम्बन्धी विवरण

७.२ विद्यालयमा आधारित बालक्लबहरूको विवरण

७.३ परिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था

७.४ अपांगता परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको विवरण

७.५ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका)

७.६ कामदारको रूपमा घर/परिवारवाट घर वाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण

७.७ श्रमिक बालबालिकाको प्रकार

खण्ड ८ सडक सञ्जाल

८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

८.२ निर्माणाधीन गाउँ स्तरीय सडकहरू

८.३ गाउँ क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको विवरण

खण्ड ९ जलविधुत तथा दुर संचार

९.१ शहरी विद्युतीकरण

९.२ दुर संचार सम्बन्धी विवरण

९.३ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरूको विवरण

खण्ड १० पेशा

१०.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

खण्ड ११ कृषि

११.१ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

११.२ विशेष व्यावसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली

११.३ उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण

११.४ व्यवसायिक खेती

खण्ड १२ स्थानिय बजार तथा व्यवसायिक उधोग

१२.१ नगरपालीकाका स्थानिय बजार केन्द्रहरू

१२.२ व्यापारिक केन्द्रहरूको विवरण

१२.३ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

१२.४ निर्माण व्यवसाय, होटल व्यवसाय, व्यापारिक र अन्य फर्महरूको लिस्ट

खण्ड १३ पशु पक्षि

१३.१ पशु सेवा सम्बन्धि पकेट क्षेत्रको विवरण

१३.२ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

१३.३ पशु जन्य उत्पादन विवरण

१३.४ पशु चरन क्षेत्र

१३.५ पशुपंक्षी/वन्यजन्तुको विवरण

खण्ड १४ वन क्षेत्र तथा जग्गा

१४.१ वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

१४.२ वर्तमान भु-उपयोग सम्बन्धि विवरण

१४.३ सिंचितक्षेत्र

१४.४ भू-स्वामित्वको अवस्था

१४.५ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण

खण्ड १५ पञ्जिकरण

- १५.१ जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद र बसाइसराइ
- १५.२ आर्थिक वर्ष ०७४/७५ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण
- १५.३ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको अवस्था

खण्ड १६ नगरपालिका

- १६.१ यो आ. व. मा नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू
- १६.२ नगरस्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू
- १६.३ नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा
- १६.४ नगरपालिकाको स्थापनाकाल देखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण
- १६.५ नगरपालिका पदाधिकारीहरू
- १६.६ वडागत जनप्रतिनिधिको विवरण
- १६.७ नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण
- १६.८ नगरपालिकाको कार्यलयमा हाल सम्मका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरूको विवरण

खण्ड १७ विविध

- १७.१ सदरमुकामबाट हरेक वडा सम्मको दुरि
- १७.२ खाद्यान्त आत्मार्निभरताको अवस्था
- १७.३ महिला हिसां सम्बन्धी विवरण
- १७.४ वातावरण तथा सरसफाई
- १७.५ फोहरमैला व्यवस्थापन
- १७.६ सेवा प्रवाह विवरण
- १७.७ हुलाक सेवा केन्द्र
- १७.८ नगरपालिका र वडा कार्यलयका हालका भवनहरू

१७.९ सिचांईको स्रोत

१७.१० तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

१७.११ नगरपालिका टाढाको वस्तिबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय (घण्टा)

१७.१२ वैंक तथा वित्तीय संस्था

१७.१३ धार्मिक स्थलको नाम

१७.१४ विद्यमान सतह ढलको अवस्था

१७.१५ सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

१७.१६ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण

१७.१७ झोलुगें पुलहरूको विवरण

१७.१८ सामुदायिक अध्ययन केन्द्रको विवरण

१७.१९ सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

१७.२० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

१७.२१ नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दूरी

१७.२२ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण

१७.२३ औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

१७.२४ विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण

१७.२५ वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

१७.२६ नगरपालिकाबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण

१७.२७ स्थानीय राजनैतिक दलहरू

१७.२८ विमानस्थलको विवरण

१७.२९ शब्दाह पशु वधशालाको विवरण

१७.३० बेरोजगारको तथ्याङ्क

१७.३१ सुरक्षा इकाइहरू

१७.३२ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति गठन

१७.३३ प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि)

१७.३४ सुकुम्वासीको तथ्याङ्क

१७.३५ अल्पसंख्यक/सिमान्तीकृत वर्गको तथ्याङ्क

१७.३६ घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण

१७.३७ नगरपालिका भित्र रहेका विशेष, संरक्षित, स्वायत्त क्षेत्रको विवरण

१७.३८ नगरपालिकाका अवसर, चुनौति र समस्याहरू

१७.३९ नगरपालिको विकास सम्भावनाहरू (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग, आदि)

१७.४० सरकारी कार्यालयहरूको नाम, टेलिफोन विवरण

तालिकाको विवरण

तालिका १: डोल्पा जिल्लाका स्थानिय निकायहरुको विभाजन

तालिका २: ठूलिभेरि नगरपालिकामा कायम वडाहरु

तालिका ३: वडाहरुको भुगोल र क्षेत्रफल

तालिका ४: नगरपालिकामा मनाइने चाडपर्व र मेलाहरु

तालिका ५: नगरपालिकामा रहेका पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

तालिका ६: लिंग अनुसार घरमुलीको विवरण

तालिका ७: छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

तालिका ८: स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या

तालिका ९: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी विवरण

तालिका १० : इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरधुरी

तालिका ११: बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

तालिका १२ : उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण

तालिका १३ : शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

तालिका १४: नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसंख्या

तालिका १५ : पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

तालिका १६: वडा अनुसार जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

तालिका १७ :० देखि ७५ वर्ष माथिका उमेरसमुहको जनसंख्या विवरण

तालिका १८: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

तालिका १९: भाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

तालिका २०: वडा अनुसार धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

तालिका २१ : जाति अनुसार जनसंख्या विवरण

तालिका २२: ठुलिभेरि नगरपालिकाबाट अपाङ्गता कार्ड लिएका व्यक्तिहरूको विवरण

तालिका २३: जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

तालिका २४: भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको विवरण

तालिका २५: नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

तालिका २६: कक्षा १ देखि ५ सम्म शैक्षिक शत्र २०७५ मा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको विवरण

तालिका २७: कक्षा ६ देखि १० सम्म शैक्षिक शत्र २०७५ सम्म भर्ना भएका विद्यार्थी विवरण

तालिका २८: ५ वर्ष र माथिको शैक्षिक अवस्थाको विवरण

तालिका २९: विद्यालय पढिरहेका तथा विद्यालय छाडेका वालबालिकाहरू

तालिका ३०: बालविकास केन्द्रहरूको विवरण

तालिका ३१: विद्यालयमा शौचालय प्रयोगको विवरण

तालिका ३२: प्राथमिक तहका कार्यरत शिक्षकहरूको तहगत शिक्षक विवरण

तालिका ३३: ठुलिभेरि नगरपालिकामा भएका संस्थागत विद्यालयको वडा अनुसारको विवरण

तालिका ३४: विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण :

तालिका ३५: नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

तालिका ३६: स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

तालिका ३७: बिरामी पदा सुरुमा लगिने ठाँउको आधारमा घरधुरी विवरण

तालिका ३८: स्वास्थ्य संस्थामा आउने सेवाग्राहीहरूको विवरण २०७४।७५

तालिका ३९: गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेका सुरक्षित मातृत्व सम्बन्ध विवरण २०७४।७५

तालिका ४०: विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाबाट सुरक्षित प्रशुती सेवा लिनेहरूको विवरण २०७४।७५

तालिका ४१: परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण २०७४।७५

तालिका ४२: जिवित बच्चा जन्माउने संख्याको आधारमा आमाहरूको विवरण २०७४।७५

तालिका ४३: नगरपालिकामा भएको खोप सेवाको विवरण

तालिका ४४: नगरपालिका भित्र विद्यमान खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

तालिका ४५: गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

तालिका ४६: बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

तालिका ४७: नगरपालिकाको पोषणको अवस्था २०७४।७५

तालिका ४८: नगरपालिकाका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (नयाँ) २०७४।७५

तालिका ४९: बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (पुरानो) २०७४।७५

तालिका ५०: दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको विवरण

तालिका ५१: विद्यालयमा आधारित बालकलबहरूको विवरण

तालिका ५२: अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने बालबालिकाको विवरण

तालिका ५३: श्रमकोलागि बाहिर जाने बालबालिकाको संख्या

तालिका ५४: नगरपालिका भित्र रहेका सडकहरूको विवरण

तालिका ५५: निर्माणाधिन गाउँ सडक विवरण

तालिका ५६: गाउँक्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको विवरण

तालिका ५७: नगरपालिकाको जलविधुत आयोजनाको विवरण

तालिका ५८: दूर सञ्चार सम्बन्धी विवरण

तालिका ५९: नगरपालिकामा रहेका रेडियो तथा एफ एम को अवस्था

तालिका ६०: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

तालिका ६१: वाषिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

तालिका ६२: यस नगरपालिका उत्पादन पकेट क्षेत्र अन्तरगत पर्ने बालीहरू र पकेट क्षेत्रको विवरण

तालिका ६३: उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण

तालिका ६४: व्यवसायिक अभ्यासको विवरण

तालिका ६५: नगरपालीकाका स्थानिय बजार केन्द्रहरू

तालिका ६६: बजार केन्द्रको विवरण

तालिका ६७: औद्योगिक तथा व्यापार व्यावसायको विवरण

तालिका ६८: दर्ता भएका व्यापारिक संस्थाहरू (वाणिज्य संग सम्बन्धित)को विवरण

तालिका ६९: पशु सेवा सम्बन्धि पकेट क्षेत्रको विवरण

तालिका ७०: पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

तालिका ७१: पशु जन्य उत्पादन विवरण

तालिका ७२: पशु चरन क्षेत्र

तालिका ७३: नगरपालिकामा दर्ता भएका र नभएका पशु पंक्षी फार्म हरूको विवरण

तालिका ७४: नगरपालिका भित्र रहेको जैविक विविधता सम्बन्धि विवरण

तालिका ७५ : ठुलिभेरी नगरपालिकामा रहेका वनका प्रकार र संख्या

तालिका ७६: ठुलिभेरी नगरपालिकामा रहेका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र

तालिका ७७: नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण र लाभान्वित घर र जनसंख्या

तालिका ७८: वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

तालिका ७९: वडा अनुसार कृषियोग्य जमिन र सिंचित क्षेत्रफल

तालिका ८०: भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरण

तालिका ८१: परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको विवरण

तालिका ८२: विवाह दर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाइसराइ दर्ता सम्बन्धी विस्तृत विवरण

तालिका ८३: सिफारिसहरूको विवरण

तालिका ८४: वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको विवरण

तालिका ८५: नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका वडास्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

तालिका ८६: नगरस्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

तालिका ८७: नगरपालिकाको स्थापनाकालदेखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण

तालिका ८८: नगरपालिकाका निर्वाचित कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरण

तालिका ८९: वडागत जनप्रतिनिधिको विवरण

तालिका ९०: नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

तालिका ९१: नगरपालिकाको कार्यलयमा हाल सम्मका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरूको विवरण

तालिका ९२: सदरमुकामबाट हरेक वडा सम्मको दुरि

तालिका ९३: खाद्यान्न आत्मा निर्भरताको विवरण

तालिका ९४: घरेलु हिंसाबाट पिडित महिलाहरूको विवरण

तालिका ९५: हुलाक सेवा केन्द्र

तालिका ९६: नगरपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयका भवनहरूको विवरण

तालिका ९७: नगरपालिका अन्तर्गतका वडा अनुसार सिचाईका श्रोतहरू

तालिका ९८: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको विवरण

तालिका ९९: नगरपालिका कार्यालय देखि अन्य वडाहरूमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

तालिका १००: वैक तथा वित्तीय संस्थाको विवरण

तालिका १०१: नगरपालिकामा भएका धार्मिक स्थलको विवरण

तालिका १०२: झोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

तालिका १०३: सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूको विवरण

तालिका १०४: सार्वजनिक पाटीपौवा, चोक र चौतारा सम्बन्धी विवरण

तालिका १०५: खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

तालिका १०६: नगरपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दूरी

तालिका १०७: एनजिओ र आइ एनजिओ हरूको विवरण

तालिका १०८: वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

तालिका १०९: गाउँ/नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको औशत विवरण

तालिका ११०: नगरपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरू

तालिका १११: प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि) हरूको विवरण

तालिका ११२: घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण

तालिका ११३: जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयको सम्पर्क नम्बर

शब्द संक्षेप

न पा :	नगरपालिका
आ व:	आर्थिक वर्ष
गै स स:	गैर सरकारी संस्था
गा वि स :	गाँउ विकास समिति
जि वि स :	जिल्ला विकास समिति
मा वि :	माध्यामिक विधालय
नि मा वि :	निम्न माध्यामिक विधालय
प्रा वि :	प्राथमिक विधालय
आ वि :	आधारभुत विधालय
मे :	मेट्रिक्टन
हे :	हेक्टर
के जि :	किलो ग्राम
कि मि :	किलो मिटर
व कि मि :	वर्ग किलो मिटर
MCPM :	Minimun Conditions and Performance Measure
MDG :	Millennium Development Goals
SDG :	Sustainable Development Goals

खण्ड १ पृष्ठभुमी(Background)

नेपालमा विकेन्द्रित शासनको कोशेढुङ्गाको रूपमा रहेको स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६ ले स्थानीय निकायमा अधिकार निक्षेपण सहितको स्थानीय शासनको परिकल्पना गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय निकायले सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण गर्ने, श्रोत अनुमान गर्ने, आवधिक योजना तथा बार्षिक कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्ने, विकासका गतिविधि तथा सेवा प्रवाह गर्ने, विकास कार्यहरूबाट प्राप्त प्रतिफलको अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने अधिकार स्थानीय निकायलाई प्रदान गरेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा ४३ अनुसार प्रत्येक गाउँ विकास समितिले गाउँ विकास क्षेत्रको विकासका लागि आवधिक र बार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ । यसैगरी दफा ४४ अनुसार प्रत्येक गाउँ विकास समितिले गाउँ विकास क्षेत्रको विकासका निम्नित गाउँस्तरीय वस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुस्थिति देखिने स्रोत नक्सा तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसैगरी गाउँ विकास योजना तथा बजेट तर्जुमा २०६७ र स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि २०६६ (संशोधन र परिमार्जन) अनुसार नगरपालिकाले विभिन्न क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी नगरको वस्तुस्थिति भल्किने विवरण तयार गरी हरेक ५ बर्षमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । यसका साथै गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न आवधिक तथा बार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नितिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न वस्तुगत विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय शासनलाई सुशासन प्रवर्धन, सामाजिक सशक्तिकरण तथा विकास प्रतिफल अभिवृद्धि गर्ने प्रमुख रणनीतिको रूपमा स्वीकार गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय शासनको संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था अनुसार शासन सञ्चालनमा केन्द्रीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकारको संरचना प्रस्ताव गरिएको छ । संविधानले गाउँपालिका र नगरपालिकालाई स्थानीय सरकार र जिल्लातहमा विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह कार्यमा समन्वय गर्न जिल्ला परिषदको व्यवस्था गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा समावेशी तथा लोकतान्त्रिक प्रणालीको अभ्यास र विकास प्रतिफलमा अभिवृद्धि गर्न स्थानीय शासनको अनुसरण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२, धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३/११/२७ देखि लागू हुने गरी ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका, ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७४४ वटा स्थानीय तह कायम भई जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ । नेपालको वर्तमान संवैधानिक व्यवस्था अनुसार हरेक स्थानीय निकायले स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा ४४ अनुसार प्रत्येक गाउँ विकास समितिले गाउँ विकास क्षेत्रको विकासका निम्नि गाउँस्तरीय वस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुस्थिति विवरण तयार पार्नुपर्ने प्रावधान भएको तर नेपालको संविधान २०७२ अनुसार गाउँ विकास समितिको संरचना हटेर गाउँपालिका र नगरपालिकाको अवधारणा आए अनुसार साविकका दुनै, जुफाल, रह र माभकाल गाउँ

विकास समितिहरू मिलेर नयाँ ठुलिभेरी नगरपालिका बनेको छ । यसै सन्दर्भमा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण पुस्तिका तयार पार्दा नगरपालिकाको भू-वनावट, सम्भाव्यता, स्थानीय आवश्यकता, स्रोत व्यवस्थापन, उपरोक्त कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था र योजनाबद्ध रूपमा गाउँ विकासका प्रयासहरूलाई अगाडि बढाउन गाउँ वस्तुस्थिति विवरण तथा श्रोत नक्सा अपरिहार्य भए बमोजिम नगर वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.१ अध्ययनका उद्देश्यहरू

नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ मा व्यवस्था भए अनुरूपका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू मिति २०७३/११/२७ गते भएको निर्णय अनुसार क्रियाशिल भएपश्चात यस ठुलिभेरी नगरपालिका पनि साविकका ४ वटा गा.वि.स.हरू दुनै, जुफाल, रह र माखफाल मिलेर बनेको हो । यो नगरपालिका घोषणा भए पश्चात समायोजन भएको स्थानहरूको सम्पूर्ण वस्तुस्थिति समावेश हुनेगरी कुनै आधिकारीक दस्तावेज नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै तथा नेपाल सरकार संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको मिति २०७४/१/२६ गतेको परीपत्र अनुसार यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरी सार्वजनिक गरिनुपर्ने नीतिगत निर्णय अनुसार यो वस्तुस्थिति विवरण तयार गरीएको छ । यसका लागि साविकका गा.वि.स.हरूले विभिन्न समयमा संकलन गरेका तथ्यांकहरू, जिल्ला स्थित विभिन्न विषयगत कार्यालहरूबाट संकलित संस्थागत सुचनाहरू, नेपालको पछिल्लो जनगणना राष्ट्रिय जनणना २०६८ अनुसारको जानकारी आदि स्रोतहरू बाट तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषणका साथ गाउँको भौगोलिक, जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय र संस्थागत स्थिति विश्लेषण सहित नगरपालिकाको वस्तुस्थिति चित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । यी उद्देश्यहरूका साथै अन्य विशिष्ट उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् ।

- नगरको समग्र वस्तुस्थिति चित्रण तथा विवरण तयार गर्ने र सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने,
- नगरको भू-जैविक, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत विकास समेत विषयगत वस्तुस्थिति चित्रण तथा विश्लेषण विवरण तयार गर्ने,
- नगरको भौतिक, प्राविधिक, मानवीय तथा वित्तीय स्रोतसाधनको स्थिति र उपलब्धताबाटे विश्लेषण गर्ने,
- दोश्रो श्रोत बाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा नगरको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने,
- नगरको विषय/क्षेत्रगत विकासका सम्भावना तथा समस्याहरूको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने,
- नगरको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र एकीकृत अद्यावधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने,
- नगरपालिकाको आवश्यकता, सम्भाव्यता र प्राथमिकताको आधारमा स्पष्ट लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी वार्षिक योजना तर्जुमामा महत गर्ने,

- नगरपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुग्ने,
- स्रोत, साधन र सीपको पहिचान गरी त्यसको सदृपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरूबाट बच्ने उपायहरूको खोजी गर्न सकिने,
- भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, प्राकृतिक र मानवीय जीवनका हरेक पक्षहरूका बारेमा जानकारी प्राप्त हुने हुनाले संचालित कार्यक्रमको समिक्षा गरी सुधार, समायोजन वा परिवर्तन गर्न र नयाँ योजना तर्जुमाका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) प्राप्त हुने,
- सरकारी एवं गैरसरकारी संस्था तथा स्थानीय निकायहरूबीच समन्वय गराई कार्यान्वयनको प्रभावकारिता बढाउदै विकासको दोहोरोपनलाई कम गर्दै लैजाने,
- सूचनाबाट विभिन्न निकाय तथा व्यक्तिहरूसँग सम्बन्ध बढाउन सहज हुने हुनाले आपसी सहयोगको बातावरण निर्माण हुने,
- नगरपालिकामा रहेका सम्पूर्ण स्रोत र साधन का साथै राज्यले प्रदान गर्दै आइरहेका विभिन्न सेवा सुविधाको बारेमा स्पष्ट नक्सांकन हुने ।

१.२ अध्ययनको महत्व

विकासका प्रतिफलहरू जनतासमक्ष पुऱ्याउन एवं सबै वर्गले उपयोग गर्न सक्ने बातावरणको शृङ्जना गर्नका लागि स्थानीय तहको वास्तविक वस्तुस्थिति र आवश्यकताको पहिचान गर्नु आजको प्रमुख आवश्यकता हुन्छ । वर्तमान विश्वव्यापिकरणको युगमा समय सापेक्ष ढंगले समानुपातिक विकासका प्रकृयाहरू अगाडि बढाउन सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुगत र विश्लेषणात्मक अध्ययन हुन जरूरी छ । परिवर्तित संरचना अनुसार तयार भएको यस नगरपालिकाको वास्तविक वस्तुस्थिति पहिचान गरी भावी विकास योजना र रणनीतिहरू तर्जुमा गर्न तथा विभिन्न विकासका क्रियाकलापहरू संचालन गर्न ठुलिभेरी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणले विशेष महत्व राख्ने छ । यसका अतिरिक्त प्रस्तुत वस्तुगत विवरण सम्बन्धित क्षेत्रका संस्था एवं अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार, विकास चिन्तक, समाजसेवी लगायत जिज्ञाशु महानुभावहरूलाई समेत उपयोगी हुने भएकोले यस अध्ययनको महत्व व्यापक रहेको छ ।

१.३ अध्ययनको औचित्य

नेपाल सरकारले देशभरका ७४४ वटै स्थानीय सरकार कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । वि.स. २०७३ फागुन २७ गते स्थानीय तहको विवरण राजपत्रमा प्रकाशन गरेसँगै फागुन २९ गतेबाट देशभर स्थानीय तह कार्यान्वयनमा आएका छन् । स्थानीय तह अन्तर्गत हरेक स्थानीय तहलाई दिँदै आएको प्रारम्भिक बजेटलाई आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ देखि स्थानीयकरण गर्दै लैजाने योजना अगाडि सारेको छ । यस ठुलिभेरी नगरपालिका साविकका विभिन्न ४ वटा गा.वि.स.हरू मिलान गरेर बनाए पछि नेपाल सरकारको पछिल्लो परीपत्र अनुसार हरेक नयाँ स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुगत विवरण तयार गरी सार्वजनिकरण गर्नुपर्ने भनि निर्देशन भएको छ । नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको आधारमा श्रोत साधनको व्यवस्थापन र उचित कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन मुल्यांकनका साथै नीति नियम तर्जुमाको लागि सहयोगी हुने भएकोले पनि यसको अध्ययन अपरिहार्य हुन गएको हो ।

१.४ अध्ययन विधि

नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयारीका लागि हाल तयार भएका विभिन्न वस्तुगत विवरणहरूको अध्ययन, सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (MDG) दिगो विकास लक्ष्य (SDG) तथा सूचकहरूको अध्ययन, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागका विभिन्न प्रकाशनहरू, राष्ट्रिय जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरू, जिल्ला सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी दिग्दर्शन, जिल्लाको पाश्वर्चित्र, साविकका गा.वि.स.हरूको पाश्वर्चित्र र आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा मस्यौदा निर्देशिका, नगरपालिका स्थित वर्तमान नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू, कार्यकारी प्रमुख, वडा सचिवहरू, सामाजिक परिचालकहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधीहरू संगको परामर्श, विभिन्न गाउँहरूको स्थलगत अध्ययन, साविकका गा बि स हरूका प्रकाशनहरू, जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरूको विवरण, यस क्षेत्रमा कार्य गरेका विज्ञहरूसँग गरेको परामर्श आदि प्रमुख हुन् । उल्लेखित ढाँचा अनुसार यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विभिन्न अध्ययन विधिहरूको प्रयोग गरिएको छ । यो वस्तुगत विवरण तयारीका लागि द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारी, स्थलगत जानकारी तथा लक्षित समुह छलफल, अन्तरक्रिया लगायत सामाजिक अध्ययन विश्लेषणका विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक शैलीहरूको उपयोग गरिएको छ । यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित अन्य द्वितीय सूचनाका श्रोतहरू र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरूको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र नगरपालिकाको अवस्था भल्क्ने गरी सिंगो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

१.५ अध्ययनको क्षेत्र र सीमा

प्रस्तुत नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण अध्ययनको क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्शाइएका विषय वस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रूपमा लिईएको छ । साधन, श्रोत, समय, लागत, सूचना लगायत अन्य विषय वस्तुहरूको सिमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केही निश्चित सीमा भित्र बाँधिएको हुन्छ । यस अध्ययनमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको विवरण अध्ययनको मुख्य सीमा क्षेत्र मानिएको छ ।

१.६ स्थानीय निकायको परिचय

यस अन्तर्गत विशेष गरी पृष्ठभूमि, नगरपालिकाको परिचय, नगरपालिकाको नामाकरण, भौतिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, नगरपालिकाको क्षेत्रफल लगायतका विषयवस्तुहरू समावेश गरिएका छन् ।

१.७ पृष्ठभूमि

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ वमोजिम हरेक स्थानीय निकायले गाउँ विकासको निमित्त गाउँको तथ्यांक संकलन गरी नगरको वस्तुस्थिति भल्क्ने गरी नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसैगरी नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ वमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति

२०७३/११/२७ देखि लागू हुने गरी ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका, ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७४४ वटा स्थानीय निकाय कायम भई जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पहुँच विस्तार गर्नका लागि यी निकायहरूको विकास योजना, सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, भौगोलिक लगायतका विवरणको सूचनामा आधारित नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिनुपर्ने उल्लेख गरिएको छ । यसका साथै विद्यमान ऐन तथा नियमले पनि स्थानीय विकास र सुशासनको अभ्यासमा सूचनाको प्रयोगलाई न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापनको (MCPM) मुख्य कार्यक्षेत्रको रूपमा राखेको अवस्था छ ।

भरपर्दो एवं विश्वसनीय तथ्याङ्क र सूचनाबाट वस्तुगत र वैज्ञानिक योजना बन्न सक्छ र फलस्वरूप ठोस उपलब्धि हासिल हुनाका साथै स्रोतको प्रभावकारी परिचालन सम्भव हुन्छ । यस नगरपालिकाको सन्दर्भमा छोटो समय र न्युन स्रोत साधानको व्यस्थापनका बावजुद आवश्यक सूचनाको अभाव देखिदैन, स्थलगत सर्वेक्षणका विभिन्न प्रतिवेदनहरू, छलफल, अन्तरक्रिया र विषयगत कार्यालयहरूबाट प्राप्त विभिन्न जानकारीहरू र विवरण विगतमा तयार पारेका गाउँ प्रोफाइलका आधारमा यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

खण्ड २ परिचय

२.१ डोल्पा जिल्लाको परिचय

नेपालको पछिल्लो परिवर्तित संरचना अनुसार विभिन्न ७ वटा प्रदेशहरू मध्य कर्णाली प्रदेशको एक जिल्ला हो डोल्पा । संघियता स्थापना भय सँगै डोल्पा जिल्लाका साविकका २३ वटा गा.वि.स. लाई समायोजन गरि हाल २ वटा नगरपालीका र ६ वटा गाउँपालिका बनाइएको हो । साविकका कर्णालीका सबै जिल्ला, भेरीका जाजरकोट, दैलेख, सुखेत र राप्तिको सत्यान र रुकुम जिल्लाको पश्चिमी भागलाई समेटेर तयार भएको यो प्रदेशमा डोल्पा जिल्लाको आफनै विशिष्ट पहिचान र आर्थिक, सामाजिक हैसियत रहेको छ ।

नेपाल कै सबै भन्दा ठुलो जिल्लाको रूपमा चिनिने डोल्पाको क्षेत्रफल ७८८९ वर्ग कि.मि छ। जसमध्य ९३०० हे. खेतीयोग्य जमिन भएको र ६५६० हे. मा हाल खेती भै रहेको छ। जिल्ला भित्र पर्यटकिय, पुरातात्त्विक, धार्मिक एवं ऐतिहासिक महत्व बोकेको प्रमुख स्थलहरूमा त्रिपुरा सुन्दरीको मन्दिर, छल मस्टा, गाल्ली देउता, शे गुम्बा, फोक्सुण्डो ताल, सुलिगाड झरना, तातो पानि मुहान, धौलागिरि हिमाल, कान्जिरवा हिमाल, यार्सागुम्बा आदि हुन् । जल स्रोत र वन जंगल लगायत प्रशस्त सम्भावनाहरू हुदाहुदै पनि ठुला उथोग धन्दा, कलकारखाना स्थापना हुन नसक्नु र पर्यटन क्षेत्रको विस्तार पनि हुन नसक्दा अन्य न्युन आय हुने जिल्ला जस्तै यस जिल्लाको पनि मुख्य आर्थिक आधार कृषि नै रहेको छ । नेपालको मानचित्रमा यसको फैलावट २८ डिग्री २४" देखि २९ डिग्री ४३" उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री २४" देखि ८३ डिग्री ३८" पूर्वी देशान्तरसम्म रहेको छ र समुन्द्र सतह देखि १५२५ मि देखि ७७५४ मि सम्ममा रहेको ७७५४ मि को धौलागिरि हिमाल सबै भन्दा अग्लो भाग हो भने १५२५ मि मा अवस्थित त्रिवेणी क्षेत्र सबै भन्दा होचो भाग हो । जिल्लाको पूर्वमा मुस्ताङ जिल्ला र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत, पश्चिममा जुम्ला र मुगु जिल्ला, उत्तरमा चीन र दक्षिणमा रुकुम र जाजरकोट जिल्ला पर्दछन् ।

तालिका १: डोल्पा जिल्लाका स्थानिय निकायहरूको विभाजन

सि.नं.	गाँउ। नगरपालिकाको नाम	समावेश साविकका गा.वि.स. हरू	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मि.)	जनसंख्या	वडा संख्या
१	ठूलिभेरि नगरपालिका	दुनै, जुफाल, माभफाल र रह	४२९.३४	९९८६	११
२	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	त्रिपुराकोट, सुँल्हाँ, पहाडा र लिकु	३९३.५४	१०१०४	११

३	काइके	शहरतारा र लावन	४६६.६	३५७६	७
४	शे फोक्सुन्डो	साल्दा,भिजेर र फोक्सुन्डो	१२३.०७	३०९९	९
५	छार्का ताडसोड	छार्का र मुकोट	३४५.५७	१४५१	६
६	डोल्पो बुद्ध	धो र तिन्जे	३७७.३८	२१२६	६
७	जगदुल्ला	काईगाउँ र रिमि	८३.३१	२२७३	६
८	मुड्केचुला	कालिका,नर्कु र सर्मि	२५०.०८	५१२९	९
जम्मा			७८८९	३६९४४	६५

स्रोत : राज्य पुनरसंरचना आयोगको प्रतिवेदन २०७३

२.२ ठूलिभेरी नगरपालिकाको परिचय

नेपालको संवैधानिक,राजनैतिक र भौतिक विभाजन अनुसार ७७ जिल्ला मध्यको एक जिल्ला हो डोल्पा। संघियता स्थापना भय सँगै २०७३।१।२७ को राजपत्रमा प्रकाशित सुचना अनुसार ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका, ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७४४ स्थानिय तह भित्र ६ गाउपालिका र २ नगरपालिका डोल्पामा रहेका छन्। सदरमुकाम सहित साविका ४ गा वि स मिलि ठूलिभेरी नगरपालिका ११ वटा वडामा विभाजित छ। कर्णाली प्रदेशको यस नगरपालिकामा १८४० घरधुरि र जम्मा जनसंख्या ९९८६ छ भने क्षेत्रफल ४२१.३४ वर्ग कि.मि.रहेको छ। जिल्लाको मध्य भागमा पर्ने यस न पा को उत्तरमा शे फोक्सुन्डो गा पा र फोक्सुन्डो ताल दक्षिणमा रुकुम जिल्लाको सिमाना पुर्वमा काइके गा पा र परिक्षममा त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका पर्दछ।

नगरपालिका हुदै ठूलिभेरि नदि बग्ने हुदा नगरपालिकाको नाम ठूलिभेरि रहन गयको हो। क्षेत्रिक्रामण, ठकुरी दलित, जनजाति तथा अन्य जातिको बसोबास रहेको छ र आ आफ्नै संकृति छ। सांस्कृतिक, धार्मिक र भौगोलिक विविधता सँगै चाडपर्ब अनि जात्राहरु पनि आफ्नै तरिकाले मनाउने गरिन्छ। मुख्य दशै तिहार सँगै साउने, माघे संकान्ति र विभिन्न पूर्णिमा हरु आफ्नै चलन अनुसार मनाउने गरिन्छ। पूर्णिमाहरुमा आ आफ्ना कुलका देउताका धामि नाचि चुट्किला खेलि, प्रसाद बाँडि मनाइन्छ भने माघे संकान्तिमा पिङ लगाइ रमाइलो गरि छोरि चेलिलाई दक्षिणा अंग्रास दिइ मनाइन्छ। साउने संकान्तिमा घरको छतमा राको बालि नकरात्मक सम्भावनाको अन्त्य होस भनि प्रार्थना गरिन्छ।

मुख्यत यहाका ९० प्रतिशत मानिस कृषि पेशामा निर्भर छन् र विभिन्न जडिबुटीको सम्भावना बोकेको यस नगरपालिकाका अझै ७५ प्रतिशत मानिस गरिबीको रेखा मुनी रहेका छन्। स्थानिय तहमा स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, खानेपानि, जनचेतना र भौतिक पुर्वाधार विकासमा विभिन्न क्षेत्रमा जिल्ला समन्वय समिति र नगरपालिकाको सहकार्यमा सरकारि गैरसरकारि संस्थाहरुले काम गरिरहेका छन्। छुवाछुत, छाउपडि, धामिभाक्रि र अन्य विस्वास जस्ता सामाजिक कुरिति कम गर्न विभिन्न अभ्यास भयपनि अझै विधमान छन्। विभिन्न पर्यटकिय स्थल सँगै ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र धार्मिक क्षेत्र हरु रहेको पाइन्छ। नेपालको मानचित्रमा यसको फैलावट २८.५६डिग्रि देखि २८.९९९ डिग्रि उत्तरी अक्षांश र

दर.५४ डिगि देखि दर.९० डिगि पूर्वी देशान्तरसम्म रहेको छ। सतहबाटमुद्री सतह बाट १९०० मी. को उचाइदेखि ५००० मी. को उचाइसम्म यस नगरपालिकाको सतह रहेको छ।

तालिका २: ठूलिभेरि नगरपालिकामा कायम वडाहरू

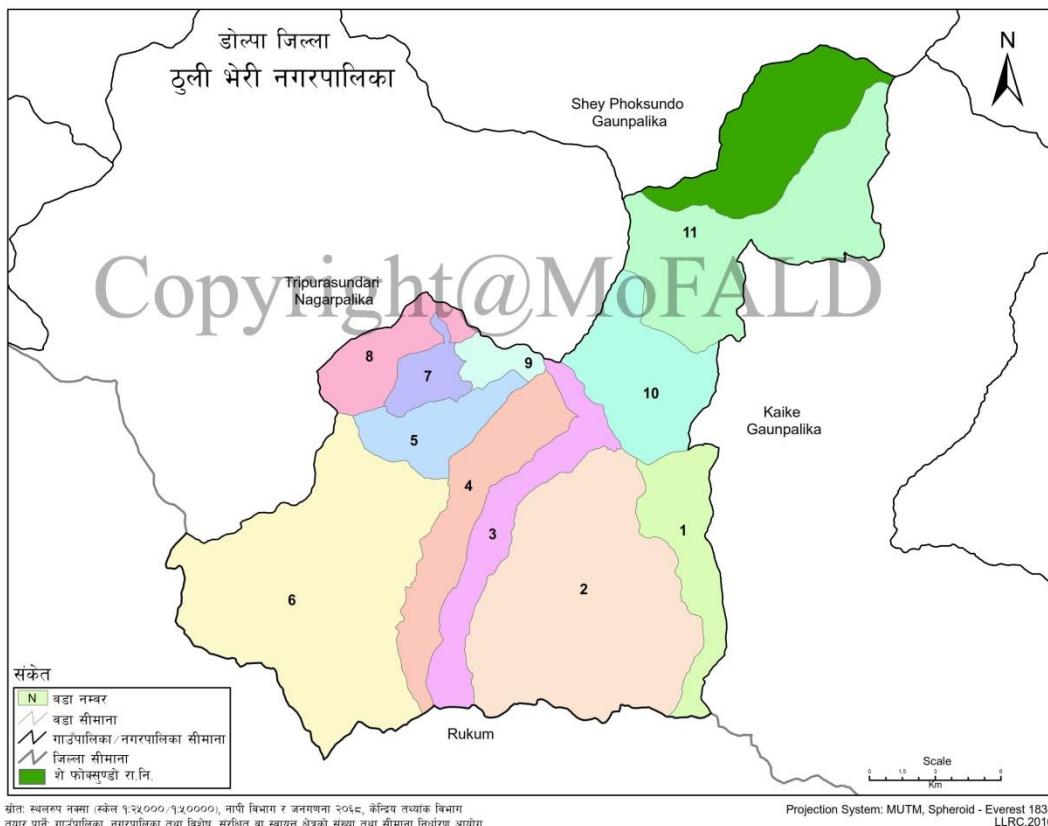
सि.नं.	साविकका गा.वि.स	साविकका वडाहरू	नगरपालिकामा कायम भयका वडाहरू
१	दुनै	६,७	१
२	दुनै	८,९	२
३	दुनै	१,४,५	३
४	दुनै	२,३	४
५	माभफाल	१ देखि ५	५
६	माभफाल	६ देखि ९	६
७	जुफाल	१ देखि ३	७
८	जुफाल	४ देखि ६	८
९	जुफाल	७ देखि ९	९
१०	रह	१ देखि ४	१०
११	रह	५ देखि ९	११

स्रोत : राज्य पुनरसंरचना प्राविधिक सहयोग समिती प्रतिवेदन २०७३

२.३ नगरपालिकाको राजनैतिक विभाजन

कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत पर्ने डोल्पा जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं. १ मा ठूलिभेरि नगरपालिका पर्दछ। नगर कार्यपालिकाको कार्यलय ठूलिभेरि नगरपालिका जुफाल वडा नं. ७ मा अवस्थित रहेको छ।

प्रदेश	: कर्णाली
जिल्ला	: डोल्पा
नगर कार्यपालिकाको कार्यलय	: ठूलिभेरि नगरपालिका जुफाल
वडा संख्या	: ११

स्रोत : mofald.gov.np २०७३

२.४ भौगोलिक स्वरूप तथा सिमाना

डोल्पा जिल्लाको मध्य भागमा अवस्थित ठूलिभेरी नगरपालिका भौगोलिक दृष्टिले यस्को धेरैजसो भु भाग पहाडि क्षेत्रमा पर्ने भएकोले भिरालोपन बढि रहेको छ। अधिकांश भाग चट्टान युत्त कंकड खैरो माटो, जंगल, खोला नालाले छोपेको छ। समुन्द्र सतहको १९०० मिटर देखि ५०००मिटरसम्म उचाइमा अवस्थित यस नगरपालिका उत्तर बाट दक्षिण तर्फ फैलिएर रहेको छ। यस नगरपालिकाको कम उचाइको भु भाग खेतियोग्य जमिन र प्रचुर मात्रामा स्याउ, ओखर, आरु, नास्पति, दारिम आदि फलफुलको लागि उपयुत्त छ र सल्लो, धुपि, द्यार, डाले घाँस, बयस, आदि जंगलले ढाकेको छ भने बढि उचाइको भु भाग घाँसे मैदान र यार्साङुम्बा लगायत विभिन्न जडिबुटिको लागि उपयुक्त छ। ठूलिभेरी नगरपालिकाको फैलावट २८.५६डिग्रि देखि २८.९९९ डिग्रि उत्तरी अक्षांश र ८२.५४ डिग्रि देखि ८२.९० डिग्रि पूर्वी देशान्तरसम्म रहेको छ।

क्षेत्रफल	: ४२१.३४ बर्ग कि. मि.
कुल वस्ती संख्या	: ३१ वटा
जमिनको बनावट	: समथल र भिरालो
पूर्व	: काइके गा पा
पश्चिम	: त्रिपुरासुन्दरि न पा
उत्तर	: शे फोक्सुन्धो गा पा र फोक्सुन्धो ताल
दक्षिण	: रुकुम जिल्लाको सिमाना

तालिका ३: वडाहरुको भुगोल र क्षेत्रफल

सि.नं.	वडा नं.	क्षेत्रफल (बर्ग कि. मि.)	भुगोलको बनावट
१	१	२४.२३	भिरालो
२	२	९२.४४	भिरालो
३	३	२७.२४	समथल
४	४	३२.४७	भिरालो
५	५	१६.६८	भिरालो
६	६	१०४.१	भिरालो
७	७	८.७१	समथल र भिरालो
८	८	१६.७९	भिरालो
९	९	८.३५	समथल र भिरालो
१०	१०	३३.१९	समथल र भिरालो
११	११	५९.१९	भिरालो
जम्मा		४२१.३३	

स्रोत : राज्य पुनरसंरचना प्राविधिक सहयोग समिती प्रतिवेदन २०७३

२.५ प्रमुख नदि नाला

ठूलिभेरी नदि यस नगरपालिकाको प्रमुख नदि हो, यो नदि भोट क्षेत्रको नमला बगला लेख बाट शे फोक्सुन्धो गाँउपालिका र काइके गाँउपालिका हुँदै जिल्लाको सदरमुकाम हुँदै बगदछ । यस्तै रुपगाड, सुलिगाड, जैरिगाड अनि आँखे खोला, तिप्ला खोला, सालि खोला, लोचा खोला, खोर खोला र पाल्च खोला आदि मुख्य नदि नालामा पर्दछन् ।

२.६ धर्म संस्कृति र जातजाति

यस नगरपालिकामा मुख्य हिन्दु हरुको बसोबास रहेको छ । त्यस्तै बौद्ध, ईसाई र अन्य धर्मालम्बी हरुको पनि बसोबास रहेको पाइन्छ। मुख्य चाड पर्वमा दशै तिहार चैति सँगै साउने, माघे संकान्ति क्रीसमस डे र विभिन्न पूर्णिमा हरु आफ्नै चलन अनुसार मनाउने गरिन्छ। आ आफ्ना कुल देवता पुजा आजा गरि रमाइलो गरि आफन्त भेटघाट गरि संस्कृतिको जगेन्ना भइरहेको छाविशेष गरि क्षेत्रिक्राम्हण, दलित, जनजाति लगायतका अन्य जातजातिहरुको मिश्रीत बसोबास रहेको छ।

२.७ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

ठुलिभेरी एक बहुधार्मिक, बहुजाति, बहुसाँस्कृतिक विविधता भएका मानिसरूको बसोबास भएको एक साँस्कृतिक विविधताले भरिपूर्ण नगरपालिका हो । यहा विभिन्न पवित्र स्थलहरूमा मन्दिर, गुठी, थान, चर्च, तथा परम्परागत र पर्यटकिय सार्वजनिक स्थानहरू छन्। हिन्दु धर्मवालम्बीहरूको बाहुल्यता रहेतापनि यस नगरपालिकामा बौद्ध धर्म, क्रिश्चियन धर्ममानेहरूको पनि सामान्य मात्रामा बसोबास भएकाले यहाँ मुख्यतया दशै, तिहार, माघी, तीज, जनैपूर्णिमा, वुद्धजयन्ती, ल्होसार, क्रिसमस डे लगायतका चाडपर्वहरू मुख्यरूपमा मनाइन्छ। यहाँ मनाइने मुख्य चाडपर्वको अलवा स्थानीय स्तरमा मनाईने जात्रा, मेला तथा पुर्णिमाहरु पनि छन्।

तालिका ४: नगरपालिकामा मनाइने चाडपर्व र मेलाहरु

क्र.सं.	चाडपर्वहरू	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने मानिसको धर्म	मनाउने विधि
१	दशै, तिहार	असोज, कार्तिक	दशमी, द्वितीया, तृतीय	हिन्दु	टिका, जमरा लगाइ
२	माघी संकान्ति	माघ	संकान्ति	हिन्दु	अंग्रास बाडि, पिं खेलि
३	पूर्णिमा	महिनाको पूर्णिमाको दिन	पूर्णिमा	हिन्दु	कुल देउता पुजा गरि, धामि नचाइ
४	साउने संकान्ति	साउन	संकान्ति	हिन्दु	राको बालि
५	तीज	भाद्र	पूर्णिमा	हिन्दु	ब्रत बसि, गाउने नाच्ने गरि

६	जनैपूर्णिमा, फागुपूर्णिमा	भाद्र, फाल्गुण	पूर्णिमा	हिन्दु, वौद्ध	जनै बाधी, रं खेलि
७	ल्होसार	माघ वा फाल्गुण	पूर्णिमा	वौद्ध	गाउने नाच्ने गरि, पुजा गरि
८	क्रिसमस डे	पुस	25-Dec	क्रिश्चयन वौद्ध, हिन्दु	पुजा गरि, रमाइलो गरि
९	वुद्धजयन्ती	जेष्ठ	पूर्णिमा	वौद्ध, हिन्दु	पुजा गरि

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

२.६ पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

ठूलिभेरि नगरपालिकाका वडाहरूमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरू अवस्थित छन् ।

तालिका ५: नगरपालिकामा रहेका पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

क्र.सं.	वडा नं.	स्थलको नाम	स्थलको महत्व
१	१	ठाँगे हिमाल,जैरिगाड भरना	मनोरम दृश्य
२	२	माथि सुनदह,तामखानि	मनोरम दृश्य
३	३	ठुलीभेरी,बोन्पोगुम्बा,लामापाइला स्तुपा,सरस्वती मन्दिर, रुपगाड तातोपानी	धर्मिक, मनोरम दृश्य
४	४	तिप्ला खोलाको भरना,	मनोरम दृश्य
५	५	साइकुमारी,पोखेपानी र सिस्ने हिमाल	धर्मिक, मनोरम दृश्य
६	६	रुपपाटन, तोरीद्वारी हिमाल	धर्मिक, मनोरम दृश्य
७	७	खोर खोलाको भरना,मन्मा थान	धर्मिक, मनोरम दृश्य
८	८	स्थानिय मठ मन्दिर	धर्मिक, मनोरम दृश्य
९	९	स्थानिय मठ मन्दिर	धर्मिक, मनोरम दृश्य
१०	१०	सुलिगाड खोला,सांटा क्षेत्र	मनोरम दृश्य
११	११	आँखे खोला,छमकुनि ताल,ग्यालबारा ताल,ग्यालबारा लेक	धर्मिक, मनोरम दृश्य

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

खण्ड ३ घरधुरी विवरण

३.१ उमेर र लिंग अनुसार घरमुलीको विवरण

ठुलिभेरि नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५ तयारी गर्ने क्रममा विभिन्न स्रोतबाट संकलित जनसंख्या तथ्याङ्कलाई विभिन्न उमेर र लिंग अनुसारले घरमुली विवरणलाई विश्लेषण गर्दा सबै भन्दा बढि ३० देखि ६० वर्ष उमेर समूहका घरमुलीहरु बढि देखिन्छन् भने ६० वर्ष भन्दा माथि र ३० वर्ष भन्दा मुनिको संख्या न्यून देखिन्छ ।

तालिका ६: लिंग अनुसार घरमुलीको विवरण

वडा नं	घरमुली					
	बाबु	ऋग्मा	छोरा	छोरी	बुहारी	जेठो दाई
१	७०	८	१	१		
२	७८	२१				
३	२९३	१३	४			
४	९९	१७	२	२		२
५	२०१	१४	१			१६
६	२९२	१५				१०
७	१४२	४१			२	१
८	१११	२३	१३	५	२	१
९	८९	३४	३	१	२	१२
१०	३०	६				
११	१५२	७				३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.२ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

ठुलिभेरि नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा आवासका टिनको छानाको प्रयोग गर्ने घरधुरीहरू पछिल्लो समयमा बढ्दै गएको पाईन्छ । अन्य घरहरू परम्परामा अधारित काठ, हुगा, घाँस र माटोको छाना भएका छन् । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख छ ।

तालिका ७: छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

वडा नं.	घरधुरी	घरको छानाको र संख्या					माटोले छाएका	अन्य
		खरले छाएको	जस्ता पाताले	टायल तथा डुङ्गाले	आर.सि.सि	काठले छाएको		
१	८०	२	१३			३	६२	
२	९९	१	२८			४	६६	
३	३१०		८८	३	४	६	२०९	
४	१२२	२	५			४	११०	
५	२३२		१९			४	२०९	
६	३१७	३	२१			३	२९०	
७	१८६	३	३१			३	१४९	
८	१५५	१	७	१		७	१३९	
९	१४१		५			२	१३४	
१०	३६		६			५	२५	
११	१६२		५			८	१४९	
जम्मा	१८४०	१२	२२८	४	४	५१	१५४१	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.३ स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या

ठुलिभेरि नगरपालिकाका घरहरूलाई घरको स्वामित्वको आधारमा वर्गीकरण गर्दा जम्मा १८४० घरपरिवार मध्य १७४९ (९८ प्रतिशत) घरपरिवारले आफ्नै घरमा बसोबास गरेको, ७९ घरपरिवार भाडामा, १२ घरपरिवार संस्थागत घरमा बसेको पाइयो । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ८: स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या

वडा नं.	गाउँको नाम	जम्मा	घरको स्वामित्वको				अन्य
			आफ्नै घर	भाडाका घर	संस्थागत		
१	थाला	८०	७९	१			
२	लोचा	९९	९९	०			
३	दुनै	३१०	२५९	४२	९		
४	तिप्ला	१२२	१२०	२			
५	माभफाल	२३२	२३२	०			

६	थरगाँउ	३१७	३१७	०		
७	जुफाल	१८६	१६५	१८	३	
८	डाँगिबाडा	१५५	१४८	७		
९	मेतिपुर	१४१	१३५	६		
१०	परिला	३६	३३	३		
११	रह	१६२	१६२	०		
जम्मा		१८४०	१७४९	७९	१२	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.४ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी संख्या

ठुलिभेरि नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरू लाई हेर्दा धारा वा पाइपबाट खानेपानीको प्रयोग गर्ने घरधुरी संख्यामा बाहुल्यता रहेको छ । साथै यस नगरपालिकामा खोला, मुलधारा, नदि बाट पनि खानेपानीको प्रयोग गर्ने हरूको संख्या अझै पनि यथावत नै रहेको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	जम्मा घर धुरी	खानेपानीको मुख्य स्रोत प्रयागको आधारमा घरधुरी					
			धारा/पाइप	ढाकिएको इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	पोखरी	सार्वजनिक मुलधारा	अन्य
१	थाला	८०	४				७६	
२	लोचा	९९	९				९०	
३	दुनै	३१०	१६५				१४५	
४	तिप्ला	१२२	७				११५	
५	माभ्फाल	२३२	१७				२१५	
६	थरगाँउ	३१७	३२				२८५	
७	जुफाल	१८६	५९				१२७	
८	डाँगिबाडा	१५५	९				१४६	
९	मेतिपुर	१४१	८				१३३	
१०	परिला	३६	८				२८	
११	रह	१६२	१५				१४७	
जम्मा		१८४०	३३३				१५०७	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.५ इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

ठुलिभेरि नगरपालिकामा इन्धनको मुख्य स्रोत भनेकै काठ दाउरा रहेको छ । घरधुरी सर्वेक्षण २०७४ अनुसार यस नगरपालिकाका कुल १८४० घर मध्य १६८६(करिव ९१ प्रतिशत) घरले दाउरालाई प्रमुख श्रोतका रूपमा लिएको तथा नगन्य मात्रामा अन्य श्रोतहरू प्रयोग गर्ने गरेको पाइयो ।

तालिका १० : इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरधुरी

वडा नं.	गाउको नाम	जम्मा घर धुरी	खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरू					
			काठ/ दाउरा	मट्टितेल	एल.पी. ग्यास	गुइठा/ गोबर	विजुलि	अन्य
१	थाला	८०	८०					
२	लोचा	९९	९९					
३	दुनै	३१०	२४४	१४	४६		६	
४	तिप्ला	१२२	१२२					
५	माभूफाल	२३२	२३२					
६	थरगाँउ	३१७	३१७					
७	जुफाल	१८६	१३६	५	३६		९	
८	डाँगिबाडा	१५५	१३०	९	१६			
९	मेतिपुर	१४१	१३२		६		३	
१०	परिला	२६	३४		४			
११	रह	१६२	१६२					
जम्मा		१८४०	१६८६	२८	१०८		१८	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.६ बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

ठुलिभेरि नगरपालिकामा पर्याप्त लगानीको अभाव र दिगो तथा योजनावद्वा विकासको अभावका कारण भनेजत्तीको विजुली उत्पादन हुन सकिरहेको छैन । जल विद्युतको अथाह सम्भावना र स्रोत खेर गझरहँदा पनि लगानीको अभावका कारण हाल सम्म पनि यस नगरपालिकाका हरेक वडामा आवश्यक विद्युतको पुर्ति हुन सकेको छैन । यद्येपि विजुली लगायत सौर्य तथा मट्टितेल, लालिटन वा भरोजस्ता उर्जाको उपयोग गरि नगरपालिका उज्यालो भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ११: बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

बडा नं.	जम्मा घर धुरी	बत्तीको प्रयोग					
		विजुली	मट्टितेल	बायोग्रास	सोलार	लालिटन वा भरो	अन्य
१	८०	६५			१५		
२	९९	७९			१६	४	
३	३१०	२९९			११		
४	१२२	१०८			१४		
५	२३२	१०४	२७		९१	१०	
६	३१७	१०९	२६		१४०	४२	
७	१८६	१४५	५		३२	४	
८	१५५	१३०			२०	५	
९	१४१	१२९			१२		
१०	३६	३१			५		
११	१६२	१५०			१०	२	
जम्मा	१८४०	१३४९	५८		३६६	६७	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.७ उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण

यस नगरपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घर परिवारलाई विश्लेषण गर्ने हो भने कुनै पनि सुविधा नभएका घर परिवार पनि रहेका छन् र कम्तीमा एउटा मात्र सुविधा प्रयोग गर्ने पनि परिवार रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १२ : उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण

क्र.सं.	सेवाको विवरण	घरपरिवार
१	कुनैपनि सेवा सुविधा नभएका	१५६
२	कम्तीमा एउटा सेवा सुविधा भएका	१६०५
३	रडियो भएका	१०५५
४	टि.भी. सुविधा नभएका	९५२
५	केवल लाईन जोडेका	
६	कम्प्युटर सुविधा भएका	२७३
७	इन्टरनेट सुविधा भएका	२४४
८	टेलिफोन भएका	२४५
९	मोबाइल भएका	१४४३
१०	गाडी भएका	

११	मोटरसाईकल भएका	
१२	साईकल भएका	
१३	अन्य साधन भएका	
१४	फिज भएका	
१५	डिस होम	९४५
१६	उल्लेख नभएको	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

३.८ शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

सरसफाईलाई स्वस्थ जीवनको आधारभूत अंगको रूपमा लिइएको छ । खुला रूपमा दिसा बर्गनाले विभिन्न किसिमका महामारी रोगहरू फैलिने गरेको इतिहास हामी सामु रहेका छन् । यसका लागि शौचालयको प्रयोग गर्नु अनिवार्य रहेको छ । सन् २०१७ सम्म नेपाललाई खुला दिसा मुक्त घोषणा गरि सक्नु पर्ने प्रावधान अनुसार डोल्प्या जिल्लालाई पनि खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा गरि सकेको छ । साथै यस नगरपालिकालाई पनि खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा गरि सकिएको छ । यस नगरपालिकामा जम्मा १८४० घरधुरी मध्ये अधिकांश घरहरूले शौचालय निर्माण नगरेको पाइएको छ । नेपालको जनगणना २०६८ को तथ्यांकमा शौचालय नभएको परिवार संख्याको बाहुल्यता रहेता पनि त्यसपछि सरसफाई अभियान संचालन गरि शौचालय अनिवार्य गरिएकाले लगभग अहिले धेरै घरधुरीहरूमा शौचायल रहेको छ । शौचालयको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १३ : शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

वडाहरू	गाउँको नाम	कुल परिवार	शौचालय प्रयोग नगरेन्ट घर	शौचालय भएका घरधुरी(सेप्टि ट्यांकी प्रयोग भयको)		उल्लेख नभएका
				फ्लस सहितको	फ्लस नभएका	
१	थाला	८०	२४	०	५६	
२	लोचा	९९	२७	०	७२	
३	दुनै	३१०	४६	३९	२२५	
४	तिप्ला	१२२	४०	०	८२	
५	माझ्फाल	२३२	१२३	०	१०९	
६	थरगाउँ	३१७	१८९	०	१२८	
७	जुफाल	१८६	५४	२३	१०९	
८	डाँगिबाडा	१५५	८९	०	६६	
९	मेतिपुर	१४१	८४	०	५७	
१०	परिला	३६	९	०	२७	
११	रह	१६२	१०३	०	५९	
जम्मा		१८४०	७८८	६२	११०	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

खण्ड ४ जनसंख्या विवरण

४.१ जनसांख्यिक विवरण

जनसंख्या : ९९८६

घरधुरी : १८४०

जनघनत्व : २०। वर्ग कि. मि.

तालिका १४: नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसंख्या

वडा नं.	गाँउको नाम	जनसंख्या
१	थाला	३७६
२	लोचा	४११
३	दुनै	१४३१
४	तिप्ला	५९१
५	माभफाल	१२४५
६	थरगाँउ	१६३३
७	जुफाल	९३९
८	डाँगिबाडा	८६३
९	मेतिपुर	७५८
१०	परिला	१८५
११	रह	७५४
जम्मा		९९८६

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.२ जनसांख्यिकीय अवस्था

यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माणका लागि गरिएको स्थलगत लक्षित समुह छलफल तथा साविकका गा.वि.स.हरूबाट प्राप्त द्वितीय स्रोतअनुसार प्राप्त तथ्याङ्काई आधार मानिएको छ । मुख्य गरि राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार र घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिकामा घरधुरी संख्या १८४०, महिलाको संख्या ४६४० र पुरुषको संख्या ४५४६ गरि जम्मा जनसंख्या ९९८६ रहेको छ । यि दुई जनगणना विचको तुलनात्मक अध्ययन सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १५ : पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

विवरण	२०६८	घरधुरी सर्वेक्षण २०७५
जनसंख्या	८३७०	९९८६
परिवार संख्या	१७५५	१८४०

स्रोत : केन्द्रीय तथ्यांक विभाग , २०६८

४.३ वडागत घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण

ठूलिभेरि नगरपालिकाको सबै वडाहरूमा गरि कुल १८४० घरधुरी रहेको र कुल जनसंख्या ९९८६ रहेको छ जस्मा महिला ४५४६ जना र पुरुष ४६४० जना रहेका छन्। वडागत रूपमा घरधुरी संख्यालाई विश्लेषण गर्दा विविधता युक्त रहेको देखिन्छ। सबै भन्दा कम घरधुरी वडा नं. १० मा ३६ घरधुरी अनि जनसंख्या १८५ र सबैभन्दा बढी घरधुरी वडा नं.६ मा ३१७ अनि जनसंख्या १६३३ रहेको छ यस नगरपालिकाको वडा अनुसारको घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ।

तालिका १६: वडा अनुसार जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

वडा नं.	गाँउको नाम	जनसंख्या			
		घरधुरी	पुरुष	महिला	जम्मा
१	थाला	८०	४९	४५	९७६
२	लोचा	९९	५५	४६	१४५
३	दुनै	३१०	६८	७४८	१४३१
४	तिप्ला	१२२	६४	२९७	५९९
५	माभफाल	२३२	६१३	६३२	१२४५
६	थरगाँउ	३१७	८२१	८१२	१६३३
७	जुफाल	१८६	४६२	४७७	९३९
८	डाँगिबाडा	१५५	४३०	४३३	८६३
९	मेतिपुर	१४१	६६१	३९७	७५८
१०	परिला	३६	१०२	८३	१८५
११	रह	१६२	३९४	३६०	७५४
जम्मा		१८४०	४५४६	४६४०	९९८६

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.४ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या वितरण

यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेको जनसंख्यालाई उमेरगत समूहमा विभाजित गर्दा निम्नानुसारको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ । जस अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाको संख्या १२५४ जना र ७५ वर्ष माथिको जनसंख्या ४८ जना रहेको पाइयो । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १७ :० देखि ७५ वर्ष माथिका उमेरसमुहको जनसंख्या विवरण

वडा	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	५ वर्ष मुनी	६- १०	११ -१५	१६ -२४	२५- ४५	४५ -६०	६०- ७५	७५ वर्ष माथि
१	दुव	३७६	५२	४९	२९	७६	९२	४६	१७	५
	माहला	१९१	२३	२३	२०	३८	५१	२०	७	३
	पुरुष	१८५	२९	२६	१९	३८	४२	२६	१०	२
२	दुव	४११	४७	६५	६६	७८	८७	४७	१४	७
	माहला	१९५	२४	३८	३१	३४	३९	२०	४	३
	पुरुष	२१६	२३	२७	३५	४४	४८	२७	१०	४
३	दुव	१४३१	१३६	२५१	१४८	२७२	३९७	१६४	५८	५
	माहला	६८३	६१	१०३	६४	१२६	१९८	७४	३४	३
	पुरुष	७४८	७५	१४८	८४	१४६	१९९	९०	२४	२
४	दुव	५९१	७२	७७	७२	८९	१७४	६९	२५	३
	माहला	२९४	३५	३३	३५	५१	९३	३९	९	२
	पुरुष	२९७	३७	४४	३७	३८	९१	३०	१६	१
५	दुव	१२४५	१८८	२००	१९१	२३९	३१८	८७	२०	२
	माहला	६९३	१०३	९०	९७	११७	१६८	४७	८	१
	पुरुष	६३२	८५	११०	९४	१२२	१५०	४०	१२	१
६	दुव	१६३३	२८८	२४०	२०९	२८८	४२३	१४३	३७	५
	माहला	८२१	१५१	१०८	१०८	१३७	२१७	७२	१६	३
	पुरुष	८१२	१३७	१३२	१०१	१५१	२०६	७१	२१	२

७	दुव	९३९	१२२	११८	१०७	१७७	२६१	८९	४९	५
	माहला	४६२	६६	५९	४९	८९	१२२	५१	२८	२
	पुरुष	४७७	६७	५९	५८	८८	१२८	२८	२१	३
८	दुव	८६३	१२०	९९	८७	१९०	२१७	९७	४९	४
	माहला	४३०	६०	४७	४१	१००	१०६	५०	२७	२
	पुरुष	४३३	६०	५२	४६	९०	१११	४७	२२	२
९	दुव	७५८	९२	११९	११५	१०७	२१७	५७	४२	६
	माहला	३६१	४७	६५	५६	५९	१११	२९	२६	३
	पुरुष	३९७	४८	५४	५९	४८	१०६	२८	१६	३
१०	दुव	१८५	३०	२९	२१	३४	४७	१९	२	२
	माहला	१०२	१४	१२	८	१७	२३	८	०	१
	पुरुष	८३	१६	१७	१३	१७	२४	११	२	२
११	दुव	७४४	९३	१२०	१२०	१२६	१९३	८८	२५	३
	माहला	३९४	४७	५२	४९	७३	९६	३३	८	२
	पुरुष	३६०	४६	६८	७१	८३	१७	३४	१३	१

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.५ आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूको जनसंख्यालाई आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय गरि विश्लेषण गर्दा सक्रिय जनसंख्या कुल जनसंख्याको ५.४० प्रतिशत रहेको र अन्य जनसंख्या निष्क्रिय रहेको देखिन्छ । जुन विवरणलाई तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १८: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

उमेर समुह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
० देखि १९ वर्ष	५६	२५	८१	०.८८
२० देखि ४९ वर्ष	२२९	१३२	३६१	३.९३
६० वर्ष भन्दा माथी	४३	९	५२	०.५६६
जम्मा	३२८	१६६	४९४	५.३७

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.६ भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माण गर्नका लागि खोज गरिएको तथ्यांकलाई आधार मान्दा यस ठुलिभेरि नगरपालिकामा मातृभाषाका रूपमा धेरैजसो मानिसहरूले नेपाली भाषा नै बोल्ने गरेको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा जनजातिहरूको जनसंख्या उलेख्य नरहेको भए तापनि वडा नं. ३ को दुनैमा तरालि मगरहरूको बसोबास भयकोले केहिले मात्र मगर भाषा र केहिले स्थानिय तरालि भाषा बोल्ने तथा धेरै जसो जातीहरूले मातृभाषाका रूपमा नेपाली भाषा नै बोल्ने गरेको पाइएको छ । त्यसै गरी यस नगरपालिकाका अरु वडाहरूमा नेपाली भाषाको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । भाषाका आधारमा यस नगरपालिकामा रहेको जनसंख्या विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १९: भाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	गाँउको नाम	मातृभाषा	घरधुरी र जनसंख्या				प्रतिशत
			घरधुरी	कुल जनसंख्या	पुरुष	महिला	
१	थला	जम्मा	५०	३७६	१९१	१८५	१००
		नेपाली	५०	३७६	१९१	१८५	१००
		अन्य	०	०			
२	लोचा	जम्मा	९९	४११	१९५	२१६	१००
		नेपाली	९९	४११	१९५	२१६	१००
		अन्य	०				
३	दुनै	जम्मा	३१०	१४३१	७६९	६६२	१००
		नेपाली	२३०	११८५	६३४	५५१	८२.८१
		तराली खाम	८०	२४६	१३५	१११	४६.६९
		अन्य					
४	तिप्ला	जम्मा	१२२	५९१	२९४	२९७	१००
		नेपाली	१२२	५९१	२९४	२९७	१००
		अन्य	०				
५	माभफाल	जम्मा	२३२	१२४५	६१३	६३२	१००
		नेपाली	२३२	१२४५	६१३	६३२	१००
		अन्य	०				
६	थरगाँउ	जम्मा	३१७	१६३३	८२१	८१२	१००
		नेपाली	३१७	१६३३	८२१	८१२	१००
		अन्य	०				
७	जुफाल	जम्मा	१८६	९३९	४६२	४७७	१००
		नेपाली	१८६	९३९	४६२	४७७	१००
		अन्य	०				

८	डाँगिबाडा	जम्मा	१५५	८६३	४३०	४३३	१००
		नेपाली	१५५	८६३	४३०	४३३	१००
		अन्य	०				
९	मोतिपुर	जम्मा	१४१	७५८	३६१	३९७	१००
		नेपाली	१४१	७५८	३६१	३९७	१००
		अन्य	०				
१०	परिला	जम्मा	३६	१८५	१०२	८३	१००
		नेपाली	३६	१८५	१०२	८३	१००
		अन्य	०				
११	रह	जम्मा	१६२	७५४	३९४	३६०	१००
		नेपाली	१६२	७५४	३९४	३६०	१००
		अन्य	०				

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको वितरण

यस नगरपालिका अन्तरगत साविकका गा.वि.स.हरूबाट तयार गरिएका वस्तुगत विवरण मुख्य २०७१/०७२ तथा घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिकामा मुख्य हिन्दु धर्म मान्ने समुदायको वसोबास रहेको छ। जस अनुसार हिन्दु धर्म मान्ने मानिसहरू करिब ९५ प्रतिशत रहेको छ। साथै अन्य धर्म मान्ने मानिसहरूको संख्या ज्यादै न्युन रहेको छ। धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २०: वडा अनुसार धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	धर्म	घरधुरी	जनसंख्या	प्रतिशत
१	हिन्दु	८०	३७६	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चियन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	८०	३७६	१००
२	हिन्दु	९९	४११	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चियन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	९९	४११	१००
३	हिन्दु	२१७	१०५३	७३.५९
	बौद्ध	९३	३७८	२६.४१
	क्रिस्चियन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	२१७	१०५३	७३.५९

	जम्मा	३१०	१४३१	१००
४	हिन्दु	१२२	५९१	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	१२२	५९१	१००
५	हिन्दु	२३२	१२४५	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	२३२	१२४५	१००
६	हिन्दु	३१७	१६३३	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	३१७	१६३३	१००
७	हिन्दु	१८६	९३९	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	१८६	९३९	१००
८	हिन्दु	१५५	८६३	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	१५५	८६३	१००
९	हिन्दु	१४०	७५२	९९.२१
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	१	६	०.७९
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	१४०	७५२	९९.२१
१०	हिन्दु	३६	१८५	१००
	बौद्ध	०	०	०
	क्रिस्चयन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	३६	१८५	१००
११	हिन्दु	१६२	७५४	१००
	बौद्ध	०	०	०

	क्रिस्चियन	०	०	०
	अन्य	०	०	०
	जम्मा	१६२	७५४	१००

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.८ जातजातिका आधारमा जनसंख्याको वितरण

घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिकामा घरधुरी संख्या १८४० र कुल जनसंख्या ९९८६ रहेको छ। जसमा पहाडी ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी र दलित जातीहरूको बाहुल्यता रहेको छ भने आदिवासी जनजातीहरूको जनसंख्या न्युन रहेको देखिन्छ। नगरपालिकामा रहेको जातिगत जनसंख्या विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका २१ : जाति अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
१	थाला	क्षेत्री	७३	३४५
		ब्राह्मण		
		मगर	३	१४
		गुरुङ	२	६
		ठकुरी		
		कामी	२	११
		दमाई / ढोली		
		सार्की		
		अन्य		
जम्मा			८०	३७६
वडा नं	गाउँको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
२	लोचा	क्षेत्री	२४	११८
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी		
		कामी	७०	२५८
		दमाई / ढोली		
		सार्की	५	३५
		अन्य		
जम्मा			९९	४११
वडा नं	गाउँको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
३		क्षेत्री	११३	४५१
		ब्राह्मण	१८	७८

		मगर	४८	३०३
		गुरुङ	७	४९
		ठकुरी	५३	२३४
		कामी	३९	१९१
		दमाई / ढोली	२५	९०
		सार्की	७	३५
		अन्य		
जम्मा			३१०	१४३१
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
४		क्षेत्री	११२	५१७
		ब्राह्मण		
		मगर	७	५२
		गुरुङ		
		ठकुरी		
		कामी	३	२२
		दमाई / ढोली		
		सार्की		
		अन्य		
जम्मा			१२२	५९१
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
५		क्षेत्री	२१४	११३३
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी		
		कामी	५	३६
		दमाई / ढोली	६	३४
		सार्की	७	४२
		अन्य		
जम्मा			२३२	१२४५
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
६	थरगाँउ	क्षेत्री	२९०	१४६७
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी	१	७
		कामी	७	५६
		दमाई / ढोली	२	९

		सार्की	१७	१४
		अन्य		
जम्मा			३१७	१६३३
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
७		क्षेत्री	३७	२२४
		ब्राह्मण	३	१९
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी	८१	२९६
		कामी	२३	१४९
		दमाई / ढोली	११	७६
		सार्की	३१	१७५
		अन्य		
जम्मा			१८६	९३९
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
८		क्षेत्री	१३३	७३२
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी	७	३९
		कामी	४	२२
		दमाई / ढोली	६	३७
		सार्की	५	३३
		अन्य		
जम्मा			१५५	८६३
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
९		क्षेत्री	११४	६१४
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी	९	४१
		कामी	३	१९
		दमाई / ढोली	११	६८
		सार्की	४	१६
		अन्य		
जम्मा			१४१	७५८
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
१०		क्षेत्री	३४	१७२

		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी		
		कामी	२	१३
		दमाई / ढोली		
		सार्की		
		अन्य		
जम्मा			३६	१८५
वडा नं	गाउको नाम	जातजाती	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या
११		क्षेत्री	१५०	७०९
		ब्राह्मण		
		मगर		
		गुरुङ		
		ठकुरी		
		कामी	११	४६
		दमाई / ढोली		
		सार्की	१	७
		अन्य		
जम्मा			१६२	७५४

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.९ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

नेपाली समाजले पछिल्लो समयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र उनीहरूको अभिभावकहरूलाई विभिन्न संघ संस्थाहरूको समन्वयमा नागरिक हैसियत र हक अधिकारका कुराहरू दरिलो रूपमा बाहिर त्याउन सक्षम बनाएको देखिन्छ । उनीहरूको निरन्तर संघर्षको फलस्वरूपमा वर्तमान परिषेकमा राज्यले पनि उनीहरूलाई राज्यको मूलप्रवाहीकरणमा समावेश गर्दै लैजाने नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गरेको छ । महिला तथा वालवालिका कार्यालय, डोल्पाको तथ्याङ्क अनुसार ठुलिभेरि नगरपालिकाका वडा अनुसार अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने व्यक्तिको सख्त्या, लिङ्ग तथा परिचय पत्रको प्रकार आदि देहाय बमोजिम दिईएको छ ।

तालिका २२: ठुलिभेरि नगरपालिकाबाट अपाङ्गता कार्ड लिएका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं.	जम्मा अपाङ्ग					वर्ग नखुलेको	जम्मा
	लिंग	पुर्ण अपाङ्ग (रातो कार्ड)	अशक्त अपाङ्गता (निलो कार्ड)	मध्यम अपाग (पहेलो कार्ड)	सामान्य अपाङ्ग (सेतो कार्ड)		
१	पुरुष						
	महिला						
	जम्मा						
२	पुरुष						
	महिला						
	जम्मा						
३	पुरुष						
	महिला						
	जम्मा						
४	पुरुष		१				
	महिला		१				
	जम्मा		२				
५	पुरुष	०	२				
	महिला	१	०				
	जम्मा	१	२				
६	पुरुष	२	६		०		
	महिला	०	२		१		
	जम्मा	२	८		१		
७	पुरुष	२	२	२			
	महिला	०		०			
	जम्मा	२		२			
८	पुरुष	२		१			
	महिला	०		०			
	जम्मा	२		१			
९	पुरुष		०				
	महिला		१				
	जम्मा		१				
१०	पुरुष						
	महिला						
	जम्मा						
११	पुरुष						
	महिला						
	जम्मा						

स्रोत: सामाजिक विकास शाखा २०७५

४.१० जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा सरकारी र गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको समन्वयमा विभिन्न सचेतनामूलक तालिम संचालनमा रहेका र गरिएका छन् । जसमा ३ दिन सम्म, ३ देखि ७ दिनसम्म, १ देखि ४ हप्तासम्म र ४ हप्ताभन्दा बढी अवधिका तालिमहरूबाट विभिन्न व्यक्ति लाभान्वित भएका छन् । तालिमको अवधि अनुसार विभिन्न सचेतना तालिम प्राप्त गर्ने व्यक्तिको संख्या सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका२२: जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

क्र.स.	तालिम विवरण	लिंग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
१	वचत तथा ऋण	३८	५६	८४	
२	संस्थागत नेतृत्व	५	१३	१८	
३	लैगिक सम विकास				
४	स्वास्थ्य	११७	१६५	२८२	
५	परिवार नियोजन	१३	३६	४९	
६	खानेपानी सरसफाई	२	२६	२८	
७	वन व्यवस्थापन	०	३५	३५	
८	फोहोरमैला व्यवस्थापन				
९	सिप विकास	३८	९०	१२८	
१०	अन्य	४५	६७	११२	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.११ भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको जनसंख्या

शारिरीक अपांगता, न्युन दृष्टि लगाएत दृष्टिविहिन, स्वर बोलाइ वा बोल्न नसक्ने, सुस्त श्रवण, बौद्धिक अपांग, सुस्त मनस्थिती र श्रवण दृष्टिविहिन हरूलाई भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको सुचिमा राखिएको छ । यस ठुलिभेरि नगरपालिकामा भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई फरक फरक भागमा विभाजित गरी तथ्यांक संकलन गर्दा जम्मा संख्या १०१५ रहेको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका २४: भिन्न शारिरीक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	अपांग जनसंख्या						
				शारिरीक अपांग	दृष्टि विहिन न्युन दृष्टि	बोल्न नसक्ने	बौद्धिक अपांग	सुस्त श्रवण	बहिरा	अन्य
१	थाला	जम्मा	३७६	५	०	२	०	१	०	०
		पुरुष	१९१	४	०	१	०	१	०	०
		महिला	१८५	१	०	१	०	०	०	०
२	लोचा	जम्मा	४११	३	०	१	०	१	२	२
		पुरुष	१९५	१	०	०	०	१	०	०
		महिला	२१६	२	०	१	०	०	२	२
३	दुनै	जम्मा	१४३१	१७	९	१०	८	१	२	५
		पुरुष	६८३	९	५	४	३	०	२	३
		महिला	७४८	८	४	६	५	१	०	२
४	तिप्ला	जम्मा	५९१	७	१३	१	३	१	१	३
		पुरुष	२९४	४	८	१	१	०	०	२
		महिला	२९७	३	५	०	२	१	१	१
५	माझ्फा फाल	जम्मा	१२४५	१६	८	३	९	१	४	२
		पुरुष	६१३	५	३	०	३	०	१	१
		महिला	६३२	११	५	३	६	१	३	१
६	थरगाँ उ	जम्मा	१६३३	२५	८	९	२५	१	०	३
		पुरुष	८२१	९	५	६	१३	१	०	१
		महिला	८१२	१६	३	३	१२	०	०	२
७	जुफा ल	जम्मा	९३९	४०	४	२	०	१	१	६
		पुरुष	४६२	१९	२	१	०	१	१	२
		महिला	४७७	२१	२	१	०	०	०	४
८	झाँगि बाडा	जम्मा	८६३	२१	९	६	२	१	०	०
		पुरुष	४३०	१२	३	३	१	१	०	०
		महिला	४३३	९	६	३	१	०	०	०
९	मेति पुर	जम्मा	७५८	२२	३	४	०	०	०	०
		पुरुष	३६१	९	१	४	०	०	०	०
		महिला	३९७	१३	२	०	०	०	०	०

१०	परिल T	जम्मा	१८५	१	०	०	०	१	०	०	
		पुरुष	१०२	०	०	०	०	१	०	०	
		महिला	८३	१	०	०	०	०	०	०	
११	रह	जम्मा	७५४	१४	०	३	०	१	०	२	
		पुरुष	३९४	४	०	३	०	१	०	१	
		महिला	३६०	१०	०	०	०	०	०	१	
जम्मा			९१८६	१७१	५४	४१	४७	१०	१२	२३	
पुरुष			४५४६	७४	२७	२३	२३	७	४	१०	
महिला			४६४०	९७	२७	१८	२४	३	८	१३	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

खण्ड ५ शिक्षा

५.१ नगरपालिकाको शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको समग्र शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि विभिन्न शैक्षिक सेवाहरू प्रवाह गर्नका लागि स्थापना भएका शैक्षिक संस्थाहरू कुल ३० रहेका छन् । यस नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरणलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका २५: नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजि	कुल
आ.वि		२०	३	२३
मा.वि		४		४
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय	२		२
	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	१		१
	जम्मा	२७	३	३०

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिमेरी २०७५

५.२ विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू

यस नगरपालिकाको हालको शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि स्थानीय रूपमा निजि कलेजहरूको स्थापना नभएता पनि विभिन्न उच्च स्तरका शैक्षिक संस्थाहरूमा साविकका उच्च मा.वि.हरू हाल मा.वि.को रूपमा नै सञ्चालन भएका छन् । यस नगरपालिकामा एउटा मात्र क्याम्पस (डोल्पो क्याम्पस) छ भने विश्वविद्यालय भने छैन । यस नगरपालिकाका धेरैजसो नागरिकहरूले नजिकै रहेका आफु लाई पायक पर्ने विश्वविद्यालय र अन्य कलेजहरूमा गई आफ्नो उच्च शिक्षा प्राप्त गरेको देखिन्छ ।

५.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण:

यस नगरपालिकामा बच्चाहरूको चौतर्फी विकास र सानै उमेर देखि स्कुलमा जाने वानीको विकास गराउनका लागि सामुदायिक स्तरमा वालविकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन् । विद्यालय तहको जग प्राथमिक शिक्षा भएकाले यसको व्यवस्थित सञ्चालनका लागि आवश्यक आधार तयार गर्नु पर्ने जरूरी हुन्छ । यस नगरपालिकामा रहेका प्राथमिक र माध्यमिक तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति पनि भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडागत क्षेत्रमा रहेका प्राथमिक तहका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति देहाय वर्मोजिम रहेको छ ।

५.३.१ प्राथमिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण:

विद्यालय शिक्षाको जग प्राथमिक शिक्षा भएकाले यसको विकास र विस्तार एवं व्यवस्थापन हुन जरूरी देखिन्छ । यस नगरपालिकाका हरेक वडा अन्तर्गत प्राथमिक तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडाहरूमा रहेका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने प्राथमिक तहका विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति निम्न वर्मोजिम रहेको छ ।

तालिका २६: कक्षा १ देखि ५ सम्म शैक्षिक शत्र २०७५ सम्ममा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको विवरण

सि न	वडा न १	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्म ा		
१	भानुभक्त आ वि थाला	११	१०	३	५	२	४	३	१	५	४	२	३	२५	१७	४२
२	चर्तुजभुज आ वि खाल्दारा			३	८	५	२	२	०	०	०	०	०	१०	१०	२०
जम्मा		११	१०	६	१३	७	६	४	१	५	४	२	३	३५	२७	६२
सि न	वडा न २	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्म ा		
१	मन्मा आ वि कुम्ली	९	९	२	७	४	३	६	४	२	४	६	७	२९	३१	६०
२	महादेव आ वि लोचा	५	७	५	४	६	४							१६	१५	३१
३	सुनदह आ वि कर्प	३	६	४	६	४	५	३	३					१४	२०	३४
जम्मा		१७	२२	११	१७	१	१२	९	७	२	४	६	७	५९	६६	१२५
सि न	वडा न ३	विद्यार्थी विवरण														
		बाल	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ०								

		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	हिमालय आ वि दुरगाउँउ	२७	३१	९	११	१६	९	९	७	८	१०	११	९	८०	७७	१५७
२	देवि आ वि काँडाताली	१८	२३	७	१०	५	५	१४	८	४	६	४	६	५२	५८	११०
	लक्ष्मि मा वि थरगाउँउ	२	४	५	५	४	४	५	२	०	७	४	४	२०	२६	४६
जम्मा		४६	५८	२१	२६	२५	१८	२८	१७	१२	२३	१९	१९	१५२	१६९	३१३

सि न	वडा न ७	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	म	पु	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	श्री मन्मा आ वि	६	६	४	३	२	६	४	२	०	०	०	०	१६	१७	३३
२	श्री विडिथान आ वि जुफाल	२२	१३	५	८	१०	६	८	८	१२	६	५	४	६२	४५	१०७
३	श्री आदर्श मा वि जुफाल	६	६	८	८	७	४	४	३	६	१०	१२	१५	४३	४६	८९
जम्मा		३४	२५	१७	१९	१९	१६	१६	१३	१८	१६	१७	१९	१२१	१०८	२२९

सि न	वडा न ८	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	म	पु	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	श्री गौरी आ वि डाँगिबाडा	१७	१३	१०	६	१३	८	८	७	६	६	१२	३	६६	४३	१०९
जम्मा		१७	१३	१०	६	१३	८	८	७	६	६	१२	३	६६	४३	१०९

सि न	वडा न ९	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	बबिरो आवि मोतिपुर	१४	७	१	८	१	६	७	२	५	४	४	१	३२	२८	६०
२	श्री शुभकामना आवि	१६	१७	१३	२	२१	१७	१२	१०	१०	१५	४	९	७६	७०	१४६
जम्मा		३०	२४	१४	१०	२२	२३	१९	१२	१५	१९	८	१०	१०८	९८	२०६
सि न	वडा न १०	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ० - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	कर्णाली आवि परिला			३	२	१०	१२	२	४	२	५	२	४	१९	२७	४६
२	भवानी आवि फुनहाल्दुवा	२	६	५	२	२	२	४	१	१	१	०	०	१४	१२	२६
जम्मा		२	६	८	४	१२	१४	६	५	३	६	२	४	३३	३९	७२
सि न	वडा न ११	विद्यार्थी विवरण														
		बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
	विद्यालयको नाम	म	पु	स	पु	म	पु	जम्मा
१	त्रिवेणी आवि कागनि			७	७	१	३	३	२	०	०	०	०	११	१२	२३
जम्मा				७	७	१	३	३	२	०	०	०	०	११	१२	२३

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिमेरी २०७५

५.३.२ नि.मा.वि. तथा मा.वि. हरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण:

यस नगरपालिकाका हरेक वडा अन्तर्गत नि.मा.वि. तथा मा.वि. तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडागत क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने नि.मा.वि. तथा मा.वि. तहका विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति निम्न वर्मोजिम रहेको छ ।

तालिका २७ : कक्षा ६ देखि १० सम्म शैक्षिक शत्र २०७५ सम्म भर्ना भएका विद्यार्थी विवरण

	को नाम												
१	लक्ष्मि मा वि थरगाँउ	२०	१२	१६	१३	१४	१०	१३	१५	१२	११	७५	६१

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिभेरी २०७५

५.४ ५ बर्ष वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस नगरपालिकामा साक्षर देखि स्नातकोत्तर तह सम्म को तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा शैक्षिक उपाधी हासिलमा महिला भन्दा पुरुषको संख्या नै बढि रहेको पाइएको छ । तर शिक्षाको क्रमिक विकास र आधुनिकीकरण सँगैको जनचेतनाको अभिवृद्धिका कारण छोरीलाई पनि छोरा सरह विद्यालय पठाउनु पर्दछ भन्ने मान्यताले भने क्रमश बढावा पाइरहेको र महिलाको संख्या पनि उल्लेख्य नै रहेको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा उच्च माध्यामिक र क्याम्पस तहमा अध्ययन गर्नेहरूको संख्या पनि बढी नै रहेको छ । जिल्लाको सदरमुकाम यसै नगरमा रहेकोले यस क्षेत्रकै शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकसित भइरहेकोले पनि यस नगरपालिका बाट सुर्खेत, नेपालगञ्ज, पोखरा, राजधानी वा बाहिरी जिल्लामा गई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्नेहरूको संख्या बढी रहेको छ । यस नगरपालिकाको वडा गत रूपमा शैक्षिकस्तर सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका २८: ५ वर्ष र माथिको शैक्षिक अवस्थाको विवरण

५ बर्ष माथिको शैक्षिक अवस्था									
वडा नं.	लेख पढ गर्न नजान्ने	साक्षर	प्रा.वि. तह	नि.मा.रि व.तह	एस.ए ल.सी	प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नातकोत्तर	
१	महिला	३३	२२	४६	१२	१४	७	२	०
	पुरुष	३२	३४	५७	२३	२१	८	३	१
	जम्मा	६५	५६	१०३	३५	३५	१५	५	१
२	महिला	३९	३४	५५	४३	१३	२	४	०
	पुरुष	३४	४५	६७	५४	२४	५	५	१
	जम्मा	७३	७९	१२२	९७	३७	७	९	१
३	महिला	३३	६५	३५	४५	५१	२४	११	३
	पुरुष	२४	७८	५५	६७	८२	३२	१३	६
	जम्मा	५७	१४३	९०	११२	१३३	५७	२४	९
४	महिला	४५	५७	४६	१६	१८	९	२	२
	पुरुष	३४	४५	५५	२३	२९	१३	५	३
	जम्मा	७९	१०२	१०१	३९	४७	२२	७	५
५	महिला	५६	५६	२४	२८	३५	९	२	०

	पुरुष	५१	६७	२९	३६	३९	११	५	१
	जम्मा	१०७	१२३	५३	६४	७४	२०	७	१
६	महिला	५२	४६	२८	२५	२२	८	१	०
	पुरुष	३४	५४	३९	३७	२९	१४	३	२
	जम्मा	८६	१००	६७	६२	५१	२२	४	२
७	महिला	३५	४३	३९	२७	४५	११	१९	२
	पुरुष	२८	५६	४६	३४	४३	२४	२५	३
	जम्मा	६३	९९	८५	६१	८८	३५	४४	५
८	महिला	३६	३६	४६	२३	२२	१२	५	१
	पुरुष	२५	४५	४९	२६	३४	२५	९	४
	जम्मा	६१	८१	९५	४९	५६	३७	१४	५
९	महिला	४५	२४	३१	१७	१३	१३	२	१
	पुरुष	३४	४५	४८	२७	२२	२१	९	२
	जम्मा	७९	६९	७९	४४	३५	३४	११	३
१०	महिला	१६	१९	११	१४	१२	६	१	०
	पुरुष	१५	२४	१३	२१	१९	९	५	१
	जम्मा	३१	४३	२४	३५	३१	१५	६	१
११	महिला	३३	३३	१२	१९	१४	७	१	०
	पुरुष	३१	३५	२५	३४	२२	११	३	१
	जम्मा	६४	६८	३७	५३	३६	१८	४	१

स्रोत : घरघुरी सर्वेक्षण २०७५

५.५ विद्यालयमा भर्ना भएका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरूको अवस्था :

यस नगरपालिकामा कुल ३१ वटा शैक्षिक संस्थाहरू रहेको र यि शैक्षिक संस्थाहरूले विभिन्न खाले शैक्षिक सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। हाल यस नगरपालिकामा करीब १४५ वालवालिकाहरूले विद्यालय छाडिसकेको र करिव २६४६ वालवालिकाहरू विद्यालय गइरहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका २९: विद्यालय पढिरहेका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरू

		५देखि २५ वर्षको जनसंख्या		हाल स्कुल गईरहेका		तल स्कुल छाडीसकेका		उल्लेख नभएका	
वडा न	गाउँको नाम	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	थाला	८३	८१	४५	४३	५	६		
२	लोचा	१०६	१०३	६२	६९	४	७	२	
३	दुनै	३७८	२९३	२६८	१६७	२	३		
४	तिप्ला	११९	११९	८१	६८	९	७		

५	माभ्फाल	३२६	३०४	२०४	१८७	९	११		४
६	थरगाँउ	३८४	३५३	२३३	२१६	११	१४	३	३
७	जुफाल	२०५	१९७	११७	१०८	६	७		
८	डाँगिवाडा	१८८	१८८	९८	८८	३	७	४	
९	मोतिपुर	१६१	१८०	११३	१२२	३	८		१
१०	परिला	४७	३७	३०	२०	२	५		
११	रह	२०२	१७४	१०१	१३९	७	९		
	जम्मा	२१९९	२०२९	१४२९	१२१७	६१	८४	९	८

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

५.६ बालविकास केन्द्रहरूको अवस्था

बालबालिकाको प्रारम्भिक शैक्षिक थलो बालविकास केन्द्रहरू रहेकाले नेपाल सरकारले यिनीहरूको व्यवस्थापनमा विशेष चासो राखेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको बालविकास केन्द्रहरूको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा २० वटा रहेको र यि केन्द्रहरू विभिन्न सरकारी तथा गैससरकारी संस्थाहरूको सहयोग र समन्वयमा संचालनमा आएको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न बालविकास केन्द्रहरूलाई निम्नानुसार तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ३०: बालविकास केन्द्रहरूको विवरण

वडा न	बालविकास केन्द्रहरूको सख्त्या	बालबालिकाको सख्त्या		जम्मा
		बालक	बालिका	
१	१	१०	११	२१
२	३	२२	१७	३४
३	२	३१	२१	५२
४	१	१९	१०	२९
५	३	३९	४०	७९
६	३	५८	४७	९०५
७	३	२५	३४	५९
८	१	१३	१७	३०
९	२	२४	३०	५४
१०	१	६	२	६
११	०	०	०	०
जम्मा	२०	२४७	२२९	४७६

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिभेरी २०७५

५.७ बाल सञ्जालको अवस्था

नेपाल सरकारले बालबालिकाहरूको समग्र विकासका लागि विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरको छ जसमा स्थानीय निकायको बजेट विनियोजन गर्दा बालबालिकाहरूका लागि १० प्रतिशत आरक्षण गर्नुपर्ने, बालमैत्री विकास, बालमैत्री शिक्षा, बाल क्लबहरूको गठन, बालसञ्जालको गठन लगाएतका रहेका छन् । यस नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयमा आधारित र समुदायमा आधारित बाल सञ्जालको विश्लेषण गर्दा शुरुमा महिला तथा बालबालिका कार्यालयमा यसको अभिलेख राखिने प्रचलन रहेता पनि हाल आएर स्थानीय निकायमा नै अभिलेख राखिनु पर्ने नीतिगत व्यवस्था भएको छ ।

५.८ विशेष शिक्षा तर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अवस्था

नेपाल सरकारले सबै विशेषताका बालबालिकाहरूको शैक्षिक अवसरका लागि विभिन्न किसिमका शैक्षिक कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याएको पाइन्छ । यि मध्य विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थीहरूलाई शिक्षा उपलब्ध गराउने हेतुले विशेष स्रोत कक्षाको अवधारणा ल्याएको छ । यसै गरी यस नगरपालिका वडा न ३ मा यस किसिमको विद्यालय बाल बहिरा स्कुल बालमन्दिर संचालन भएको छ यस्ता बालबालिकाहरूको पहिचान गरि यिनीहरूको पठनपाठनका लागि शिक्षा कार्यलय र स्थानिय निकाय बाट पहल भइरहेको छ ।

५.९ विद्यालयहरूमा शौचालयको अवस्था

यस ठुलिभेरि नगरपालिका अन्तर्गतका साविकका गा.वि.स.हरू खुला दिसा मुक्त गा वि स घोषणा भईसकेको तथा विद्यालयमा सरसफाइका लागि अनिवार्य शौचालयको व्यवस्था गरिएकाले अधिकांस विद्यालयहरूले शौचालय निर्माण गरेको जानकारी प्राप्त भएको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३१: विद्यालयमा शौचालय प्रयोगको विवरण

सि न	वडा न १	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
१	भानुभक्त आ वि थाला	१	१	१		
२	चर्तुजभुज आ वि खाल्दारा	१	१	१		
जम्मा		२	२	२		
सि न	वडा न २	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको

१	मन्मा आ वि कुम्ली	१	१	१			
२	महादेब आ वि लोचा	१	१	१			
३	सुनदह आ वि कर्प	२	१	१			
जम्मा		४	३	३			
सि न	वडा न ३	शौचालयको विवरण					
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको	
१	बालमन्दिर आ वि दुनै	१	२	२	१		
२	धृवतारा आ वि उपल्लो दुनै	१	१	१			
१	श्री सरस्वती मा वि दुनै	२	२	३			
जम्मा		४	५	६	१		
सि न	वडा न ४	शौचालयको विवरण					
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको	
१	लालीगुँरास आ वि तिप्ला	२	१	१			
जम्मा		२	१	१			
सि न	वडा न ५	शौचालयको विवरण					
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको	
१	श्री महादेब आ वि हुँ	१	१	१			
२	सहिद शुक्रराज आ वि लाहारा	१	१	१			
३	विद्यामन्दिर मा वि माभूफाल	२	१	२			
जम्मा		४	३	४			
सि न	वडा न ६	शौचालयको विवरण					
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने	शिक्षक शिक्षिकाको	छात्रछात्राका लागि भिन्दा	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको	

		किसिमको	भिन्ना भिन्नै	भिन्दै		
१	हिमालय आ वि दुरगाँउ	१	२	१		
२	देवि आ वि काँडाताली	१	१	१		
३	लक्ष्म मा वि थरगाँउ	२	१	२		
जम्मा		४	४	४		
सि न	वडा न ७	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
१	श्रि मन्मा आ वि		१	१		
२	श्रि विडिथान आ वि जुफाल	१	१	१		
३	श्रि आदर्श मा वि जुफाल	१	१	३		
जम्मा		२	३	५		
सि न	वडा न ८	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
१	श्रि गौरी आ वि डाँगिबाडा	१	२	१		
जम्मा		१	२	१		
सि न	वडा न ९	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
१	बविरो आ वि मोतिपुर		१	२		
२	श्रि शुभकामना आ वि		१	१		
जम्मा			२	३		
सि न	वडा न १०	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने	शिक्षक शिक्षिकाको	छात्रछात्राका लागि भिन्दा	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको

		किसिमको	भिन्ना भिन्नै	भिन्दै		
१	कर्णाली आ वि परिला	१	१	१		
२	भवानी आ वि फुनहाल्दुवा	१	१	१		
	जम्मा	२	२	२		
सि न	वडा न ११	शौचालयको विवरण				
	विद्यालयको नाम	सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्ना भिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दा भिन्दै	अपांगाका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
१	त्रिवेणी आ वि कागानि	१	१	१		
	जम्मा	१	१	१		

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

५.१० तहगत शिक्षक विवरण

विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई नियुक्तिको आधारमा हेर्दा स्थायी, अस्थायी तथा राहत दरवन्दीमा नियुक्त शिक्षकहरू रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सबै तहका शिक्षक सम्बन्धी विस्तृत विवरण विद्यालयगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३२: प्राथमिक तहका कार्यरत शिक्षकहरूको तहगत शिक्षक विवरण

सि न	विद्यालयको नाम	गाउँको नाम	तह	सञ्चालित कक्षा	शिक्षक दरवन्दी			जम्मा शिक्षक
					स्थायी	राहत	अस्थायी	
१	भानुभक्त आ वि	थला	आ वि	५ सम्म	४		०	४
२	चर्तुजभुज आ वि	खाल्दारा	आ वि	५ सम्म	१		१	२
३	मन्मा आ वि	कुम्नी	आ वि	५ सम्म	४		१	५
४	महादेव आ वि	लोचा	आ वि	५ सम्म	२		०	२
५	सुनदह आ वि	कर्प	आ वि	५ सम्म	१		१	२
६	बालमन्दिर आ वि	दुनै	आ वि	५ सम्म	६		२	८
७	ध्रवतारा आ वि	उपल्लो दुनै	आ वि	५ सम्म	५		०	५
८	लालीगुंरास आ वि	तिप्ला	आ वि	५ सम्म	४		१	५
९	श्री महादेव आ	हुँ	आ वि	५ सम्म	२		२	४

	वि							
१०	सहिद शुक्रराज आ वि	लाहारा	आ वि	५ सम्म	४	०	४	
११	विद्यामन्दिर मा वि	माझफाल	मा वि	१० सम्म	६	७	१३	
१२	हिमालय आ वि	दुरगाँउ	आ वि	५ सम्म	५	०	५	
१३	देवि आ वि	काँडाताली	आ वि	५ सम्म	३	१	४	
१४	लक्ष्मि मा वि	थरगाँउ	मा वि	१० सम्म	६	३	९	
१५	श्री मन्मा आ वि	जुफाल	आ वि	५ सम्म	१	१	२	
१६	श्री विडिथान आ वि	जुफाल	आ वि	५ सम्म	४	०	४	
१७	श्री आदर्श मा वि	जुफाल	मा वि	१२ सम्म	१३	७	२०	
१८	श्री गौरी आ वि	डाँगिबाडा	आ वि	५ सम्म	५	१	६	
१९	बविरो आ वि	मोतिपुर	आ वि	५ सम्म	३	२	५	
२०	श्री शुभकामना आ वि		आ वि	५ सम्म	४	४	८	
२१	कर्णाली आ वि	परिला	आ वि	५ सम्म	२	२	४	
२२	भवानी आ वि	फुनहाल्दुवा	आ वि	५ सम्म	२	१	३	
२३	त्रिवेणी आ वि	बागनि	आ वि	५ सम्म	१	१	२	
२४	सरस्वती मा वि	दुनै	मा वि	१२ सम्म	६	७	१३	

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिभेरी २०७५

५.११ संस्थागत विद्यालयहरूको वडा अनुसार विवरण

ठुलिभेरि नगरपालिकामा बच्चाहरूको चौतर्फी विकास गराउन, राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गराउन तथा बाल बालिकाहरूको पढाईको स्तर बढ़ावा दिएर गर्नाको लागि संस्थागत विद्यालयहरू सञ्चालनमा आएका छन् । यी विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापको साथसाथै पढाई पनि राम्रो हुने हुनाले विद्यार्थीको आकर्षणको केन्द्रविन्दु बनेका छन् । यस नगरपालिकामा भएका संस्थागत विद्यालयहरूको विवरण, कक्षा स्वीकृती तथा तिनिहरूको ठेगाना आदि देहायको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ३३: ठुलिभेरि नगरपालिकामा भएका संस्थागत विद्यालयको वडा अनुसारको विवरण

सि न	वडा नं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	दर्ता प्रकार	अनुमति प्राप्त कक्षा
१	३	दुनै बोर्डिङ स्कुल	ठुलीभेरी ३	निजि	कक्षा ८ सम्म
२	७	डोल्पो एजुकेशनल इन्स्टिच्युट	ठुलीभेरी ७	निजि	कक्षा ५ सम्म
३	७	समता बोर्डिङ स्कुल	ठुलीभेरी ७	निजि । गुठि	कक्षा ३ सम्म

स्रोत : शिक्षा शाखा ठुलिभेरी २०७५

खण्ड ६ स्वास्थ्य

६.१ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू

गुणस्तरिय जीवनका लागि असल स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । मानिसहरू स्वस्थ र स्वच्छ रहन सके मात्र उनिहरूको अन्य विकास सम्भव हुन सक्छ । तर मानिसहरूलाई स्वस्थ र स्वच्छ बातावरण सिर्जना गर्नका लागि शिक्षा र चेतनाको आधारभूत आवश्यकता जरूरी हुन्छ । समुदायका मानिसहरूमा भएको परम्परागत स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान र जानकारीले सुदृढ र प्रभावकारी बनाउदै समुदायको चेतना अभिवृद्धि गरी सामुदायिक सरसफाइ बातावरण तथा मानव स्वास्थ्यको प्रभावकारी रूपमा सबल बनाउदै लैजानु पर्ने पहिलो दायित्व भने कुनै पनि समुदायको जिम्मेवार निकायको नै हुन्छ । नगरपालिकामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूमा सरकारी, सामुदायिक निजि लगाएतका स्वास्थ्य संस्थाहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । जसको विवरण देहायबमोजिम तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ३४: विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण :

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	बेड संख्या
	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	१	
	सरकारी जिल्ला अस्पताल	१	१५
	बाल अस्पताल		
	आयुर्वेद अस्पताल तथा औषधालय	१	
	प्राकृतिक चिकित्सा		
	स्वास्थ्य चौकी	३	
	उप-स्वास्थ्य चौकी		
	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र		
	निजि अस्पताल		
	फार्मसी	७	
	पोलि क्लिनिक		
	बर्थिङ सेन्टर	४	
	टि.बी. उपचार केन्द्रः		
	क्लिनिक		
	परिवार नियोजन का ५ विधी र ३ विधीको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	४	

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय २०७५

६.२ नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

नेपाल सरकारको पछिल्लो स्वास्थ्य नीति अनुरूप हरेक स्थानीय तहमा सम्पुर्ण सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने नीति रहेको छ । यस नगरपालिकामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूमा एउटा जिल्ला अस्पताल, एउटा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई र ३ स्वास्थ्य चौकीहरू रहेका छन् जहाँवाट नागरिकहरूले सामान्य स्वास्थ्य सेवा मात्र लिएका छन् । यसको विवरण निम्न रहेको छ ।

तालिका ३५: नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

वडा नं	गाँउको नाम	अस्पताल	स्वास्थ्य चौकी	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	जम्मा स्वास्थ्य संस्था हरू
३	दुनै	१				१
५	माभफाल		१			१
६	थरगाँउ				१	१
७	जुफाल		१			१
११	रह		१			१
जम्मा		१	३		१	५

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय २०७५

६.३ तुलिभेरि नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू

नेपाल सरकारको पछिल्लो स्वास्थ्य नीति अनुरूप हरेक स्थानीय निकायमा एउटा स्वास्थ्य केन्द्र कमितीमा १५ सैयाको स्थापना गर्ने लक्ष्य रहेको छ । यस नगरपालिकामा विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट विरामीहरूले उचित उपचार प्राप्त गर्नका लागि कठिन भएको तथा बढ्दो जनसंख्या र सिमित साधन र जनशक्तिका कारण पर्याप्त मात्रामा स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था हुन सकेको छैन । यस नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण निम्नानुसार छ ।

तालिका ३६: स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

अस्पताल स्वा. चौ	वडा नं	डाक्टर	हेअ	स्टाफ नर्स	अहेव	अनमि	ल्याब टे	ल्याब अ	रेडियो ग्राफर	प्रशासनका कर्मचारी	कर्यालय सहयोगी	जम्मा
अस्पताल	३	३		२	२	३	१	१	१	१	६	२०
जुफाल	७				२	४					२	८
रह	११		१		२	२					१	६
माभफाल	५				२	३					२	७
सा स्वा इ के	६											
जम्मा	३	१	२	८	१२	१	१	१	१	१	११	४१

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय २०७५

६.४ विरामी पर्दा सुरुमा लिगने ठाँउको आधारमा घरधुरी विवरण

यस नगरपालिकाका बढि जसो वडा मा स्वास्थ्य चौकीको असुविधाका कारण र हरेक गाँउहरुमा राम्रा मेडिकल र फार्मेसीको अभावले गर्दा अझै पनि केही घर परिवार धामी भाक्री र अन्यविस्वासमा भर पर्ने गरेको पाइन्छ । विरामी पर्दा सुरुमा लिगने ठाँउको आधारमा घरधुरी विवरण निम्न प्रकार रहेको छ ।

तालिका ३७: विरामी पर्दा सुरुमा लिगने ठाँउको आधारमा घरधुरी विवरण

क्र सं	वडा नं	विरामी पर्दा सुरुमा लिगने ठाँउ			
		लामा, धामी, भाक्री	स्वास्थ्य चौकि	अस्पताल	अन्य
१	१	३		७७	
२	२	४		९५	
३	३	२		३०८	
४	४	६	२	११४	
५	५	९५	१३१	६	
६	६	१०६	१९६	१५	
७	७	५	१७९	२	
८	८	२	१४४	९	
९	९		१३९	२	
१०	१०	५	४	२७	
११	११	१४	१४८	१४	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

६.५ ठुलिभेरि नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने सेवाग्राहीहरूको अवस्था

यस नगरपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा लिने सेवाग्राही मध्ये ०-९ वर्षका, १०-१९ वर्षका, २०-५९ वर्षका र ६० वर्ष भन्दा बढिका गरी जम्मा महिला तथा पुरुषहरूले स्वास्थ्य सेवा लिएको विवरण यस्तो पाईयो ।

तालिका ३८: स्वास्थ्य संस्थामा आउने सेवाग्राहीहरूको विवरण २०७४/७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	०-९ वर्ष		१०-१९ वर्ष		२०-५९ वर्ष		६० वर्ष माथि		जम्मा	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
जिल्ला अस्पताल	३										
माभफाल	५	१६७	१६९	२९४	२७६	४८२	४५१	५८	५९	१००१	९५५

जुफाल	७	२३४	१९७	३६१	२७५	६६०	५२८	१४१	१३६	१३९	११३६
रह	११	१८५	१५८	४७६	३८९	५२९	५७०	५२	५७	१२	११७
	जम्मा	५८६	५२४	११३१	९४०	१६७१	१५४	२५१	२५२	३६३	३१६५

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.६ गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण

यस नगरपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि सेवा लिनेमा प्रथम पटक चेक जाँचगर्ने, प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच गर्ने र प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच गर्ने संख्याको विवरण देहायबमोजिम पाईयो ।

तालिका ३९: गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेका सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	गर्भ अवस्थाको चेक जाचको विवरण									
	वडा नं	प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच		
		२० वर्ष मुनि	२० वर्ष माथि	जम्मा	२० वर्ष मुनि	२० वर्ष माथि	जम्मा	२० वर्ष मुनि	२० वर्ष माथि	जम्मा
जिल्ला अस्पताल	३									
माझ्फाल	५	२४	२७		१३	६		६	६	८२
जुफाल	७	११	९७		२	३६		१	३६	१८३
रह	११	१२	२०		९	१४		४	७	६६
	जम्मा	४७	१४४		२४	५६		११	४९	३३१

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.७ गर्भवती महिलाहरूले विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने सुत्केरी सेवाहरूको विवरण

यस नगरपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि सेवा लिनेमा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी भएका र तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी भएको मा विभाजन गरि सुरक्षित प्रशुती सेवा लिएकाको विवरण ।

तालिका ४०: विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाबाट सुरक्षित प्रशुती सेवा लिनेहरूको विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	सुत्केरी सेवा							
		तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीबाट सुत्केरी सेवा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा	तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्य कर्मीबाट सुत्केरी सेवा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा
जिल्ला अस्पताल	३								
माझ्फाल	५	१६							
जुफाल	७	४२	५						
रह	११		२			११			
जम्मा		५८	७			११			

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.८ नगरपालिका भित्र विद्यमान स्वास्थ्य सस्थाहरूबाट परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको आ.व.०७४।०७५ मा स्वास्थ्य संस्था बाट परिवार नियोजनको अस्थायी साधनको सेवा लिनेहरूको संख्या र स्थायी बन्ध्याकरण गर्ने महिला र पुरुष सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४१: परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा न	अस्थायी तरिका						स्थायी बन्ध्याकरण		
		कण्ड म	पिल स	डिपो	आई यूडि	नरपला नन्ट	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
जिल्ला अस्पताल	३									
माझ्फाल	५	२३७०		६११	५१८					
जुफाल	७			४०५	४४६	९				
रह	११	७५५		१०७	२४४					
जम्मा		३१२५		११२३	१२० ८	९				

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.९ नगरपालिकाभित्र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको स्वास्थ्य संस्थामा आई प्रसूती हुने महिलाहरू मध्ये जिवित बच्चा जन्माएका र जिवित बच्चा नजन्मायकाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ४२: जिवित बच्चा जन्माउने संख्याको आधारमा आमाहरूको विवरण २०७४/०७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा न	बच्चा जन्माउने संख्याको आधारमा आमाको विवरण			जिवित बच्चाको लिङ्गको आधारमा विवरण						
		एउटा बच्चा जन्मीएको			दुईवटा बच्चा जन्मीएको		दुईवटा भन्दा बढी बच्चा जन्मीएको		जम्मा		
		एउटा बच्चा जन्मा उने	दुईवटा बच्चा जन्माउ ने	दुईवटा भन्दा बढी बच्चा जन्माउने	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
जिल्ला अस्पताल	३										
माझफाल	५	११			७	४				७	४
जुफाल	७	४७			२१	२३				२१	२३
रह	११	१२			६	४				६	४
	जम्मा	७०			३४	३१				३४	३१

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१० खोप सेवाको विवरण

यस नगरपालिकाका बच्चाहरूलाई वि सि जि, डि पि टि एच इ वी र वी एच आई वी, पोलियो, आई पि भि, दादुरा / रुबेला र जापनिज ईन्सेफलाईटिस जस्ता खोपहरू दिइएको थियो । नगरपालिकामा आव २०७३/०७४ र २०७४/०७५ को तुलनात्मक खोप सम्बन्धी विवरण तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ४३: नगरपालिकामा भएको खोप सेवाको विवरण

क्र.सं.	विवरण	२०७३/०७४	२०७४/०७५
		संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि.	२८१	२६९
२	डि.पि.टि. /हेप /हिव १	२५९	२४८
३	डि.पि.टि. /हेप /हिव २	२३९	२२६

४	डिपिटि. /हेप /हिव ३	२१४	२०५
५	दादुरा / रूबेला	२२५१५५	२२११९७
६	पोलियो तेस्रो डोज	२११	२०५
७	टि.डि (गर्भवती महिलाः पहिलो, दोस्रो र थप मात्रा समेत)	२२१,२१२ र ६१	१८४,१५० र ६३

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.११ ठुलिभेरि नगरपालिकामा खोप सेवाको विवरण

यस नगरपालिकाकामा बच्चाहरूलाई वि सि जि, डिपिटि एच इ वी र वी एच आई वी, पोलियो, आई पि भि, दादुरा / रूबेला र जापनिज ईन्सेफलाईटिस जस्ता खोपहरू दिइएको थियो । सम्बन्धीत विवरण तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ४४: नगरपालिका भित्र विद्यमान खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा न	वि सि जि	डिपिटि एच इ वी , वी एच आई वी			पोलियो			आई पि भि	दादुरा / रूबेला	जापनिज ईन्सेफलाईटिस
			पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज	पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज			
जिल्ला अस्पताल	३										
माझफाल	५	७१	६५	६७	५४	६५	६७	५४	७६	७३	७९
जुफाल	७	६६	६५	६१	६३	६३	६३	६३	६१	५०	५८
रह	११	१६	२८	३०	२४	२८	३०	२४	१६	२१	७
जम्मा	१५ ३	१५ ८	१५ ८	१२८	१४१	१५६	१६०	१४१	१५३	१४४	१४४

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१२ ठुलिभेरि नगरपालिकामा गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण

यस नगरपालिका अन्तरगत सञ्चालित विभिन्न स्वास्थ्य चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ मार्फत टिटि सेवा एकपटक लिने, टिटि दुईपटक लिने, टिटि दुई र दुई पलस बर्गमा विभाजन गरी सो सेवा लिने महिलाको विवरण देहायबमोजिम तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ४५: गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	टिटि १	टिटि २	टिटि २ पलस	टिटि २ र टिटि २ पलस
जिल्ला अस्पताल	३				
माझफाल	५	६२	५२	७	
जुफाल	७	७२	५७	३५	
रह	११	९	९	३	
	जम्मा	१४३	११८	४५	

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१३ नगरपालिकामा बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको विवरण (JESI)

नगरपालिकामा अन्तरगत सञ्चालित विभिन्न स्वस्थ्य चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ मार्फत बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको विवरण निम्न बमोजिम छ ।

तालिका ४६: बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको विवरण २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	ब्राह्मण / क्षेत्री		जनजाती		चलित		मुस्लिम		मधेसि		अन्य		जम्मा
		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
जिल्ला अस्पताल	३													
माझफाल	५	२६	२२			१५	१६							
जुफाल	७	१६	१८	१		४	४							
रह	११	२	४			३	२							
	जम्मा	४४	४४	१		२२	२२							

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१४ पोषणको अवस्था

नगरपालिका अन्तरगत सञ्चालित विभिन्न स्वस्थ्य चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ तथा अन्य स्वास्थ्य सेवा प्रदायक कार्यालयको आर्थिक बर्ष २०७४/०७५ को पोषणको अवस्थालाई निम्नानुसार तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ४७: नगरपालिकाको पोषणको अवस्था २०७४।७५

सुचांकहरू	२०७४ / ०७५
५ वर्ष भन्दा मुनिको बृद्धि अनुगमन (पटक)	४
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण(जना)	२५४
सुत्करी भएका महिलाहरूका लागि भिटामिन ए वितरण (जना)	१५८
६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका वच्चाहरूलाई खुवाएको भिटामिन ए(जना)	८५३
१ देखि ५ वर्ष सम्मका वच्चाहरूलाई खुवाएको जुकाको औषधी (जना)	२०३०
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी -जना	२०७

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६. १५ कुपोषणको अवस्था(नयाँ)

यस नगरपालिकामा ० देखि २३ महिना सम्मका बालवालिकाहरूको स्वास्थ्य चौकिबाट सेवा सुविधा लिएका नयाँ विरामीको कुपोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम र सिकिस्त गरि तीन वर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाईएको छ ।

तालिका ४८: नगरपालिकाका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (नयाँ) २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	०-११ महिना			१२-२३ महिना			जम्मा
		सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	
जिल्ला अस्पताल	३							
माभूफाल	५	६१			६४			१२५
जुफाल	७	१८७	६७	३	३३८	३१	१	६२७
रह	११	१०५	५		१२६	८५		३२१
	जम्मा	३५३	७२	३	५२८	११६	१	१०७३

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१६ कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

यस नगरपालिकामा ० देखि ११ महीना र १२ देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरूले स्वास्थ्य चौकिबाट प्राप्त गरेको पोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम र सिकिस्त गरी तीन वर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाईएको छ ।

तालिका ४९: बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (पुरानो) २०७४।७५

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं	०-११ महीना			१२-२३ महीना			जम्मा
		सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	
जिल्ला अस्पताल	३							
माझफाल	५	९			१०			१९
जुफाल	७	१६२	१५		२६४	१४		४५५
रह	११	१००	२		१४	४२		२३८
	जम्मा	२७१	१७		३६८	५६		७१२

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा २०७५

६.१७ दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको विवरण ०७४।०७५

तालिका ५०: दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको विवरण

क्र.स	दीर्घरोग लागेर मृत्युहुने बालबालिकाहरू			
	रोगको नाम	बालक	बालिका	जम्मा
१	एच.आई.भि			
२	मलेरीया		१	१
३	मुटु तथा स्वासप्रस्वास	१२	२१	३३
४	क्षयरोग	२	१	३
५	मेनेञ्जाइटिस			
६	कुपोषण	८	११	१९
७	निमोनिया	१३	२२	३५
८	अन्य	४	६	१०
	जम्मा	३९	६२	१०१

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

खण्ड ७ बालबालिका

७.१ बालबालिकाहरूको हत्या अपहरण सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूको सुरक्षा निकाय तथा अन्य सामाजिक संघ संस्थाहरूको अभिलेखलाई विश्लेषण गर्दा नगरपालिका भित्र यस किसिमका घटनाहरूको संख्या खासै भएको पाइएन।

७.२ विद्यालयमा आधारित बालक्लबहरूको विवरण

यस नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरूका बालबालिकाहरू एक आपसमा समुहबद्ध भई आफ्नो हक अधिकारको खोजी गर्न थालेको पाइन्छ। नेपालको सर्वभूमा विशेषगरी बालमैत्री क्रियाकलाप संचालन हुन थालेपछि उनिहरूको क्षमता विकास भएको पाइन्छ। यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा विद्यालयमा आधारित बालक्लबहरू रहेको पाईयो। विशेषगरी वर्तमान समयमा जिल्ला बाल कल्याण समितिमा बालक्लबहरू दर्ता हुने प्रचलन छ।

तालिका ५१: विद्यालयमा आधारित बालक्लबहरूको विवरण

क्र सं.	वडा नं.	बालक्लबको नामहरू	विद्यालयको नाम	सदस्य		जम्मा सदस्य
				बालक	बालिका	
१	३	नमुना बालक्लब	सरस्वती मा वि दुनै	१३	७	२०
२	३	बालमन्दिर बालक्लब	बालमन्दिर आ वि दुनै	१०	६	१६
३	७	आदर्श बालक्लब	आदर्श मा वि जुफाल	१३	८	२१
४	५	विद्या मन्दिर बालक्लब	विद्यामन्दिर मा वि माभूफाल	११	९	२०
५	६	हिमालय बालक्लब	हिमालय आ वि दुरगाउँ	६	७	१३

स्रोत: सामाजिक विकास शाखा २०७५

७.३ परिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था

बालबालिकाहरू आफ्नो घर तथा आफ्ना अविभावकहरूसँग बस्न पाउने उनिहरूको नैसर्गिक अधिकार हो। तर विशेष परिस्थितीवस् सबै बालबालिकाहरूलाई यस किसिमको वातावरण प्राप्त गर्ने सौभाग्य हुदैन। विभिन्न कारणबस आफ्ना अविभावक गुमाउन पुगेका बालबालिकाहरूको मनोविज्ञान कमजोर हुन पुर्दछ। यस किसिमका बालबालिकाहरूको पहिचान गरि उनिहरूको विशेष व्यवस्थापन गर्न जरूरी हुन्छ। यस नगरपालिका अन्तरगतका विभिन्न वडाहरूबाट प्राप्त तथ्यांकहरूलाई विश्लेषण गर्दा आ.ब. मा यस किसिमको समस्यामा रहेका बालबालिकाहरूको विवरण प्राप्त नभएकाले समावेश गरिएको छैन।

७.४ अपाङ्गता परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको विवरण

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साथै उनीहरूको अभिभावकहरूमा पलाएको वैचारिक र सांगठनिक एकताको फलस्वरूप उनीहरूले पनि आफ्नो नागरिक हैसियत र हक अधिकारका कुराहरू दरिलो रूपमा बाहिर ल्याउन सक्षम भएको देखिन्छ । महिला तथा बालबालिका कार्यालय, डाल्पाको तथ्याङ्क अनुसार ठुलिभेरि नगरपालिकाका अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने बालबालिकाको सख्त्या, लिङ्ग तथा परिचय पत्रको प्रकार आदि देहायबमोजिम दिईएकोछ ।

तालिका ५२: अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने बालबालिकाको विवरण

अपाङ्गता परिचय पत्रको किसिम	परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको सङ्ख्या		
	बलिका	बलक	जम्मा
पूर्ण अशक्त अपाङ्गता (रातो रंगको)	१	३	४
अति अशक्त अपाङ्गता परिचय पत्र (नीलो रंगको)	३	२	५
मध्यम अपाङ्गता (पहेलो रंगको)		१	१
सामान्य अपाङ्गता (सेतो रंगको)	१		१
जम्मा	५	६	११

स्रोत: सामाजिक विकास शाखा २०७५

७.५ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका)

यस ठुलिभेरि नगरपालिका अन्तर्गतका गाउँहरूमा बालबालिकाको औषत विवाहको उमेर पहिलेको तुलनामा विस्तारै बढी भएको पाईन्छ । बालविवाहको आधिकारीक तथ्यांक प्राप्त गर्ने कठिन भएतापनि लक्षित समुह छलफलबाट अझैपनि गाउँघरतिर बालविवाहको प्रचलन कायमै रहेकाले यसका लागि नगरपालिकाले स्थानीय स्तरमा चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गनुपर्ने देखिन्छ ।

७.६ कामदारको रूपमा घर/परिवारबाट घर बाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण

ठुलिभेरि नगरपालिकाका विभिन्न गाउँहरूबाट बालबालिका विद्यालय छाडी विभिन्न क्षेत्रमा कामदारको रूपमा जाने प्रचलन पनि रहेको छ । विशेष गरी यस नगरपालिकाबाट छिमेकी जिल्लाहरू बर्दिया, बाँके, रुकुम, जिल्लाको सदरमुकाम दुनै, छिमेकी देश भारत खाँडि मुलुक लगाएतका स्थानमा जाने गरेको देखियो । जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरीएको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गतका बडाहरूमा कामदारको रूपमा घरबाट १८ वर्ष भन्दा कम उमेरका कुल २० जना बालबालिका घर बाहिर गएको देखिन्छ ।

तालिका ५३: श्रमकोलागि बाहिर जाने वालवालिकाको संख्या

क्र.स	वडा नं.	बाहिर जानेको संख्या	कैफियत
१	१	२	
२	२	२	
३	३	२	
४	४	२	
५	५	३	
६	६	३	
७	७	१	
८	८	१	
९	९	१	
१०	१०	०	
११	११	३	
जम्मा			

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

७.७ श्रमिक वालवालिकाको प्रकार

विशेष गरी यस क्षेत्रबाट बालवालिकाहरू श्रमका लागि छिमेकी जिल्लाहरू, बाँके, बर्दिया र गाँउबाट जिल्लाको सदरमुकाम दुनै, जिल्ला भन्दा बाहिर राजधानी तथा छिमेकी देश भारत लगायतका स्थानमा घरेलु कामदार, होटल रेस्टरेन्ट, उद्योग कलकारखाना आदि कामका लागि जाने गरेको देखिन्छ ।

खण्ड ८ सडक सञ्जाल

८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

२०७५ साल मंसिर महिनामा मात्र डोल्पा जिल्ला राष्ट्रिय सडक सञ्जालमा जोडिएको छ । हालको अवस्थामा राष्ट्रिय सडकमा विभिन्न ठाँउमा पुलहरु बन्ने काम भैरहेको र सडकको स्तर उन्नतिको काम भैरहेको हुँदा यस नगरपालिकाका मानिस पूर्ण रूपमा सडक मै निर्भर रहेको देखिदैन । आन्तरिक रूपमा केहि वडा हरुमा कच्चा सडक विस्तार गरि १५ वटा सम्म जीप सञ्चालनमा रहेका छन् । वाँकिका वडाहरुमा सडक विस्तारको काम भैहेको छ । नगरपालिका भित्र निम्नलिखित रुटमा अहिले जीप सञ्चालनमा छन् ।

१. दुनै- मोतिपुर - सुँपानि(त्रिपुरासुन्दरी न.पा.)

२. दुनै- मोतिपुर - जुफाल

३. दुनै- मोतिपुर - जुफाल — माभफाल(ल्हारा)

तालिका ५४: नगरपालिका भित्र रहेका सडकहरुको विवरण

क्र.सं.	सडकले छोएको ठाँउहरु	सडकको वर्गीकरण	लम्वाई कि.मि.	सडकको औसत चौडाइ (मि.)	सडकले सेवा पुगेका वडाहरु
१	दुनै- मोतिपुर - सुँपानि(त्रिपुरासुन्दरी न.पा.)	कच्ची सडक	१६	४ देखि ८ मी	३,९
२	दुनै- मोतिपुर - जुफाल	कच्ची सडक	१२	४ देखि ८ मी	३,७,८,९
३	दुनै- मोतिपुर - जुफाल — माभफाल(ल्हारा)	कच्ची सडक/मौसमी सडक	२५	४ देखि ८ मी	३,६,७,८,९

८.२ निर्माणाधीन गाउँ स्तरीय सडकहरू

यस नगरपालिकामा निर्माण हुन लागेका अथवा सम्पन्न हुन लागेका सडकहरूको विवरणलाई निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५५: निर्माणाधीन गाउँ सडक विवरण

क्र.सं.	सडकको नाम	सुरु स्थान	अन्तीम स्थान
	जुफाल-माभफाल-ताली सडक	माभफाल(ल्हारा)	ताली
	जुफाल-सुँ सडक	जुफाल	सुँ

८.३ गाउँ क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रका विभिन्न स्थानहरूमा तथा अन्य स्थानमा समेत संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरणलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५६: गाउँक्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको विवरण

क्र.स.	सवारी साधनको प्रकार	संख्या	अवस्था		कैफियत
			५ वर्ष सम्म पुराना	५ वर्ष भन्दा बढि पुरानो	
१	नीजि	१२	१२	०	नीजि सवारी साधन तर मान्छे र सामान ओसार पोसार गर्ने
२	सरकारी स्वामित्व	०	०	०	
३	सार्वजनिक (भाडाका)	(२	२	०	
४	अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.	०	०	०	

खण्ड ९ जलविधुत तथा दुर संचार

९.१ शहरी विद्युतीकरण

यस नगरपालिकाको वडा नं. १ मा अवस्थित जैरीगाड साना जलविधुतले नगरपालिकाको धेरै जसो ठाँउमा सेवा प्रदान गरिरहेको छ। दुइ सय(२००)किलो वाट क्षमता भएको यस जैरीगाड साना जलविधुतले दुनै, जुफाल, डाँगिबाडा, मोतिपुर, थाला, तिप्ला, लोचा गरि त्रिपुरासुन्दरी न.पा.को केहि ठाँउमा समेत विधुत आपूर्ती गरिरहेको छ।। यस वाट नगरपालिकाका जम्मा ९०६ घरधुरीले मात्र विद्युत सेवा प्राप्त गरेका छन्। यस नगरपालिका अन्तर्गतका अन्य गाँउ वडामा आफ्नै लघु जलविधुत निर्माण गरि सेवा प्रवाह भएको छ।

तालिका ५७: नगरपालिकाको जलविधुत आयोजनाको विवरण

जलविधुत आयोजना भएको वडा नं.	आयोजनाको नाम	क्षमता(किलो वाट)	लाभार्थी परिवार	लाभार्थी वडा
१	जैरीगाड साना जलविधुत दुनै	२००	९०६	१,२,३,४,७,८,९
२				
३				
४				
५	रोलागाड र भाक्री खोला जलविधुत माझफाल	२० र १०	२२५	५
६	घटटे खोला जलविधुत थरगाउँ	३०	३०९	५,६
७				
८				
९				
१०				
११	आँखे खोला जलविधुत रह	५१	१९०	१०,११

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

९.२ दुर संचार सम्बन्धी विवरण

डोल्पा जिल्लामा दुरसञ्चार सुविधा प्रदायक सस्थाहरूमा नेपाल दुरसञ्चार संस्था लिमिटेड, एनसेल नेपाल र हेलो नेपालले सेवा प्रदान गरिरहेका छन्। दुरसञ्चार संस्था लिमिटेडले यस नगरपालिका क्षेत्रमा नमस्ते र स्काई रिम मार्फत फोन तथा इन्टरनेटको सुविधा पुऱ्याउदै आएको छ। त्यस्तै यसले जिएसएम तथा ल्यान्ड लाइन मार्फत पनि फोन तथा इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्दै आएको छ। यस नगरपालिकाको वडा नं. ३ मा मात्र एनसेल नेपालले पनि जि एस एम प्रविधिमा आधारित फोन तथा

इन्टरनेट सुविधा पुऱ्याउदै आएको छ। त्यसैले यस नगरपालिकामा दुरसञ्चार सुविधाको अवस्था राम्रो रहेको पाईन्छ।

तालिका ५८: दूर सञ्चार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	संचार सेवाको किसिम	परिमाण	दूर सञ्चार छोएका वडाहरु	कैफियत
१	ल्यान्ड लाइन ए डि एस एल	२००	३,७	
२	ल्यान्ड लाइन टेलिफोन	२५८	३,७	
३	मोबाइल सेवा		करिब सबै वडा	
४	मोबाइल टावर जी.एस.एम.	३		
५	२g & ३g microwebblink		१,२,३,७,८,९	
६	२g microwebblink		५,६	
७	मोबाइल टावर एन सेल	१	३	
८	२g setlink NCELL		३	

स्रोत : दूर सञ्चारको कार्यालय डोल्पा

९.३ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरूको विवरण

यस क्षेत्रमा पनि प्रमुख रेडियोको रूपमा रेडियो नेपाल नै रहेकोछ। रेडियो नेपाल केन्द्रिय प्रसारण केन्द्र काठमाण्डौ मार्फत रेडियो नेपालले जिल्लाको सम्पूर्ण गाउँहरूमा रेडियो सुविधा पुऱ्याउदै आएकोछ। त्यसतै यस क्षेत्रमा स्थापना भएका एफ एमहरूमा रेडियो डोल्पा एफ एम दुनै र रेडियो त्रिपुरा एफ एम जुफाल स्थापना भएकाछन्। यस क्षेत्रमा यी सम्पूर्ण एफ एम तथा रेडियो नेपालका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू सुनिने गरेको छ।

तालिका ५९: नगरपालिकामा रहेका रेडियो तथा एफ एम को अवस्था

सि.नं	नाम	फिक्वेन्सी	प्रशारण क्षमता	कर्मचारी संख्या	फोन नं.
१	रेडियो डोल्पा एफ एम	१०९.४ मेगाहर्ज	५०० वाट	४	०८७५५०००६
२	रेडियो त्रिपुरा एफ एम	८९.६ मेगाहर्ज	२०० वाट	२	०८७५५१००३

स्रोत : रेडियो स्टेशनहरू सँग छलफल २०७५

खण्ड १० पेशा

१०.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा सरकारी र गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको समन्वयमा तथा आफ्नै पहलमा विभिन्न पेशा व्यवसायहरू संचालन गरेको पाईन्छ । यस क्षेत्रका नागरिकहरूको प्रमुख पेशा कृषि देखिन्छ जसमा करिव ९० प्रतिशत भन्दा बढि नागरिकहरू संलग्न रहेका छन् भने अन्यमा गैर कृषि जन्य पेशामा अति न्युन संख्यामा नागरिकहरू समावेश भएको पाईन्छ जुन विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६०: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
१	१	कृषि	७०	
	२	व्यापार	१	
	३	सरकारी नोकरी	७	
	४	नोकरी	१	
	५	वैदेशिक रोजगार	१	
	जम्मा		८०	
वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
२	१	कृषि	८४	
	२	व्यापार	४	
	३	सरकारी नोकरी	३	
	४	नोकरी	५	
	५	वैदेशिक रोजगार	३	
	जम्मा		९९	
वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
३	१	कृषि	१७३	
	२	व्यापार	३८	
	३	सरकारी नोकरी	४१	
	४	नोकरी	४९	
	५	वैदेशिक रोजगार	९	
	जम्मा		३१०	

वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
४	१	कृषि	१०२	
	२	व्यापार	१	
	३	सरकारी नोकरी	७	

	४	नोकरी	१०	
	५	वैदेशिक रोजगार	२	
	जम्मा		१२२	
वडा नं.	क्र.सं.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
५	१	कृषि	२२३	
	२	व्यापार	४	
	३	सरकारी नोकरी	४	
	४	नोकरी		
	५	वैदेशिक रोजगार	१	
	जम्मा		२३२	
वडा नं.	क्र.सं.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
६	१	कृषि	३०७	
	२	व्यापार	४	
	३	सरकारी नोकरी	३	
	४	नोकरी	१	
	५	वैदेशिक रोजगार	२	
	जम्मा		३१७	
वडा नं.	क्र.सं.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
७	१	कृषि	१३२	
	२	व्यापार	१४	
	३	सरकारी नोकरी	२५	
	४	नोकरी	१२	
	५	वैदेशिक रोजगार	३	
	जम्मा		१८६	
वडा नं.	क्र.सं.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
८	१	कृषि	१२०	
	२	व्यापार	१४	
	३	सरकारी नोकरी	१८	
	४	नोकरी	२	
	५	वैदेशिक रोजगार	१	
	जम्मा		१५५	
वडा नं.	क्र.सं.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
९	१	कृषि	१२७	
	२	व्यापार	५	
	३	सरकारी नोकरी	८	
	४	नोकरी	१	
	५	वैदेशिक रोजगार	१४१	
	जम्मा			

वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
१०	१	कृषि	३२	
	२	व्यापार	१	
	३	सरकारी नोकरी	२	
	४	नोकरी	१	
	५	वैदेशिक रोजगार		
	जम्मा		३६	
वडा नं.	क.स.	पेशा	घरधुरी	कैफियत
११	१	कृषि	१४८	
	२	व्यापार	६	
	३	सरकारी नोकरी	३	
	४	नोकरी	४	
	५	वैदेशिक रोजगार	१	
	जम्मा		१६२	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

खण्ड ११ कृषि

११.१ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

अन्न वाली, दलहन, तेलहन, तरकारी, फलफुल तथा जडिवुटी खेती गरिएको यस क्षेत्रमा सबैभन्दा वढि खाद्यान्न उत्पादन र सबैभन्दा कम नगदे वाली रहेको देख्न सकिन्छ । नगरपालिका भित्रका साविकका गा.वि.स.मा दलहन र तेलहन वालीको उत्पादन तुलनात्मक रूपमा कम हुने गरेको पाईन्छ । यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूमा कृषि उत्पादनको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ६१: वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बालीको विवरण	खेती गरिएको क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (टन.)
	धान	८३	९
	गहुँ	१३८	३७
	मकै	१६७	४८
	कोदो	१५६	१९
	फापर	१२४	२१
	चिनु	१०१	२१
	द्यलहन	१७२	४३
	तेलहन	४५	१.४
	जडिवुटि	१९	१.२
	फलफुल	१७९	५६
	अन्य	१८४	३४
जम्मा		१३६८	२९९.६

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

११.२ विशेष ब्यावसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली

कृषिलाई विशेष प्राथमिकता दिई उत्पादन बढाउनका लागि जिल्ला कृषि कार्यालयले विभिन्न बालि विकासका लागि निश्चित क्षेत्रहरूलाई उत्पादन पकेट क्षेत्रको रूपमा घोषणा गरेको छ । जसलाई तालिकामा निम्न अनुसार देखाइएको छ ।

तालिका ६२: यस नगरपालिका उत्पादन पकेट क्षेत्र अन्तरगत पर्ने बालीहरू र पकेट क्षेत्रको विवरण

क्र.स	बालीको नाम	पकेट क्षेत्र
१	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान	सबै स्थानमा
२	धान , तरकारी र फलफुल	तल्लो भाग (न्यानो आद्र शितोष्ण हावापानी भएको ठाँउ)
३	स्याउ,ओखर,आरु , तरकारी र अन्य फलफुल	मध्य भाग (चिसो शितोष्ण हावापानी भएको ठाँउ)

क्र.स	बालीको नाम	पकेट क्षेत्र	वडा नं.
१	आलु	माभफाल	५ र ६
२	स्याउ	जुफाल	७ र ८
३	तरकारी	दुनै, जुफाल र रह	३,७,८,१०२११
४	खाधान्न(धान,गहुँ) विउ	दुनै	३
५	आलु विउ	दुनै, जुफाल	३,७८
६	मौरीच्याउ	रह	१०२११

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास प्रतिवेदन २०७३

११.३ उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण

तालिका ६३: उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण

क्र.स	बालीको नाम	वडा नं.	कैफियत
१	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान,कोदो,जौ,तरकारी,सिमि,मास,	१	
२	„	२	
३	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान,कोदो,जौ,तरकारी,धान,सिमि,मास	३	
४	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान,कोदो,जौ,तरकारी,सिमि,मास,	४	
५	„	५	
६	„	६	
७	„	७	
८	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान,कोदो,जौ,तरकारी,धान,सिमि,मास	८	
९	„	९	
१०	„	१०	
११	गंहू,मकै,आलु,उवा,चिनु,फापर,पाखेधान,कोदो,जौ,तरकारी,सिमि,मास,	११	

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास प्रतिवेदन २०७३

११.४ व्यवसायिक खेती

यस नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रहरूमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा जिल्लाका क्रियाशिल संघ संस्थाहरूको समन्वयमा विभिन्न अर्गानीक तथा व्यावसायिक कृषि, फलफुल उत्पादन तथा पशुपालनको सम्भावना भएको तर हाल व्यवसायिक कुखुरा पालनको अभ्यास नभएको पाइन्छ । पशुपालन तथा व्यावसायिक खेतीको अभ्यास हुने क्रममा रहेको देखिन्छ ।

तालिका ६४: व्यवसायिक अभ्यासको विवरण

क्र.स	व्यवसायिक खेतिको नाम	वडा नं.	कैफियत
१	आलु, स्याउ, भेडाबाखा	१	
२	आलु, स्याउ, ओखर, भेडाबाखा, घोडा	२	
३	सामान्य फलफुल	३	
४	आलु, स्याउ, ओखर, भेडाबाखा, घोडा	४	
५	"	५	
६	"	६	
७	"	७	
८	"	८	
९	"	९	
१०	"	१०	
११	"	११	

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

खण्ड १२ स्थानिय बजार तथा व्यवसायिक उधोग

१२.१ नगरपालीकाका स्थानिय बजार केन्द्रहरु

तालिका ६५: नगरपालीकाका स्थानिय बजार केन्द्रहरु

सि नं.	बजारको नाम	वडा नं.	बजारको प्रकार	उपलब्ध सुविधाहरु	कृषिजन्य वस्तुको कारोवार
१	दुनै बजार	३	स्थायी	सरकारी कार्यालय, किराना पसल, होटल, लज, रेष्टरेन्ट, फोन, पुस्तक पसल, स्कुल, खेलकुद मैदान, क्याम्पस, पुस्तकालय, अस्पताल, आर्मी शसस्त्र क्याम्प, आदी	तरकारी, फलफुल, चामल, दाल, तेल, मसला, मल, बीज, सागपात, माछा मासु आदी
२	जुफाल बजार	७	स्थायी	किराना पसल, होटल, लज, रेष्टरेन्ट, फोन, पुस्तक पसल, स्कुल, हुलाक, एयरपोर्ट आदी	तरकारी, फलफुल, चामल, दाल, सागपात, मसला, रसायनिक मल, बीज, माछा मासु आदी
३	भित्ती	९	स्थायी	किराना पसल, होटल, लज	तरकारी, फलफुल, माछा आदी
४	कालागौडा	९	स्थायी	किराना पसल, होटल, लज	तरकारी, फलफुल, माछा आदी
५	रुपगाड	९	„	„ „	„ „

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास प्रतिवेदन २०७३

१२.२ व्यापारिक केन्द्रहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र दुनै र जुफाल बजार हो । अलवा गाउँका अन्य स-साना बजारहरू जसले वडाहरूको पाएक पर्ने स्थानलाई केन्द्र बनाई संचालित छन् । ति बजारहरूको विवरणलाई देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ६६: बजार केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरूका नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरू	पाएक पर्ने वडाहरु	कैफियत
१	दुनै बजार	तरकारी, फलफुल तथा दैनिक उपभोग्य, लत्ता कपडा	१,२,३,४,१०,११	
२	जुफाल बजार	तरकारी, फलफुल तथा दैनिक उपभोग्य, लत्ता कपडा	५,६,७,८,९	
३				

स्रोत: लक्षित समुह छलफल २०७५

१२.३ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूमा औद्योगिक तथा व्यापार व्यवसायको लागि नभई नहुने आधारका रूपमा रहेको सडक तथा विद्युत सेवाको उचित व्यवस्थापन भई नसकेकाले व्यापार व्यवसायमा कठिन देखिएको छ । यसका बाबजुद पनि नागरिकहरूले व्यवसाय संचालन गरेका छन् जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ६७: औद्योगिक तथा व्यापार व्यावसायको विवरण

सि.न	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
	टेलर्स	१२
	सुनचाँदी व्यवसायी	२
	भाडा व्यवसायी	२
	होटल व्यवसायी	४१
	ढुवानी व्यवसायी	३६
	कार्गो सेवा	४
	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	६
	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	३८
	इलेक्ट्रोनिक र इलेक्ट्रीकल व्यवसायी	१२
	माछामासु पसल, व्यवसायी	३
	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	३
	उद्योग	५१
	आर्ट व्यवसायी	३
	पशु पंक्षी पालन व्यवसायी	१५
	बोडिंग स्कुल संचालन	४
	ठेक्कापट्टा	१०८
	जुता पसल	२
	फोटो स्टुडियो	३
	किनारा पसल तथा व्यवसायी	७८
	अटो वर्कसप	
	पेट्रोल पम्प	
	खाजाघर तथा चिया पसल	२९
	मदिरा व्यवसाय	४
	कम्प्युटर टेनिङ सेन्टर साईवर व्यवसायी	२
	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	११
	मनी टान्सफर	७
	सहकारी	४
	निजि बैंक	२

१२.४ निर्माण व्यवसाय, होटल व्यवसाय, व्यापारिक र अन्य फर्महरूको सुची

यस नगरपालिकामा सदरमुकाम र हाल सन्चालनमा रहेको एक मात्र विमानस्थल पर्ने हुनाले जिल्लाको अन्य स्थानिय तह भन्दा धेरै होटल हरु रहेका छन् । साथै नगरपालिकाको अधिकांश भाग ग्रामिण क्षेत्रमा पर्ने भएकाले अन्य बडा हरुमा व्यावसायिक होटल व्यवसायहरू धेरै न्युन मात्रामा रहेका छन् । नगरपालिकाबाट वाणिज्य व्यापार गर्नको लागि घरेलु तथा साना उधोग विकास समिति, डोल्पाको रेकर्डमा आए अनुसार धेरै मात्रामा व्यवसायिक फर्म दर्ता भएको पाईयो । यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका व्यावसायिक फर्महरूमा साविकको दुनै र जुफाल गा.वि.स.मा तथा हालको बडा ३ र ७ मा सबैभन्दा धेरै व्यावसायिक फर्महरू रहेको पाईयो । यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा भएका होटल व्यवसाय, निर्माण व्यवसाय र अन्य फर्मको नाम, फर्म दर्ता हुँदाको ठेगाना, र वार्षिक आमदानी आदिको विवरण देहायबमोजिम दिइएको छ ।

तालिका ६८: दर्ता भएका व्यापारिक संस्थाहरू (वाणिज्य संग सम्बन्धित)को विवरण

क्र.स	फर्मको नाम	दर्तागर्दाको ठेगाना	प्रोपराईटर	वार्षिक आमदानी रु.
१	लक्की निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	मन्ता शाही	५०००००
२	सञ्जिवनी निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	ज्ञानेन्द्र बहादुर शाही	४५००००
३	काल भैरव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	शेर बहादुर बि.क	४५००००
४	क्याराभान कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.३	उर्केन तोर्चे बुढा	४०००००
५	शन्तोषी देवी निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	देवीदत्त खत्री	४०००००
६	मछिन्द्रा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कमल बहादुर बरुवाल	४५००००
७	श्री मष्टा भवानी निर्माण तथा दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	प्रेमकला शाही	५०००००
८	डि.जे.निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	जगत बहादुर रोकाया	५०००००
९	भक्त निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	भक्तसिं रोकाया	५०००००
१०	प्रतिक्षा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	मन बुढा	१५००००
११	सपना निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	छक्का बहादुर धराला	५०००००
१२	श्री गणेश निर्माण सेवा ,	ठुलीभेरी न.पा.३	कली थापा	४०००००
१३	स्मृती निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	बालकृष्ण डाँगी को निर्णय अनुसार यो फर्मको नामसारी तिलोचन डाँगी को नाममा	१००००००

			गरिएको	
१४	श्री कर्णाली निर्माण सेवा एण्ड दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	चरण कुमार डि.सी	४०००००
१५	श्री सिंह राज निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	नरशिंह बुढा	४०००००
१६	पला निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पॅच बहादुर बुढा	६२५०००
१७	करिश्मा निर्माया सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	खड्क बहादुर शाही	
१८	सुनिल निर्माया सेवा	ठुलीभेरी न.पा.	कमल बहादुर	१७५००००
१९	सृजनर्शि निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	बिष्णु बहादुर बुढा	१०७५००
२०	चन्द्र सुर्य निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	चन्द्र सिंह कार्की	४०००००
२१	सुदिक्षा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.६	धर्मलाल बुढा	५०००००
२२	रञ्जना निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.६	आत्मराम रोकाया	४०००००
२३	न्यु देव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.६	भक्ती बुढा	५०००००
२४	भगवती निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.९	पुर्ण बहादुर कठायत	५०००००
२५	श्री हिमचुली निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.८	सरस्वती राकाया	४०००००
२६	भगवती निर्माण सेवा उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	धनीराम मल्ल	३०००००
२७	नमुना कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.३	कमल बहादुर बुढा	३०००००
२८	डौल्पा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	विष्णु ब खत्री	४०००००
२९	हमाल विल्डर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	महेश कुमार हमाल	४०००००
३०	आर्द्ध निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.९	इन्द्र कठायत	२०००००
३१	राष्ट्री निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	भरत मणी शर्मा	१५०००००
३२	वावीरो मष्टो निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	जनक बहादुर शाही	४०००००
३३	शाही निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	हिमाली शाही	६०००००
३४	हिमाली निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	धन बहादुर बुढा	५०००००
३५	अस्मिता निर्माण सेवा	ठुलीभेरी ने.पा.३	दशरथ कुमार शर्मा	
३६	चादनी निर्माण एण्ड सप्लायर्स सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	जनक कुमारी शाही	१५०००००
३७	मनकामना कन्ट्रक्शन निर्माण एण्ड सप्लायर्स सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	राम लखन बनियाँ	
३८	सुर्वण निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.८	गोकुल बहादुर डाँगी	७०००००

३९	श्री सौगात निर्माण सेवा उद्घोग	ठुलीभेरी न.पा. ७	तारक बहादुर शाही	४२५०००
४०	भुपेन्द्र निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	श्री बहादुर शाही	४०००००
४१	प्रभु निर्माण सेवा उद्घोग	ठुलीभेरी न.पा. ३	शैलेन्द्र कुमार शाही	४०००००
४२	दुर्गा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ८	इनद्र बहादुर चन्द	४०००००
४३	मौसमी 'एन्डर हरिश निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ७	गणेश बहादुर शाही	
४४	गुप्ता निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	धर्मेन्द्र कुमार गुप्ता	२००००००
४५	संगम निर्माण सेवा उद्घोग	ठुलीभेरी न.पा. ३	गँगाधर कर्डेल	
४६	विनय एन्डर सुवास निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	इनद्र बहादुर शाही	५०००००
४७	त्रिशक्ति निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	माया महत	४०००००
४८	ओम निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	टोप बहादुर चन्द	५०००००
४९	सुन दह निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	मान बहादुर रोकाया	५०००००
५०	सिद्धि विनायक निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	राध्यश्याम बैश्य गुप्ता	५०००००
५१	महादेव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	जग बहादुर बुढा	५०००००
५२	देव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	चन्द्रा कुमारी बुढा	५०००००
५३	खैवाङ्ग निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	जनक बुढा	४०००००
५४	दिव्य निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	दिपेन्द्रराज न्यौपाने	५०००००
५५	आर.के.कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा. ३	रामकृष्ण रेग्मी	
५६	के.डि.एस.कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा. ८	धन बहादुर बुढा	
५७	आर.के.लाल निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	रनलाल कुलाल	४०००००
५८	महादेव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	कमल बहादुर क्षेत्रि	
५९	सागर निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	चन्द्र रोकाया	४०००००
६०	कार्कि निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	दुधसिं काकी	
६१	मुकेश निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ७	रति बुढा	४०००००
६२	श्री प्रचक निर्माण तथा धुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	लेखनाथ के.सी.	५०००००
६३	प्रभु निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	मानव कुमार हमाल	५०००००
६४	मेलिना निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	हेमराज हमाल	५०००००
६५	पवित्रा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	हर्क बहादुर बुढा	३०००००
६६	विष्णु निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ७	लक कुमार शाही	५०००००
६७	विक्रम निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा. ३	मान बहादुर	५०००००

			रोकाया	
६८	जीनीव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	निर्मला बुढा	३००००००
६९	सोनी शक्ति निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पेम्वा बुढा	२५००००
७०	श्री धना निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	विरेन्द्र कुमार डाँगी	
७१	सरोज निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	धुब्र विक्रम शाही	
७२	सुवास निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	दल बहादुर बुढा	१५००००
७३	निराज निर्माण तथा दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	धन बहादुर बुढा	१५००००
७४	न्यु राप्टी निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	योगराज शर्मा	३५००००
७५	कृष्ण निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.६	सुर्वण कुमार बुढा	४०००००
७६	बुद्ध निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	जितेन्द्र भाँकी	
७७	दुर्गा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	केश बुढा	३००००००
७८	सिद्धिविनायक कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.३	राज्य शाही	३००००००
७९	मालिका कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मण बहादुर शाही	२४०००००
८०	रेगन निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	तिलक रोकाय (क्षेत्री)	३५०००००
८१	निराज निर्माण तथा दुवानी सेव	ठुलीभेरी न.पा.३	धन बहादुर बुढा	१५००००
८२	रिसी राज निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	भिम बहादुर बुढा	५०००००
८३	कार्की दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी चन्द्र कार्की	
८४	प्रताप निर्माण सेवा उधोग	ठुलीभेरी न.पा.३	प्रताप रोकाय	४०००००
८५	डाँगी कन्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.८	हामे बहादुर डाँगी	५०००००
८६	त्रिपुरा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	हिम बहादुर बुढा	४०००००
८७	देउतीबज्यै निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पुर्ण बहादुर भण्डारी	४५००००
८८	सरस्ती निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	विर बहादुर रोकाया	४५००००
८९	लक्ष्मी पुजा निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	देवी बहादुर बुढाथोकी	४५००००
९०	पुजा निर्माण सेवा उधोग	ठुलीभेरी न.पा.७	शंकर विक्रम शाही	५०००००
९१	गौचन निर्माण सेवा उधोग	ठुलीभेरी न.पा.३	गोपाल गौचन	
९२	किरण निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	नारासिं रोकाया	
९३	केशेव निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	केशेव रोकाया	
९४	विवशएण्ड उत्सव निर्माण	ठुलीभेरी न.पा.३	केशेव राज डाँगी	६२५०००

	सेवा			
९५	ऊँ निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	उम प्रसाद रोकाया	
९६	शिव शक्ति निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	सन्तोष बहादुर शाही	
९७	बुढाथोकी निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	धनराम बुढाथोकी	
९८	कृष्ण निर्माण सेवा उद्घोग	ठुलीभेरी न.पा.३	कृष्णादत्त न्यौपाने	१०७५००
९९	बुराल भवानी निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	नरबहादुर शाही	
१००	कार्की निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.६	लक्ष्मी चन्द्र कार्की	४०००००
१०१	होटेल माउन्ट पुथा एण्ड रेस्टुरेण्ड	न.पा.७ डोल्पा	दुर्गा कुमारी शाही	७५००००
१०२	पोखरेली हाम्रो होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी कुमारी पौडेल	१२००००
१०३	शुभकामना होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.७	सिता कुमारी शाही	१५०००००
१०४	एलिजा चौधरी होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.३	असर्फी चौधरी थारु	७०००००
१०५	ओज्मा रेस्टुरेण्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	गोमा जि.सी.	५०४०००
१०६	होटेल रिभर डेल	ठुलीभेरी न.पा.३	महेश कुमार हमाल	३०००००
१०७	नारायणी रेस्टुरेण्ट सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	बहादुर ठकुल्ला	१५००००
१०८	रविन एण्ड शर्मा होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	देवराज शर्मा	१०००००
१०९	सुजन रेस्टुरेण्ट एण्ड निरमाया दोहरी साँझ	ठुलीभेरी न.पा.३	बुद्धि बहादुर भाक्री	१५००००
११०	शिवकथन होटेल उद्घोग	ठुलीभेरी न.पा.३	पदम बहादुर शाही	१५००००
१११	मितेरी घर तथा रेस्टुरेण्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	दत्त बहादुर रोकाया	२०००००
११२	त्रिपुरा होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.७ डोल्पा	श्रीपा डाँगी	१५००००
११३	पला गोष्ट हाउस	ठुलीभेरी न.पा.३	लालीमान बुढा	४०००००
११४	खड्का होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	चन्द्रप्रकाश खड्का	६५००००
११५	खत्री होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.७	अन्जु कुमारी खत्री	७०००००
११६	प्रतिमा फलफुल तथा स्याउ फर्म	ठुलीभेरी न.पा.७	अन्जु कुमारी खत्री	७०००००
११७	न्यु भरना होटेल	ठुलीभेरी न.पा.७	लछु खत्री	७०००००
११८	ग्रिष्मा रेस्टुरेण्ड एण्ड होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	रमेश बहादुर बुढा	७०००००
११९	हिमायलय रेस्टुरेण्ड	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी भाँक्री	६०००००
१२०	राजु होटल डोल्पा	ठुलीभेरी न.पा.३	रनमल उखेडा	६०००००

१२१	न्यु पुष्पांजली शर्मा होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	यामलाल उपाध्याय	४०००००
१२२	बि.एण्ड बि.होटल एण्ड रेष्टुरेण्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	जुनकुमारी बुढा	७०००००
१२३	होटल रोयल एण्ड रेष्टुरेण्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	नन्दराम एरी	६०००००
१२४	मरमर गार्डेन रेष्टुरेण्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	अर्जुन कुमार हिराचन	१३१४०००
१२५	एस.एम.डि. होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.३	सुनिता कुमारी बुढा	५५००००
१२६	धब्र होटेल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा.३	धब्रराज शाही	३५००००
१२७	फोकसुण्डो होटल	ठुलीभेरी न.पा.७	नर बहादुर बोहोरा	८०००००
१२८	मन्मा गेष्ठ हाउस	ठुलीभेरी न.पा.३	मनिसा भण्डारी	३२५०००
१२९	कृष्ण ढुवानी सेवा एण्ड सप्लायर्स	ठुलीभेरी न.पा.६	सुर्वं कुमार बुढा	३०००००
१३०	त्रिपुरा केवल नेटवर्क	ठुलीभेरी न.पा.३	तिलक प्रसाद न्यौपाने	१२०००००
१३१	रामु मुस्कान टेलर्स	ठुलीभेरी न.पा.७	रामु दर्जी	१२००००
१३२	चन्द्र टेलर्स	ठुलीभेरी न.पा.९	मनरुपा दर्जी	६०००००
१३३	अमृता टेलर्स	ठुलीभेरी न.पा.८	लाली कुमारी दर्जी	६०००००
१३४	सन्तोष टेलर्स सिलाई काटाई उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.९	हाँसी दमाई	६०००००
१३५	रजिना एण्ड विष्णु सिलाईकटाई उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.९	रजिना नेपाली	७०००००
१३६	आकृती आर्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	अनुप श्रेष्ठ	७०००००
१३७	अरुण पिसानी मिल	ठुलीभेरी न.पा.७	सुरज कुमार ठकुल्ला	७०००००
१३८	परिवर्तित कुटानी पिसानी मिल	ठुलीभेरी न.पा.४	बिमला बुढा	५०९५००
१३९	अन्सरी हेयर कटीड सैलन	ठुलीभेरी न.पा.३	मिराज जोलाह	५४००००
१४०	पि.एस.पि.चाउमिन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	पुष्पा बली	८६४०००
१४१	हिमाल छाला जुता सिलाई मर्मत व्यवसाय उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	पृथी सार्की	१३०००००
१४२	शाही घट्ट मसला उत्पादन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	धब्र विक्रिम शाही	३५००००
१४३	शोनी शक्ति ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पेम्वा बुढा	२५००००
१४४	गँगा जमुना फलफुल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	जित बहादुर शाही	३१००००
१४५	सौगात डिजिटल फोटो	ठुलीभेरी न.पा.३	ईश्वर कुमार थापा	३६७५००

	स्टुडियो			
१४६	हिमाली फ्रेसहाउस	ठुलीभेरी न.पा.३	देवी बहादुर बुढाथोकी	२५००००
१४७	अमृत कुटानी पिसानी	ठुलीभेरी न.पा.५	लालमति कुमारी रोकाया	८०००००
१४८	ओम पार गेष्ठ हाउस	ठुलीभेरी न.पा.३	पार्वती न्यौपाने	५५००००
१४९	लक्ष्मी पुजा सिलाईकटाई उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	विजया जैसी	५०००००
१५०	शाहि ग्रिल उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	हिमन्त शाही	३००००००
१५१	मनकुमारी सिलाई कटाई उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.९	मनकुमारी दमाइ	५७००००
१५२	जिवन सिलाई कटाई उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.९	काली कुवाँरा दमाइ	७०००००
१५३	त्रिपुरा खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	हिम बहादुर बुढा	
१५४	मनकामना खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	राम लखन बनियाँ	
१५५	डोल्पो केवल नेटवर्क	ठुलीभेरी न.पा.३		१२०००००
१५६	बुढु भवानी मस्टा खाद्य बस्तु दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी कान्त उपध्याय	
१५७	हिमाली सुस्केरा अफसेट प्रेस	ठुलीभेरी न.पा.३	विष्णु लाल बुढा बाट नामसारी गरी श्री गोर्कण बोहोरा	१५०००००
१५८	चादनी गलैंचा उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	जनक कुमारी शाही	
१५९	डोल्पा डिप्ट्रिलरी प्रा.लि	ठुलीभेरी न.पा.७	विरेन्द्र कुमार डाँगी र जगत बहादुर कठायत, चन्द्र किक्रम शाही	८९६००००
१६०	एशियन इलेक्ट्रोनिक्स सेवा उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	शार्भाकर गौतम	
१६१	सौगात दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	तारक बहादुर शाही	
१६२	कृष्ण दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कृष्णदत्त न्यौपाने	
१६३	बुढु भवानी मष्टा एयर कार्वो समिति	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी उपध्याय	
१६४	आषिश छापाखाना उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	धनलाल खत्री	१००००००
१६५	सिद्धि साइवाबा खाद्यन्न	ठुलीभेरी न.पा.३	दिपेन्द्र बहादुर	

	दुवानी सेवा		शाही	
१६६	वाला त्रिपुरासुन्दरी चलचित्र मन्दिर भिडियो चलचित्र	ठुलीभेरी न.पा.३	दिपेन्द्रराज शाही	५०००००
१६७	हिमाली अगर बत्ति उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	कली थापा	१२५०००
१६८	भुमिका दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	धुब्र विक्रम शाही	२५००००
१६९	रोजा फर्मिसिंग कन्सेप्ट्स	ठुलीभेरी न.पा.३	रोशन हमाल	१५०००००
१७०	माया टेलस	ठुलीभेरी न.पा.३	माय थापा	१५००००
१७१	एम.बी.टेलर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	मान बहादुर नेपाली	६०००००
१७२	शुभ लक्ष्मी दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.४	बिमला बुढा	
१७३	मुकोट हिमाल दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कर्णचन्द्र रोकाया	२०००००
१७४	हिमालयन बेकरी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	रविन्द्र बहादुर शाही	२०००००
१७५	लक्ष्मीपुजा दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	देवी बहादुर बुढाथोकी	५०००००
१७६	दिव्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	देवेन्द्र राज न्यौपाने	५०००००
१७७	त्रिशक्ति दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	माया महत	
१७८	नमुना दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कमल बहादुर बुढा	२५००००
१७९	लक्ष्मी दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	नर बहादुर बोहोरा	४०००००
१८०	विसंती विज्ञापन एजेन्सी	ठुलीभेरी न.पा.३	विष्णुलाल बुढा बाट निरा कुमारी बस्नेतको नाउमा नामसारी भएको	१५००००
१८१	देउतीबज्जै अडर सप्लायर्स एण्ड दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पुर्ण बहादुर भण्डारी	४५००००
१८२	भुपेन्द्र कार्गो तथा दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	श्रीबहादुर शाही	४५००००
१८३	शान्ती चुनदुंगा उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	प्रेम बहादुर शाही	
१८४	रञ्जना इलेक्ट्रोनिक सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	मदन शाही	४००००
१८५	पारस इलेक्ट्रिक हावस वा.सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	द्रोण बहादुर शाही	
१८६	श्री मनकामना फ्लोर मिल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	राजकुमारी गुप्ता	
१८७	जुफाल इलेक्ट्रिक्स हा.वायरिङ्ग सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	बालकृष्ण डांगी	७५०००
१८८	भण्डारी इलेक्ट्रिक्स हाउस	ठुलीभेरी न.पा.७	आइत्या भण्डारी	४००००

	वा.उद्योग			
१८९	खबी इलेक्ट्रिक्स हाउस बायरिंग सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	जित बहादुर खत्री	४००००
१९०	धनदेवदार तेल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	धनराम बुढाथोकी	
१९१	सिद्धि साईबाबा कन्टक्सन एण्ड सप्लायर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	दिपेन्द्र बहादुर शाही	
१९२	शाही इलेक्ट्रिक्स हाउस वाइङ्ग सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	यज्ञ कुमार शाही	४००००
१९३	आषिष विल्डर्स एण्ड सप्लायर्स सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	गोपाल पोखरेल	
१९४	विवेक विल्डर्स एण्ड सप्लायर्स सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मण कुमार शाही	
१९५	भिजन कम्प्युटर इन्स्ट्रयुट सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	तिलक कुमार कठायत	
१९६	जनक खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	जनक बहादुर बुढा	
१९७	बुढाथोकी खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	धनराम बुढाथोकी	
१९८	पला दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	पंच बहादुर बुढा	५०००००
१९९	करिश्मा खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	खड्क बहादुर शाही	
२००	भुजेल क्यासेट सेन्टर	ठुलीभेरी न.पा.३	गणेश भुजेल	४००००
२०१	डोल्पा ट्रेड लिंग	ठुलीभेरी न.पा.३	लंक बहादुर शाही	
२०२	मनलाईट क्यासेट सेन्टर सेवा उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	राधेथ्याम वैश्य गुप्ता	
२०३	पुजा इलेक्ट्रीकल सप उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	तेजिन्द्र बहादुर शाही	
२०४	डोल्पो नेट	ठुलीभेरी न.पा.३	रविन्द्र बहादुर शाही	२५००००
२०५	कार्की दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	दुधसिँ कार्की	२०००००
२०६	पुजा दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	शंकर बिक्रिम शाही	२०००००
२०७	ऊ शिवशक्ति खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	सन्तोष बहादुर शाही	
२०८	सुनिल खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कमल बहादुर बुढा को निर्णय अनुसार बुढाचन्द्रा रोकायाको नाममा नामसारी भएको	

२०९	माहादेव दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	कमल बहादुर क्षेत्रि	२०००००
२१०	डोल्पा डिप्टिलरी प्रा.लि	ठुलीभेरी न.पा.७	हेम बहादुर के.सी.,ओम बहादुर बुढा ,विदुर थापा,आदि	
२११	सिंह राज दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	नरसिं बुढा	२५००००
२१२	त्रिपुरासुन्दरी अगरबत्ती उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	मुकेश कुमार डाँगी	२५००००
२१३	सञ्जिवनी खाद्य दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	ज्ञानेन्द्र बहादुर शाही	४०००००
२१४	नविन दुध तथा मह उत्पादन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.१	हिमालय शाही	
२१५	मुकोट हिमाल निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.१	कर्णचन्द्र रोकाया	
२१६	बुद्धप्रिया कन्स्ट्रक्सन निर्माण	ठुलीभेरी न.पा.३	भानुप्रताप हमाल	७००००००
२१७	सुभजित वि.नारण पि.कन्स्ट्रक्सन	ठुलीभेरी न.पा.३	नारायण कार्की	५००००००
२१८	सगरमाथ होटल एण्ड रेस्टुरेन्ट	ठुलीभेरी न.पा.६	कर्मलाल रोकाया	६०००००
२१९	छम्कुनी होमस्टे	ठुलीभेरी न.पा.११	तुलाकन्या बुढा	७०००००
२२०	होटल खाम्पाइन	ठुलीभेरी न.पा.३	सरस्वती राकाया	७०००००
२२१	शाहिपानी घट्ट मिल	ठुलीभेरी न.पा.९	विरेन्द्र शाही	४०००००
२२२	शक्ति देवल अर्गानिक कृषि फर्म	ठुलीभेरी न.पा.८	गोकुल बहादुर डाँगी	२५०००००
२२३	सारदा सिलाई कटाई उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	गणेश शाही	४०००००
२२४	दिव्या सिलाईकटाई उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	विष्णु कुमारी शाही	४०००००
२२५	ए.वि.कन्स्ट्रक्सन	ठुलीभेरी न.पा.३	लाले बुढा	३९५००००
२२६	खालदारा कृषि तथा पशुपालन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.१	गणेश गुरुङ	७०००००
२२७	दिरवेनी फलफुल प्रशोधन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.९	अनिता कठायत	७०००००
२२८	वि.सी.चाउमिन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	धनपति बुढा	१००००००
२२९	माया टेलरीङ्ग सेन्टर	ठुलीभेरी न.पा.८	मायादेवी रोकाया	४०००००
२३०	सुनिता होटल एण्ड लज	ठुलीभेरी न.पा. ११	गोमा कार्की	६०००००
२३१	बाटीका होटल	ठुलीभेरी न.पा.३	सविना राना	५५००००
२३२	पुस्पा होटेल	ठुलीभेरी न.पा.३	देउरुपा भुसाल	५५००००

२३३	न्यु रेस्टुरेन्ट होटल एण्ड रेस्टुरेन्ट	ठुलीभेरी न.पा.१	माल बहादुर रोकाया	२२०००००
२३४	प्रसान्त ढटेल तेल पेलानी उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.५	शिवनन्द बोहोरा	६०००००
२३५	रोयल अर्गानीक भान्सा घर	ठुलीभेरी न.पा.३	कमला उखेडा	५०००००
२३६	बुढालमस्टा कन्स्ट्रक्शन	ठुलीभेरी न.पा.३	कैलाश बुढा	२००००००
२३७	हिमालयन पोल्ट्री फर्म	दुनै १ डोल्पा	टेक बहादुर शाही	१२३००००
२३८	कर्णाली निर्माण सेवा	दुनै १ डोल्पा	ताज बहादुर महतरा	
२३९	दिनेश निर्माण सेवा	दुनै १ डोल्पा	विर बहादुर शाही	
२४०	पुजा तरकारी उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	शंकर बिक्रिम शाही	३५००००
२४१	हिमाली फलफुल प्रशोधन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.८	लाल चन्द्र डाँगी	८२७३०००
२४२	डाँगी फलफुल प्रशोधन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.८	धनकुमारी डाँगी	८२७३०००
२४३	वि.सी.कुखुरा फर्म	ठुलीभेरी न.पा.७	रती बुढा	८५०००००
२४४	आरुपानी विउ उत्पादन केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.८	बालकृष्ण डाँगी	३२०००००
२४५	सुर्वण फलफुल उत्पादन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.४	कृष्ण बहादुर बुढा	७८००००
२४६	थरगाऊं पशुपालन फर्म	ठुलीभेरी न.पा.६	चन्द्ररूप बुढा	८५००००
२४७	तेलचौर जडिबुटी उत्पादन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.५	नर बहादुर बोहोरा	४९०००००
२४८	आइते पशुपालन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	आइते कामी	११०००००
२४९	डोल्पा पदमचाल जुस उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.५	ठुली बोहोरा	८००००००
२५०	देविन्द्र जडिबुटी तथा तरकारी विउ उत्पादन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.७	देविन्द्रा कुमारी शाही	१८०००००
२५१	अल्पाइन हर्वल टेड	ठुलीभेरी न.पा.३	महेश कुमार हमाल	
२५२	कमल फलफुल प्रशोधन उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.१०	कमल बहादुर क्षेत्री	६५००००
२५३	बढा राडी पाखी उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.६	भरे बुढा ठुलीभेरी	८००००
२५४	शाही नर्सरी	ठुलीभेरी न.पा.७	कविराज शाही	२२५०००
२५५	मिलन अचार उच्चोग	ठुलीभेरी न.पा.३	मिलन कुमारी शाही	६०००००

२५६	ठागे तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	शारदा शाही	१५००००
२५७	पित्री तरकारी उत्पादन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.११	गुरुमा कार्की	६५००००
२५८	चौरी तथा झोपा उत्पादन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.२	पुर्ण गुरुंग	६०००००
२५९	पुष्पा तरकारी उत्पादन केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.८	गोकुल बहादुर डाँगी	९५००००
२६०	वृज्ज बाखापालन व्यावसाय	ठुलीभेरी न.पा.४	इन्द्र बहादुर रोकाया	६०००००
२६१	शाही तरकारी तथा फलफुल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	अर्न बहादुर शाही	१२५००००
२६२	प्रकाश फलफुल प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.२	प्रकाश रोकाया	६५००००
२६३	सरु सृष्टि बाखा पालन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.११	पाता कुमारी कार्की	
२६४	ऋषिराज फलफुल बगैचा उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	धनराम बुढाथोकी	
२६५	वम्बल विज रेस्टरेन्ट	ठुलीभेरी न.पा.३	अंगद कुमार हमाल र चन्द्र विक्रम शाही	१२५००००
२६६	सरस्वती फलफुल तथा तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	नन्द ऐडी	२५००००
२६७	गारा जडिबुटी तथा फलफुल नर्सरी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	धन कुमारी डाँगी	५०००००
२६८	कोरेला बाखापालन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.६	ददि बुढा	३५००००
२६९	शिव तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	शिव कुमारी शाही	३२५०००
२७०	मठमा केशर खेती उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	पन्ना बहादुर बुढा	१५०००००
२७१	अपी गपी ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	चन्द्रसिं कार्की	४०००००
२७२	सरस्वती ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	बिर बहादुर रोकाया	४०००००
२७३	शन्तोषी ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	देवीदत्त खत्री	४०००००
२७४	जि.सी.आर्ट्स	ठुलीभेरी न.पा.३	उदय बहादुर जि.सी	२२३०००
२७५	प्रवेश अडर एण्ड सप्लायर्स	ठुलीभेरी न.पा.३	विष्णु बहादुर बुढा	२०००००
२७६	के.डि.एस.ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.८	धन बहादुर डाँगी	४०००००
२७७	स्मृती सेवा एयर कार्गो ढुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.७	बालकृष्ण डाँगी	३०००००
२७८	राजिव एयर कार्गो	ठुलीभेरी न.पा.३	जुनकुमारी ठकुल्ला	१००००००

२७९	रामप्रित ठाकुर इलेक्ट्रोनिक मर्मत केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.३	राम प्रित ठाकुर	१५००००
२८०	रोजा पानी शुद्धिकरण उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	रोशन हमाल	२५८४०००
२८१	विनय एन्ड सुवास दुवानी सेवा	ठुलीभेरी न.पा.३	इनद्र बहादुर शाही	
२८२	एम.बी.काष्ठ उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	हर्क बहादुर बि.क.	४९९००००
२८३	श्री लक्ष्मी फलफुल प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	लक्ष्मी कुमारी बुढा	१५००००
२८४	बेगी स्याउ तथा फलफुल उत्पादन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	दशरथ रोकाया	१००००००
२८५	दुर्गा ताजा तरकारी उत्पादन केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.३	सुन कुमारी शाही	
२८६	विनोद काष्ठ उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	विनोद खत्री	१२८५०००
२८७	हिमाली ऊनी प्रशोधन तथा राडीपाखी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	दल बहादुर रोकाया	१०७५००
२८८	जुफाल फलफुल प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.८	विरेन्द्र कुमार डाँगी	५०००००
२८९	डोल्पो मालिका अनुसन्धान केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.३	लंक बहादुर शाही	६००००००
२९०	जित काष्ठ उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	दलविर खत्री	
२९१	दुर्गा स्टिल फर्निचर उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	इनद्र बहादुर चन्द	१५००००
२९२	भिममाया निर्माण सेवा	ठुलीभेरी न.पा.८	हरि प्रसाद डाँगी	
२९३	भगवती फलफुल तथा जडिबुटी नर्सरी	ठुलीभेरी न.पा.७	तिलक जंग शाही	
२९४	मुकटेश्वर बाखा पालन फार्म	ठुलीभेरी न.पा.११	लोक बहादुर कार्की	
२९५	देवचन्द्र ताजा तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	देवचन्द्र रोकाया	३५००००
२९६	स्मारिका भेडा बाखापालन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	सविना राना	३५००००
२९७	देवी तरकारी तथा फलफुल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	देवी बहादुर रोकाया	१५००००
२९८	देउराली बाखापालन उद्योग तथा आलु विउत्पादन विक्रि केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.७	प्रमलाल कामी, चन्द्रदत्त खत्री, विष्णु कुमारी रोकाया	७००००
२९९	सुक्कर तरकारी तथा	ठुलीभेरी न.पा.४	नन्दसिंह बुढा	२५००००

	जडीबुटी उद्योग			
३००	किरन एण्ड सविना भेडा उत्पादन केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.४	लक्षणा रोकाया	६०००००
३०१	गैरीसेरा तरकारी तथा फलफुल उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.५	खल बहादुर रोकाया	५५००००
३०२	धनदेवी तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	कर्ण सिंह बुढा	३५००००
३०३	भवानी तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.३	मायादेवी शाही	३५००००
३०४	त्रिपुरा माछा तथा कुखुरा पालन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.८	इन्द्र बहादुर चन्द	१०३०००००
३०५	कार्की फलफुल उत्पादन तथा प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.११	हरिचन्द्र कार्की	२९०००००
३०६	रोकाया स्याउ प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.१०	दल बहादुर रोकाया	
३०७	तामासा बाखापालन फार्म	ठुलीभेरी न.पा.५	ओम बहादुर बोहोरा	
३०८	लक्ष्मी व्यावसायिक भेडा फार्म	ठुलीभेरी न.पा.४	विष बहादुर रोकाया	
३०९	बहुआयमी बाखापालन फार्म	ठुलीभेरी न.पा.८	कर्णादेवी डाँगी	
३१०	मष्टा भवानी फलफुल प्रशोधन उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	सुरेन्द्र बहादुर शाही	३५००००
३११	श्रीराम फलफुल उत्पादन केन्द्र	ठुलीभेरी न.पा.११	श्रीराम काकी	
३१२	भगवती तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.११		३५००००
३१३	लाउचा लेक तरकारी उद्योग	ठुलीभेरी न.पा.७	ओम कुमारी शाही	१२००००

स्रोत : डोल्पा घरेलु तथा साना उद्योग २०७५

ਖੱਡ ੧੩ ਪਸੂ ਪੰਥੀ

१३.१ पशु सेवा सम्बन्धि पकेट क्षेत्रको विवरण

तालिका ६९: पशु सेवा सम्बन्धि पकेट क्षेत्रको विवरण

क्र.सं.	पकेटको किसिम	पकेट संख्या	पकेट क्षेत्र	वडा नं.
१	गाई	१	थरगाँउ	६
२	बाखा	२	दुनै, जुफाल	३,७
३	भेडा	१	माभफाल	५

स्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय प्रतिवेदन २०७३

१३.२ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

हाम्रो अधिकांश ग्रामिण क्षेत्र कृषिमा आधारित रहेको छ । कृषि पेशा भन्नाले खेतीपाती गर्ने र पशुपक्षी पालन गर्ने दुवैलाई जनाउँदछ । ग्रामिण भेगमा मानिसहरूले अनिवार्य रूपमा दुग्धजन्य, मासुजन्य र मलका लागि अनिवार्य रूपमा पशुपक्षी पालन गर्ने गरेको पाइन्छ । यस नगरपालिकाका जनताको प्रमुख पेशा कृषि नै भएकोले यहाँका जनताहरूले पशुपालन गर्ने गर्दछन् । त्यसमध्ये पनि आय आर्जनका हिसाबले महत्वपूर्ण मानिने र बाखापालनका लागि उपयुक्त हावापानी, चरन समेत पाईने भएकाले बाखा पालन गरेको पाईन्छ, भने गाई गोरू तथा भैंसी पनि पाल्ने गरेको पाईन्छ । साथै अधिकास घरहरूमा घरयासी प्रयोजनको लागि घोडा खच्चर र कुखुरा पालेको पाइन्छ । पशु पर्क्षी पालन र उत्पादन सम्बन्धी विवरण तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ७० : पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाई / गोरु

विवरण	संख्या								
	साँडे	गोरु	दुधालु गाई	थारा गाई	बहर	कोरेली	बाच्छा	बाच्छी	जम्मा
स्थानीय	१४६५	१८८४	१६३७	३१९	३६५	९९९	९६५	७५५४	
वर्णशंकर									
उन्नत	१								१
जम्मा	१	१४६५	१८८४	१६३७	३१९	३६५	९९९	९६५	७५५५

भैंसी / राँगा

उन्नत								
जम्मा	२		८७		२२	२७	४२	४३

खसीबोकाबाखाबाखी

विवरण	बोका	खसी	व्यायको बाखी	थारा बाखी	६महिना देखी १ वर्ष		६महिना मुनी		जम्मा
					पाठा	पाठी	पाठा	पाठी	
स्थानीय	७३५	३२०	४५४१	७३५	२४२ ०	१२२१	३६०	२४०	१०५७ २
वर्णशंकर	२७	१४	१८		६	३	४	५	७७
उन्नत	६								६
जम्मा	७६८	३३४	४५५९	७३५	२४२६	१२२४	३६४	२४५	१०६५ ५

भेड़ाभेडी

विवरण	संख्या								जम्मा
	थुमा	भेड़ा	व्यायको भेडी	थारा भेडी	६महिना देखी १ वर्ष		६महिना मुनी		
स्थानीय	७७	५४	६६२४	३३२०	३६२०	२८०	३४०	६४	१४०६ ३
वर्णशंकर									
उन्नत	६								६
जम्मा	८३	५४	६६२४	३३२०	३६२०	२८०	३४०	६४	१४०६ ९

याकानाकाचौरी

संख्या									
झाक	झोपा	दुधालु नाक	दुधालु जुमा	थारा नाकाजुमा	बहर	कोरेली	बाच्छा	बाच्छी	जम्मा
२१०	१७०	७४	३४	४७	५३	१७	४४	५६	५५०

घोड़ाखच्चड

विवरण	संख्या						जम्मा
	भाले घोडा	व्यायको घोडा	थारा घोडा	बछेडा १ वर्ष मुनी	बछेडी १ वर्ष मुनी		
घोडा	२६७	७३	८७	१४	१६		४५७
खच्चड	५४६						५४६

कुखुरा

विवरण	संख्या				
	भाले	फूल पार्ने	फुल नपार्ने	चल्ला	जम्मा
स्थानिय					
डबप्रपोज	३२५		४२९		७५४
लेयर्स	११०		२८८		३९८
ब्रोइलर					
जम्मा	४३५		७१७		११५२

हाँस

विवरण	संख्या				
	भाले	फूल पार्ने	फुल नपार्ने	चल्ला	जम्मा
स्थानिय	१०	३०			४०
उन्नत					
जम्मा	१०	३०			४०

अन्य पंक्षी जात

विवरण	संख्या				
	भाले	फूल पार्ने	फुल नपार्ने	चल्ला	जम्मा
बटाइ					
टर्की					
लौकाट					
कालीज					
गिरीराज	८०		१३०		२१०
अस्टीज					

स्रोत : पशु तथा कृषि शाखा २०७५

१३.३ पशु जन्य उत्पादन विवरण

तालिका ७१: पशु जन्य उत्पादन विवरण

अन्डा उत्पादन

विवरण	उत्पादन क्षमता प्रति पोल्टी	अणडा उत्पादन गोटा बार्षिक
कुखुरा स्थानिय	२१०बर्ष	२१० प्रति पोथी
कुखुरा लेयर्स		२३० प्रति पोथी
हाँस		८० प्रति पोथी
गिरीराज		

ऊन उत्पादन

विवरण	उत्पादन क्षमता प्रति पशु	ऊन उत्पादन के जी वार्षिक
भेड़ा		५०० ग्राम प्रती भेड़ा
च्यांग्रा		५०० ग्राम प्रती भेड़ा
चौरी		५०० ग्राम प्रती चौरी

दुध उत्पादन

विवरण	उत्पादन लिटर वार्षिक
गाइको	४८०
भैसीको	५९०
चौरीको	८०
अन्य	१००
जम्मा	११५०

मासु उत्पादन

विवरण	मासु उत्पादन के जी वार्षिक
खसी बोका	१३८०
भेड़ा थुमा	१०३०
कुखुरा	१०५०
अन्य	७०
जम्मा	१२९८०

स्रोत : पशु तथा कृषि शाखा २०७५

१३.४ पशु चरन क्षेत्र

तालिका ७२: पशु चरन क्षेत्र

निजी	सामुदायिक
	८५ हे.

स्रोत : पशु तथा कृषि शाखा २०७५

तालिका ७३: नगरपालिकामा दर्ता भएका र नभएका पशु पंक्षी फार्म हरुको विवरण

विवरण	गाइ	भैसी	भेड़ा	ब्रोइलर कुखुरा	स्थानिय कुखुरा	लेयर्स कुखुरा
दर्ता भएका						
दर्ता नभएका						४

स्रोत : पशु तथा कृषि शाखा २०७५

१३.५ पशुपंक्षी/वन्यजन्तुको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका विभिन्न प्राकृतिक वन जंगलहरूमा वनसँग सम्बन्धित जैविक विविधता विद्यमान रहेको छ । यस क्षेत्रको जैविक विविधताका हिसावले महत्वपूर्ण स्थानमा पाइने प्रमुख जनावर तथा चरा चुरुङ्गी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७४: नगरपालिका भित्र रहेको जैविक विविधता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	मुख्य जंगली जनावरहरूको नाम	मुख्य जंगली चराचुरुङ्गीहरूको नाम
१	थाला	चरि बाघ, भालु, स्याल, मृग, बदेल, बनविरालो, दुम्सी, मृग, घोरेल, नाउर, भारल, कस्तुरी, खरायो, बाँदर, गुना, हिंउ चितुवा, फ्याउरो, न्याउरी मुसा,	सुगा, ढुक्कुर, चील, काग, कालिज, परेवा, भ्याकुर, चाखुरा, वाज, डाँफे, गिद्दा, , वन कुखुरा
२	लोचा	”	”
३	दुनै	”	”
४	तिप्ला	”	”
५	माझ्फाल	”	”
६	थरगाउ	”	”
७	जुफाल	”	”
८	डाँगिबाडा	”	”
९	मेतिपुर	”	”
१०	परिला	”	”
११	रह	”	”

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय डोल्पा प्रतिवेदन २०७३

खण्ड १४ वन क्षेत्र तथा जग्गा

१४.१ वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

ठुलिभेरी नगरपालिकामा सामुदायिक वन, निजि वन, धार्मिक वन र सरकारि संरक्षित वन आदि प्रकारका वनहरू रहेका छन्। नगरपालिका भर भएका वनहरूको विवरण हेर्दासबै भन्दा बढी सामुदायिक वनहरू रहेका छन्। समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको त्यसको व्यवस्थापन समुदायबाट नै गर्ने गरी जिल्ला तथा ईलाका कार्यालय द्वारा वन हस्तान्तरित सामुदायिक वनहरूको अवस्था राम्रो देखिएको छ। नगरपालिकामा सामुदायिक वनको रूपमा रहेको जंगल यस नै क्षेत्रको वनको रूपमा रहेको छ, यस नगरपालिकामा विभिन्न वडाहरू वन पैदावार तथा जैविक विविधताका दृष्टिले महत्वपूर्ण मानिन्दून्। वन फडानी तथा अतिक्रमण जस्ता चुनौतिहरूका वावजुद सामुदायिक वन संरक्षणमा जनस्तरबाट चासो लिइएका कारण वन संरक्षित रूपमा रहेको छ। वडा अनुसार देहयबमोजिम वर्णन गरिएको छ।

तालिका ७५: ठुलिभेरी नगरपालिकामा रहेका वनका प्रकार र संख्या

क्र.सं.	विवरण	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
१	सामुदायिक वन	१७	४००.११
२	कबुलियती वन	१२	१०.२१
३	निजि वन	१	७.३२
जम्मा		३०	४१०५.६४

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय डोत्या प्रतिवेदन २०७३

तालिका ७६: ठुलिभेरी नगरपालिकामा रहेका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र

क्र.सं.	कार्यालय नाम	कार्य क्षेत्र	वडा नं.
१	जिल्ला वन कार्यालय	पुरै जिल्ला	
२	दुनै इलका वन कार्यालय	माभ्फाल, दुनै	१,२,३,४,५,६
३	जुफाल इलका वन कार्यालय	जुफाल	७,८,९
४	राष्ट्रिय निकुञ्ज	रह	१०,११

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय डोत्या प्रतिवेदन २०७३

तालिका ७७: नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण र लाभाम्बित घर र जनसंख्या

क्र.सं.	वनको नाम	गाँउको नाम	लाभाम्बित घर	क्षेत्रफल (हे)	बडा नं.
१	सन्तोषी माता सा. व.	दुनै	७९	४९०	३
२	सुनदह सा. व	लोचा	९९	३४१	२
३	दहदेउराली सा. व	थाला	८०	४९९	१
४	मस्टाभवानी सा. व	तिप्ला	१०३	४९५	४
५	महादेव सा. व	हुँ	४४	३७	५
६	देउलीकोट सा. व	हुँ	४४	४.३९	५
७	मेली सा. व	थरगाँउ	१०२	२७८	६
८	पोकेपानी सा. व	माभफाल	१५७	४८७	५
९	रोलागाड सा. व	दुरगाँउ	८८	२७८	६
१०	घट्टेखोला सा. व	थरगाँउ	१००	२७४	६
११	रुपपानी सा. व	ताली	९०	२५	६
१२	लालीगुँरास सा. व	लारा	३६	५५	५
१३	हिमाली सा. व	दुरगाँउ	५०	१२८	६
१४	जुफाल सा. व	जुफाल	२६२	४६९	७
१५	वाँवियाडाँडा सा. व	डाँगिबाडा	१०३	१.७२	८
१६	अमल्दापानी सा. व	डाँगिबाडा	१३६	३०८	८
१७	कालीका सा. व	मोतीपुर	३९	६	९

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय डोल्पा प्रतिवेदन २०७३

१४.२ वर्तमान भु-उपयोग सम्बन्धि विवरण

ठुलिभेरी नगरपालिकाको कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल २०८२.३५ हेक्टर रहेको छ। यसमा खेती गरिएको जमिन १३०८ हेक्टर रहेको छ भने सिंचित जमिन ५१३ हेक्टर रहेकोछ।

यस नगरपालिकाको कृषि योग्य जमिनको सम्पूर्ण भू भागको लगभग ४३ प्रतिशत भू-भाग खाद्यान्न वालीको लागि प्रयोग भएको छ भने ५७ प्रतिशत दलहन र फलफुल वालीको लागि प्रयोग भइरहेको

अवस्था छ । विशेष गरी यहा धान, गहुँ, मकै, जौ, केराउ, तोरी, सिमी, उवा, आलु, फापर, चिनु, आदि जस्ता खाद्यान्न तथा दलहन र स्याउ, ओखर, आरु, नास्पति, साग सब्ज, तरकारि खेती आदि नगदे वाली समेत लगाइएता पनि पर्याप्त मात्रामा उत्पादन भने भएको देखिदैन जसको कारण वाहिरवाट आयात गर्नु पर्ने वाध्यता परिरहेको छ ।

तालिका ७८: वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)
१	कृषियोग्य	२०८२.३५
२	वन तथा चरन क्षेत्र	४०५५.२८
३	आवास क्षेत्र	१५८५
४	नदिनालाले ओगटेको क्षेत्र	९८
५	ताल तलैया	२९
६	औद्योगिक क्षेत्र	
७	सिमसार क्षेत्र	११
८	सडकले ओगटेको क्षेत्र	९
९	अन्य	८

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास प्रतिवेदन २०७३

१४.३ सिंचितक्षेत्र

जलसम्पदाको र वनजंगलको हिसावले यो नगरपालिकाका केहि वडाहरू सम्पन्नशाली मानिन्छन् । हिमाली अनि भिरालो जमिनमा अवस्थित रहेको यस क्षेत्र भित्र साना खोल्सा खोल्सी देखि ठुला खोला हरू रहेका छन् । मुख्य खोलाहरूमा ठूलिभेरि, रुपगाड, सुलिगाड, जैरिगाड, सालि खोला, लोचा खोला र पाल्च खोला, घट्टे खोला, आँखे खोला आदि रहेका छन् भने मुख्य जंगल हरु कामकोट, लोचाको वन तिप्ला वन रहमाभकाल, र जुफाल वन आदि रहेका छन् । तिनै खोलाहरूबाट मौसमी सिचाइ तथा पानी घट्ट चलेका छन् र तिनै जंगल बाट घाँस, दाउरा, काठ अनि चरण क्षेत्रको आवश्यकता पुरा गरिन्छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न वडाहरूको कुलक्षेत्रफल, कृषियोग्य जमिन, खेती गरिएको जमीन तथा सिंचत क्षेत्रफलको विवरणलाई निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७९: वडा अनुसार कृषियोग्य जमिन र सिंचित क्षेत्रफल

वडा नं.	गाँउको नाम	कुल क्षेत्रफल (वि. कि. मी.)	कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल (हे)	खेती गरिएको जमीनको क्षेत्रफल (हे)	सिंचित क्षेत्रफल (हे)
१	थाला	२४.२३	२२४	११८	३२
२	लोचा	९२.४४	२४८	१४६	४४
३	दुनै	२७.२४	११३	६५	६४
४	तिप्ला	३२.४७	१५६	९५	४०
५	माभुफाल	१६.६८	१७८	१०२	६३
६	थरगाँउ	१०४.१	३०३	१९८	७१
७	जुफाल	८.७१	१७६	१०३	६०
८	डाँगिबाडा	१६.७९	२०९	१५३	४४
९	मेतिपुर	६.३५	११९	८७	२६
१०	परिला	३२.१९	१३५	९३	२८
११	रह	५९.१९	२२१.३५	१४८	४१.३५
जम्मा		४२१.३३	२०८२.३५	१३०८	५१३.३५

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास प्रतिवेदन २०७३

१४.४ भू-स्वामित्वको अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका कुल घर परिवार मध्य आफ्नो घर तथा जग्गाको स्वामित्व महिलाको नाममा रहनेहरूको संख्या एकदम न्यून देखिन्छ । तर नेपाल सरकारको नीति अनुरूप पछिल्लो समयमा महिलाको नाममा घरजग्गा रहने क्रम बढेको देखिन्छ, जसको प्रमुख कारणमा महिलाको नाममा राजश्व छुट हुनु, ऋण लिनका लागि सजिलो हुनु लगाएत रहेका छन् । यस नगरपालिकाको भू-स्वामित्व सम्बन्धि विवरणलाई निम्न अनुसार उल्लेख छ ।

तालिका ८०: भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	स्वामित्वको विवरण	घरपरिवार	प्रतिशत
१	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व भएका	१६६४	९०.४४
२	जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका	१११	६.०३
३	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व नभएका	३४	१.८५
४	उल्लेख नभएको	३१	१.६८
जम्मा		१८४०	१००

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१४.५ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका कुल घर परिवार मध्य आफ्नो जग्गाको स्वामित्व नै नभएको परिवार संख्या ३४ रहेको छ भने २० रोपनि भन्दा बढि जग्गा भएका परिवार संख्या १०४ रहेका छन् । जसको विवरणलाई निम्न अनुरूप देखाइएको छ ।

तालिका ८१: परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको विवरण

सि.नं.	जग्गा स्वामित्वको विवरण (रोपनि)	जम्मा घरधुरी	प्रतिशत
१	२ रोपनि भन्दा कम	९७	५.२७
२	२ देखि ५ रोपनि सम्म	२५७	१३.९६
३	६ देखि १० रोपनि सम्म	७२६	३९.४५
४	११ देखि २० रोपनि सम्म	६२२	३३.८१
५	२० रोपनि भन्दा माथि	१०४	५.६६
६	जग्गा नै नभएको	३४	१.८५
जम्मा		१८४०	१००

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

खण्ड १५ पञ्जिकरण

१५.१ जन्म, मृत्यु विवाह, सम्बन्ध विच्छेद र बसाइसराइ

यस नगरपालिकामा विवाह दर्ता र सम्बन्ध विच्छेदको दर्ता पनि विरलै हुने गरेको तथ्यांक पाइएको छ । विवाह दर्ता सम्बन्धी विभिन्न खाले चेतनामूलक अभियान र प्रचारहरू गरिएता पनि यसको प्रभाव जनमानसमा पर्न सकेको देखिएन । साथै यस नगरपालिका बाट बाहिर बसाइ सरी जाने र बाहिरबाट यस नगरपालिकामा आउने मानिसहरूले साविकका गा.वि.स.हरूबाट दर्ता गर्ने गरेको पाइएको छ । सम्बन्ध विच्छेदका घटनाहरू यस नगरपालिकामा अति न्युन देखिन आएको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ८२: विवाह दर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाइसराइ दर्ता सम्बन्धी विस्तृत विवरण ०७५।०७६

वडा नं.	गाउँको नाम	जन्म	मृत्यु	विवाह दर्ता	वसाई सराई			सम्बन्ध विच्छेद	जम्मा घटना दर्ता संख्या
					आएको सदस्य सं.	गएको सदस्य सं.	जम्मा		
१	थाला	१०१	१०	५				०	११६
२	लोचा	१०९	७	१३				०	१२९
३	दुनै	१५५	११	११	२		२	०	१७९
४	तिप्ला	८९	१६	७			०	०	११२
५	माभफाल	६५	१९	९					९३
६	थरगाउँ	४५	०	७	०	०	०	०	५२
७	जुफाल	११९	१३	९	०	०	०	०	१४१
८	डाँगिबाडा	१२४	७	१०	०	३	३	०	१४४
९	मोतिपुर	१०१	३	११		१	१		११६
१०	परिला	२२		१					२३
११	रह	५६	४	३		२	२		६५
जम्मा		९८६	१०	८६	२	६	८		११७०

१५.२ आर्थिक वर्ष ०७४।०७५ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण

यस नगरपालिका अन्तरगतका वडा कार्यालयबाट विभिन्न सिफारिसहरूका लागि सम्पर्क राख्ने प्रचलनको शुरूवातमा विस्तारै प्रगति भएको छ । जसमा सबैभन्दा बढि नागरीकता सिफारिस लिनेहरूको संख्या रहेको छ । विविध शिर्षकहरूमा गरिएको सिफारिसहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ८३: सिफारिसहरूको विवरण

क्र.स	वडा नं.	सिफारिस संख्या
१	१	९०
२	२	१३४
३	३	२५२
४	४	१४७
५	५	१०१
६	६	१७०
७	७	१६८
८	८	२२८
९	९	१७९
१०	१०	८०
११	११	९५
	जम्मा	१६४४

१५.३ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका सबै वडाहरूबाट वितरण भएको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई विश्लेषण गर्दा लक्षित समुह का दर्ता संख्या पनि बराबर रहेको पाइयो । यस नगरपालिकाको वडा अनुसारको विवरणलाई निम्न तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ८४: वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको विवरण ०७४।०७५

भत्ताको स्वरूप	लिङ्ग	वडा विवरण											
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
		थाला	लोचा	दुनै	तिप्ला	माझ् फाल	थरगाँउ	जुफाल	डाँगि बाडा	मेतिपुर	परिला	रह	
जेष्ठ नागरिक (६०)	महिला	११	१०	२१	९	१७	४१		२१	२२	५	११	
	पुरुष	१३	१४	११	१६	७	५९		१८	९	७	९	
	जम्मा	२४	२४	३२	२५	२४	१००	३१	३९	३१	१२	२०	
जेष्ठ नागरिक (७० वर्ष माथि)	महिला	४	२	७	५	४	१५		६	६	१	४	
	पुरुष	२	२	८	८	५	१९		११	६	१	३	
	जम्मा	६	४	१५	१३	९	३४	१५	१७	१२	२	७	
पुर्ण अपांगता भत्ता	महिला								०		१	२	
	पुरुष								२		१	१	
	जम्मा	०	०	२	२	९	३४	२	२		२	३	
आंशिक अपांगता भत्ता	महिला								२	४	१	९	
	पुरुष								७	४	२	१२	
	जम्मा	२	१	२१	३	१७	२७	९	९	८	३	२१	
विद्यवा भत्ता	महिला	१६	७	१७	९	११			९			४	
एकल महिला भत्ता	महिला	२	७	२	७	९		२०	३	११	३	७	
वालवालि का	महिला						७४		५२	६२	२२		
	पुरुष						७३		४९	४२	२५		
	जम्मा	१०९	१०९	१५	८९	९८	१४७	१०९	१०९	१०४	४७	८८	

खण्ड १६ नगरपालिका

१६.१ यो आ. व. मा नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

भर्खर मात्र स्थापित यस नगरपालिकाले हाल नगरपालिकाको समग्र विकासका लागि स्थानीय स्तरबाट नै योजना निर्माण गर्ने कार्य गरिरहेको छ । साविकका गाउँ विकास समितिहरूले बनाएका वार्षिक योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्ने र ती योजनाहरूको समिक्षा पश्चात आगामी दिनमा विकासको कुन अवधारणालाई अगाडि सार्दा समुदायको समुन्नत विकास हुन्छ भन्ने विषयमा विभिन्न चरणहरूमा छलफल गर्ने र सोहि बमोजिम योजना निर्माण गर्ने कार्य भैरहेको छ भने विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू विच समन्वय र सम्पर्क अघि बढेको छ ।

यसका अतिरिक्त यस नगरपालिकाले यस आ. व. २०७४/२०७५ मा, महिला लक्षित कार्यक्रम, बालबालिका लक्षित कार्यक्रम, लोपन्मुख लक्षित कार्यक्रम, दलित लक्षित कार्यक्रम, जनजाती लक्षित कार्यक्रम, अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम र प्रवर्धनात्मक क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको थियो । प्रवर्धनात्मक क्रियाकलाप अन्तर्गत विभिन्न विकास निर्माणका क्रियाकलापहरू समावेश भएका थिय ।

तालिका ८५: नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका वडास्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

क्र.सं.	प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू	बजेट(रु. हजार मा)	कैफियत
वडा नं.१			
१	बेरुपानी सिंचाई योजना	१०००	
२	विधुत पावरहाउस हुदै खाल्दाडा थापा गाउँ मोटर बाटो	१०००	
वडा नं.२			
१	कर्मचौरी -गाप्फु - देउल सम्म घोरेटो बाटो निर्माण	५००	
२	दारीविसौना, काकाचुचा सम्म घेराबार	५००	
३	कुम्लि, धाप्सी कृषि सङ्कर योजना	५००	
४	स्याउ ओखर घेराबार निर्माण लोचा	५००	
वडा नं.३			
१	सरस्वती मा वि मर्मत तथा घेराबार	१०००	
२	वेरुली सिंचाई कुलो निर्माण	१०००	
वडा नं.४			
१	लालीगुँरास आ. विधालयमा वालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन, खानेपानी, खेलमैदान, निर्माण	१०००	
२	नाउली, देवल घोरेटो बाटो	१०००	
वडा नं.५			
१	श्याम वियविजन केन्द्र सिंचाई र घेराबार	१५०	
२	खोली, हुँ गाउ सम्म सिंचाई निर्माण	३५०	

३	रोलागाढ लघु जलविधुत आयोजना मुहान देखी पावरहाउस सम्म कुलो मर्मत	१५००	
४	लाहारा ई.सि.डि भवन निर्माण क्रमागत	२००	
५	सार्वजनिक सौचालय तथा खानेपानी धारा निर्माण	१५०	
६	वारादेव स्याउ फार्म घेराबार	५०	

बडा नं.६

१	चारवाट रुपपाटन सम्म वृहत खा. पा. योजना	८००	
२	विधुतिय घटट दुर्गाउ र ताली (एकाएक)	१०००	
३	दुर्गाउ खेलमैदान निर्माण	२००	
४	खालीसिम कृषि उन्यादन घेराबार	५००	

बडा नं.७

१	कोल्ला गाँउ खानेपानी आयोजना	६००	
२	दाविरा घेराबार निर्माण	६००	
३	कासी टोल घेराबार निर्माण	६००	
४	फुलावारी देखी जुफाल वृहत खानेपाखनी मर्मत	७००	

बडा नं.८

१	जुफाल कृयापुल्ती भवन निर्माण	१०००	
२	खम्मन सिंचाई घेराबार र निर्माण	५००	
३	चल्लीमारे देखी चौसिला खानेपानी मर्मत	१००	
४	डाँगीवाडा खानेपानी योजना क्रमागत	९००	

बडा नं.९

१	मैनडाडा घेराबार निर्माण (क्रमागत)	५००	
२	तल्ली खेत सिंचाई कुलो निर्माण	१०००	
३	दलित वस्तीमा तरकारी सिंचाई निर्माण	३००	
४	गौरी आधारभूत विधालयमा घेराबार	३००	
५	लाहारा वडीफोइ हुदै मैनधारा खानेपानी निर्माण	३००	
६	सुधारिएको तीन वटा भट्ट निर्माण	२००	

बडा नं.१०

१	लहासुर देउताको मन्दिर निर्माण	४००	
२	शितोष्ण स्याउ भण्डारण घरको निर्माण	४५०	
३	दयार हुदै साराड नारायणपुजा सम्म वृक्षारोपण तथा तटवन्धन निर्माण	५००	
४	पिसानीको साथै तेल निकाले उधोग स्थापना	४००	
५	ह्यप्लदयारा स्याउ तथा जडिबुटी, फलफुल, तरकारी फार्मको साथै साना सिंचाई आयोजना निर्माण	५००	
६	खानेपानी मर्मत, रिजर्व टंकीका साथै घरघरमा धारा पानी	८००	
७	बडा १० का सम्पुर्ण देउता मन्दिर निर्माण तथा मर्मत	३००	
८	खेल मैदान निर्माण	१५०	

९	मूलपानी देखि भुटुड सम्म घोरेटो बाटो निर्माण	२००	
१०	थपाली हिशाछ्चारा देखि छेटुक कप्पा हुदै पातिरेक सम्मको स्याउ फार्म घेराबार निर्माण	४५०	

वडा नं. ११

१	सानो खोला तान्ना सम्म खानेपानी योजना	१५००	
२	बलवान मष्ट मन्दिर निर्माण	५००	
३	मिदाक्ती जडीबुटी खेतिको लागि घराबार निर्माण	१०००	
४	स्याउ खेतिको लागि तान्ना घेराबार निर्माण	२५०	
५	जडिबुटीको लागि गाढा सुधार, चम्लावन्दी र सतुवाको विरुवा संकलन	१००	
६	खाली देखि सप्सिड खोपानी योजना	१५०	
७	रह गाँउ देखि रमाना, ढोकारा हुदै तल्लो दुना सम्म घोरेटो बाटो निर्माण	२००	
८	कार्गी खानेपानी योजना निर्माण	१५०	
९	नलदेवता मन्दिर निर्माण	१५०	

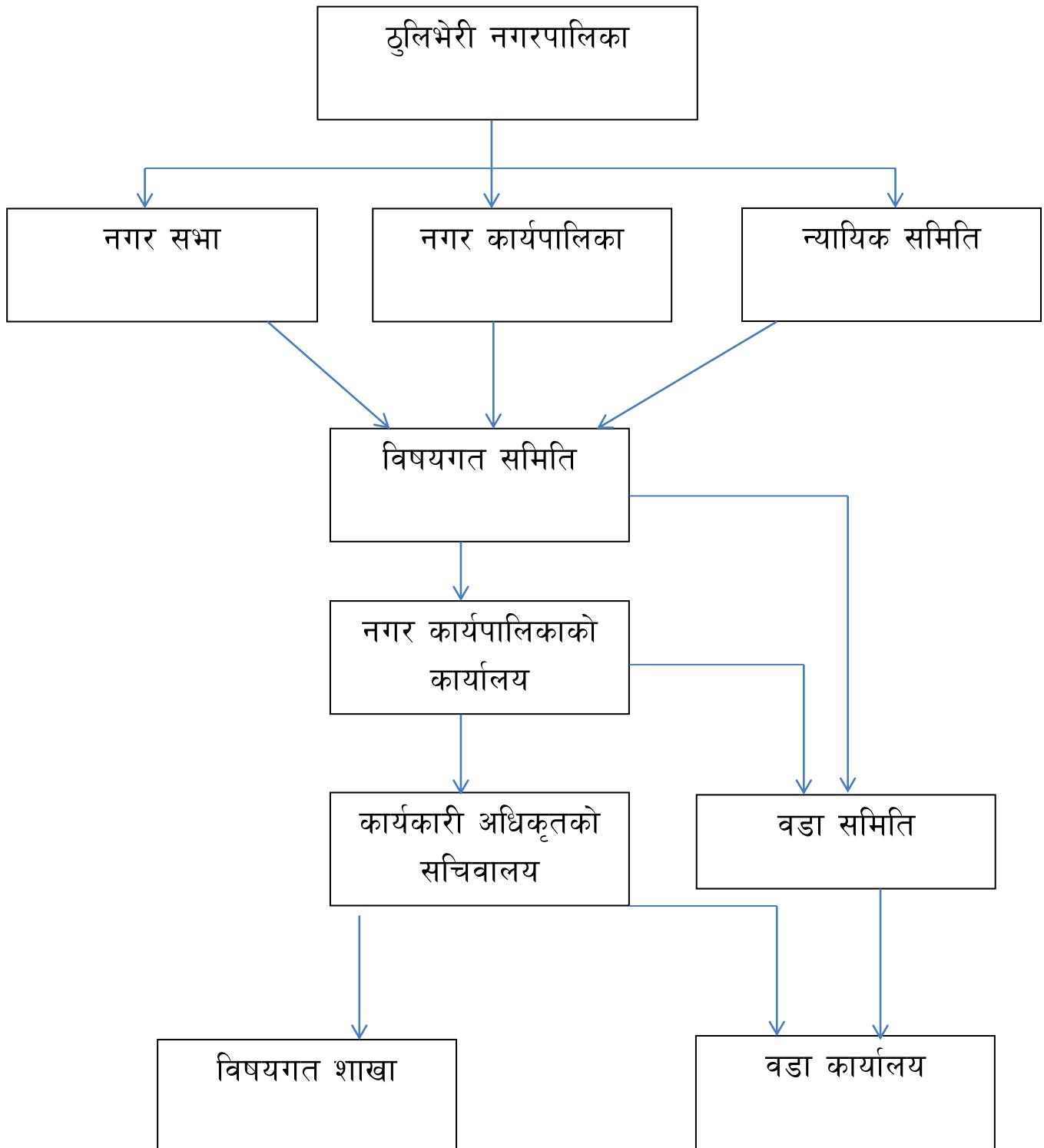
१६.२ नगरस्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

तालिका ८६: नगरस्तरिय प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू

क्र.सं.	प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू	बजेट(रु. हजार मा)	कैफियत
१	ठुलीभेरी न पा वडा नं. ५ कइलु गाईको पाइला कडा चट्टान मोटर बाटो निर्माण	९०००	
२	कृषि क्षेत्रको दिर्घकालीन विकासका लागि कृषि निति, ऐन, मापदण्ड, र अनुगमन तथा मुल्यांकन संयन्त्र बनाइ न पा को आवधिक योजना र वृहत कार्यक्रम मसौदा तयार गर्ने	९०००	
३	११ वटै वडामा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सरसफाई तथा विविध क्षेत्र सम्बन्धी जनचेतना मुलक कार्याक्रम सञ्चालन	५००	
४	फलफुल तथा जडिबुटी नर्सरी	९०००	
५	नगरभित्र अपांग, एकल महिला, गरिव, दलतिका लागि भैपरि आउने दुर्घटना र गम्भीर रोग औषधी उपचारका लागि राहत कोष	२००	
६	नगरभित्रको सामाजिक, आर्थिक, एवं विविध सत्य तथ्य सुचना सहित जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरभित्रका पत्रकारलाई सम्मान प्रोत्साहन स्वरूप	३०	
७	उत्कृष्ट विधालय र एस ई ई नतिजामा जिल्ला र नगर टप उन्कृष्ट	२०	

	विधार्थिलाई पुरस्कार		
८	अन्तर विधार्थ नगरस्तरिय हाजिरी जबाफ र लेखन प्रतियोगिता गर्ने	१००	
९	प्राकृतिक विपद तथा राहत कोष	२००	
१०	न्युन आय भएका जेहेन्दार, दलित छात्राछात्रा लाई उच्च शिक्षाको लागि छात्रवृत्ति स्वरूप	१००	
११	आधारभुत देखि उच्च मा वि सम्म नगरभित्रका गरिव ,दलित र जनजातीलाई छात्रवृत्ति	२००	
१२	एक घर एक बँगैचा कार्यक्रम	१००००	
१३	लक्षित वर्गका लागि	२०००	
१४	कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	२५००	
१५	स्वास्थ्य कार्यक्रम (एकसरे मसिन सहित)	१५००	
१६	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	५००	
१७	सुचना प्रविधि कार्यक्रम	१०००	
१८	पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम	२००	
१९	वडा नं. ५ मा जाप्ला देखि लोटिया सम्म घेरावार निर्माण	५००	
२०	विडिथान (मन्दिर) निर्माण कमागत	२०००	
२१	विडि आधारभुत विधालय भवन निर्माण कमागत	१५००	
२२	जगेडा कोष	४८५०	
२३	दारी विसौना देखि खोरखोला सम्म मोटर बाटो निर्माण(वडा नं. ७)	५०००	
२४	दुनै जुफाल सडक स्तरोन्तोती डि पि आर	३९६	
२५	स्थानिय सांस्कृतिक कला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१०००	
२६	नगरभित्रका मा वि हरुमा एस इ इ परिक्षा दिने विधार्थ लाई अध्ययन कक्षा सञ्चालन गरिने		
२७	आन्तरिक स्रोत बाट नगर प्रहरीको व्यवस्था		

१६.३ नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

१६.४ नगरपालिकाको स्थापनाकाल देखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण

नेपालको परिवर्तित संरचना अनुसार करिव २० वर्ष पछि स्थानीय निकायको चुनाव पहिलो पटक सम्पन्न भएको छ । नगरपालिकाको पहिलो चुनाव भएको र निर्वाचित पदाधिकारीहरू पनि प्रथम भएकाले यसको विवरण निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ८७: नगरपालिकाको स्थापनाकालदेखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण

क्र.सं.	नम	कार्य अवधि	निर्वाचित वा मनोनित	कैफियत
१	गणेश बहादुर शाही	५ वर्षका लागि	निर्वाचित	

१६.५ नगरपालिका पदाधिकारीहरू

यस नगरपालिकामा हालै वि.स. २०७४ बैशाख ३१ गते सम्पन्न भएको स्थानीय निकायको निर्वाचनमा नगरपालिका प्रमुखमा नेकपा एमाले तथा उपप्रमुखमा रा प्र पा ले जित हासिल गरेको छ भने वडा अध्यक्ष तथा सदस्यहरूमा मिश्रित नतिजा आएको छ । निर्वाचित पदाधिकारीहरूले हाल आएर नगरपालिकाको नीति निर्माण गर्ने, कार्यन्वयन र रेखदेख का साथै राजनैतिक भूमिका पूरा गर्ने क्रममा एक आपसमा आपसी सहकार्य र समन्वय समझदारीमा साभा विकासका एजेण्डा र सार्वजनिक हितका पक्षमा यस नगरपालिकाको समग्र विकासका पक्षमा एकजुट र एकमत भएर सबै क्षेत्रमा प्रस्तुत हुने गरेको पाइन्छ । यस नगरपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरूको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ८८: नगरपालिकाका निर्वाचित कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं	नम	पद	ठेगाना	फोन न
१	गणेश बहादुर शाही	प्रमुख	ठुलिभेरी न पा ७	९८५८३९००७३
२	योगेन्द्र बहादुर शाही	उप प्रमुख	ठुलिभेरी न पा ३	९८४८३०३२१०
३	बाग बहादुर महतारा	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा १	९८६७२५७८२१
४	देवी रोकाया	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा २	९७४८९००९०९
५	अर्ण बहादुर न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ३	९८४८३०३५३८
६	जिवराम बुढा	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ४	९८६९५१९७३०
७	कर्ण बहादुर रोकाया	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ५	९८४८३१६५६७
८	धर्मलाल बुढा	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ६	९८५९२४९५५२
९	डिल विक्रम शाही	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ७	९८६८९१४९९७
१०	हरि प्रसाद डाँगी	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ८	९८५८९०००७८
११	विरमल कुमार भण्डारी	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा ९	९८५८०३६००५
१२	गोविन्द प्रसाद महत	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा१०	९८६४९३२९९६

	लक्ष्मी कार्की	वडा अध्यक्ष	ठुलिभेरी न पा११	९८६७३५१९५१
	पिरमा कुमारी शाही	महिला	ठुलिभेरी न पा ८	९८६७७६९९९९
	धनसरा रोकाया	„	ठुलिभेरी न पा ४	
	मया देवि शाही	„	ठुलिभेरी न पा ३	
	काली सार्की	„	ठुलिभेरी न पा ६	
	काली कार्की	„	ठुलिभेरी न पा ११	
	सिरिध वि क	द वा अल्पसंख्यक	ठुलिभेरी न पा ३	९८६७९६८२०१
	रणविर दमाई	„	ठुलिभेरी न पा ९	९८४८३६६१७१
	पुतली वि क	„	ठुलिभेरी न पा २	

१६.६ वडागत जनप्रतिनिधिको विवरण

तालिका ८९: वडागत जनप्रतिनिधिको विवरण

क्र.सं	नम	पद	वडा न	फोन न	कैफियत
१	बाग बहादुर महतारा	वडा अध्यक्ष	१	९८६७२५७८२१	
२	मया देवि बुढा	महिला वडा सदस्य			
३		दलित महिला सदस्य			नभएको
४	हर्क बहादुर आर सी	वडा सदस्य		९८४८३४३६८०	
५	प्रकाश रोकाया	वडा सदस्य			राजिनामा दिएको
६	देवी रोकाया	वडा अध्यक्ष	२	९७४८९००९०९	
७	देवि लक्ष्मि रोकाया	महिला वडा सदस्य			
८	लालमाया वि क	दलित महिला सदस्य			
९	रण बहादुर रोकाया	वडा सदस्य			
१०	ओम प्रसाद रोकाया	वडा सदस्य			
११	अर्ण बहादुर न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	३	९८४८३०३५३८	
१२		महिला वडा सदस्य			नभएको
१३	वेलकली वि क	दलित महिला सदस्य			
१४	चन्द्र विक्रम शाही	वडा सदस्य		९८४८३०३९८१	
१५	भद्र बहादुर शाही	वडा सदस्य			
१६	जिवराम बुढा	वडा अध्यक्ष	४	९८६९५१९७३०	
१७		महिला वडा सदस्य			नगर कार्यपालिकामा गएको

१८		दलित महिला सदस्य			नभएको
१९		वडा सदस्य			जि स स मा गएको
२०	शान्ता राम रोकाया	वडा सदस्य			
२१	कर्ण बहादुर रोकाया	वडा अध्यक्ष	५	९८४८३१६५६७	
२२	शशी बोहोरा	महिला वडा सदस्य		९८६९६६१९६७	
२३	कल्पना वि क	दलित महिला सदस्य			
२४	बाग बहादुर बुढा	वडा सदस्य			
२४	ओम बहादुर बोहोरा	वडा सदस्य			
२६	धर्मलाल बुढा	वडा अध्यक्ष		९८५१२४९५५२	
२७	जुन कुमारी रोकाया	महिला वडा सदस्य			
२८		दलित महिला सदस्य			कार्यपालिकामा गएको
२९	टोप बहादुर चन्द्र	वडा सदस्य		९८४८३०४०२३	
३०	मान बहादुर बुढा	वडा सदस्य			
३१	डिल विक्रम शाही	वडा अध्यक्ष	६	९८६८९१४९९७	
३२	चन्द्र कुमारी रोकाया	महिला वडा सदस्य			
३३	बुद्धि वि क	दलित महिला सदस्य			
३४	ध्रुव विक्रम शाही	वडा सदस्य		९८४८३२३६९७	
३५		वडा सदस्य			जि स स मा गएको
३६	हरि प्रसाद डाँगी	वडा अध्यक्ष		९८५८९०००७८	
३७		महिला वडा सदस्य			कार्यपालिकामा गएको
३८	लाली नेपाली	दलित महिला सदस्य			
३९	हरिलाल बुढा	वडा सदस्य			
	खड्क बहादुर भण्डारी	वडा सदस्य			
४०	विरमल कुमार भण्डारी	वडा अध्यक्ष	९	९८५८०३६००५	
४१	धनसरा श्रेष्ठ (शाही)	महिला वडा सदस्य		९८४८३२३६०८	
४२	हाँसी दमाई	दलित महिला सदस्य		९८६७२५७७९३	
४३	यज्ञ कुमार शाही	वडा सदस्य		९८४६७०७४४६	
	हिरा चन्द्र डाँगी	वडा सदस्य			

४४	गोविन्द प्रसाद महत	वडा अध्यक्ष	१०	९८६४९३२९९६	
४५	पासाड ल्हामु बुढा	महिला वडा सदस्य		९८६४३४३१७६	
४६	रुगुमा वि क	दलित महिला सदस्य			
४७	बिरलाल कार्की	वडा सदस्य		९८६९६५७००३	
		वडा सदस्य			
४८	लक्ष्मी कार्की	वडा अध्यक्ष	११	९८६७३५१९५१	
४९		महिला वडा सदस्य			कार्यपालिकामा गएको
५०		दलित महिला सदस्य			नभएको
	कमल बुढा	वडा सदस्य		९८६९९५६९८८	
	हरी प्रसाद कार्की	वडा सदस्य		९८६८३१२०५७	

१६.७ नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

यस नगरपालिका १ देखि ११ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । प्रत्येक वडा कार्यालयको आफनै भवन छैन । हालै भएको स्थानीय निकायको निर्वाचन भए पश्चात सबै वडा कार्यालयहरूबाट सेवा संचालन हुने तर हालका लागि साविकका गा.वि.स. कार्यालयहरूबाट बाट सयुक्त सेवा प्रवाहको काम भैरहेको छ । यस नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत, वडा सचिवज्यूहरु र अन्य कर्मचारीहरूको विवरण देहायबमोजिम दिईएको छ ।

तालिका ९०: नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र सं.	कर्मचारीको नाम	पद	कार्यालय	कैफियत
१	लोक बहादुर राना	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नगरपालिका	
२	सन्तोष बहादुर खड्का	लेखा अधिकृत	नगरपालिका	
३	राम कुमार यादव	शाखा प्रमुख	नगरपालिका	
४	पुष्पा कुमारी रिजाल	म वि अ	नगरपालिका	
५	दिनेश ठाकुर	ईन्जिनियर	नगरपालिका	
६	डिल प्रसाद रोकया	वि नि	नगरपालिका	
७	शेर ब. खत्री	मा सि अ	नगरपालिका	
८	शिवराज शाही	स ई	नगरपालिका	
९	दिपेन्द्र कु उपाध्याय	आ स	आयुर्वेद कार्यालय	
१०	टेक ब. के सी	अ छैंटौ	नगरपालिका	

११	केशव ब. सुनार	ना सु	नगरपालिका	
१२	तुल चन्द्र बुढा	स ले प	नगरपालिका	
१३	सन्तोष गुरुड	सु प्र अ	नगरपालिका	
१४	दया नन्द गौण	स्वा सं.	नगरपालिका	
१५	सुरेश कु सहानी	बैध		
१६	दिपेन्द्र गिरि	बैध		
१७	हरि ब रोकाया	अ हे व	माझफाल स्वास्थ्य चौकि	
१८	उवेद खाँ	हे अ		
१९	भोलानाथ घिमिरे	अ हे व		
२०	नविना रोकाया	अ न मि	माझफाल स्वास्थ्य चौकि	
२१	प्रकाश घर्ति	अ हे व		
२२	बम ब कार्की	अ हे व		
२३	बिष्णु प्रसाद यादव	अ हे व		
२४	शान्ती कुमारी न्यौपाने	अ न मि	रह स्वास्थ्य चौकि	
२५	सुरिथा शाही	अ हे व		
२६	सृजना रोकाया	अ हे व		
२७	रविना बुढा मगर	अ न मि	जुफाल स्वास्थ्य चौकि	
२८	हुम ब. शाही	प्र रोजगार संयोजक	नगरपालिका	
२९	धर्म शाही	खरिदार	१ र ३ नं वडा कार्यालय	
३०	धर्म ब. कठायत	खरिदार	९ नं वडा कार्यालय	
३१	नर सिं बुढा	खरिदार	२ र ४ नं वडा कार्यालय	
३२	विकास खत्री	स ई	नगरपालिका	
३३	दिलमाया के सी	ना सु	नगरपालिका	
३४	बुद्धी विक्रम शाही	ना प्रा स	नगरपालिका	
३५	देवि वि क	ना प्रा स	नगरपालिका	
३६	पदमा कठायत	कम्प्युटर अ.	नगरपालिका	
३७	मोती प्रसाद बुढा	स ई	४ नं वडा कार्यालय	
३८	खिम ब. बुढा	स ई	३ नं वडा कार्यालय	

३९	विधा डाँगी	स ई	९नं वडा कार्यालय	
४०	मनराम ठकुल्ला	अ स ई	नगरपालिका	
४१	रोशनी हमाल	अ स ई	७ नं वडा कार्यालय	
४२	मोहन ब. बुढा	अ स ई	८ नं वडा कार्यालय	
४३	भैदेब बुढा	का सा	४ नं वडा कार्यालय	
४४	राज ब. डाँगी	का सा	९नं वडा कार्यालय	
४५	ज्ञानेन्द्र शाही	का सा	७ नं वडा कार्यालय	
४६	केशब ब. रोकाया	का सा	५ नं वडा कार्यालय	
४७	सोमेन्द्र प्र. महत	का सा	१० नं वडा कार्यालय	
४८	हिक्मत ब. बुढा	का सा	११ नं वडा कार्यालय	
४९	दल ब. बुढा	का सा	८ नं वडा कार्यालय	
५०	कृष्ण चन्द्र शाही	का सा	८ नं वडा कार्यालय	
५१	सावित्री शाही	सा प	८ नं वडा कार्यालय	
५२	गोमा रोकाया	सा प	९नं वडा कार्यालय	
५३	विष्णु कु शाही	सा प	३ नं वडा कार्यालय	
५४	रेशम शाही	का स	८ नं वडा कार्यालय	
५५	बाचुकला कुलाल	का स	३ नं वडा कार्यालय	
५६	मान ब. बोहोरा	का स	५ नं वडा कार्यालय	
५७	संजिब भण्डारी	का स	नगरपालिका	
५८	मेरो बुमि	का स	नगरपालिका	
५९	विष्णु प्र न्यौपाने	का स	नगरपालिका	

६०	चन्द्र वि क	का स	नगरपालिका	
६१	कलक बुढा	का स	४ नं वडा कार्यालय	
६२	धर्मलाल रोकाया	का स	७ नं वडा कार्यालय	
६३	हिरा चन्द्र बुढा	का स		
६४	नरेन्द्र शाही	का स	७ नं वडा कार्यालय	
६५	विश चन्द्र बुढा	का स	नगरपालिका	
६६	कुल ब. शाही	का स	३ नं वडा कार्यालय	
६७	विश राम बुढा	का स	१० नं वडा कार्यालय	
६८	गणेश बुढा	का स	११ नं वडा कार्यालय	
६९	तुफानजी जंग शाही	आयुर्वेद सहायक	आयुर्वेद कार्यालय	
७०	रंग ब. बुढा	का स	७ नं वडा कार्यालय	
७१	जय ब. मल्ल	का स	५ नं वडा कार्यालय	
७२	भिम ब. कार्की	का स	११ नं वडा कार्यालय	

१६.८ नगरपालिकाको कार्यलयमा हाल सम्मका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरूको विवरण

तालिका ९१: नगरपालिकाको कार्यलयमा हाल सम्मका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरूको विवरण

क्र सं.	कर्मचारीको नाम	पद	समय अवधि	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	गोविन्द सुनार	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	...देखि... सम्म		
२	केशब बहादुर सुनार	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत			
३	राम कुमार यादव	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत			
	लोक बहादुर राना	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	हाल कार्यरत		

खण्ड १७ विविध

१७.१ सदरमुकामबाट हरेक वडा सम्मको दुरि

तालिका ९२: सदरमुकामबाट हरेक वडा सम्मको दुरि

वडा नं.	गाँउको नाम	सदरमुकामबाट दुरि (कोष)
१	थाला	२
२	लोचा	२
३	दुनै	०
४	तिप्ला	१
५	माझ्फाल	१५
६	थरगाँउ	१९
७	जुफाल	६
८	डाँगिबाडा	५
९	मेतिपुर	४
१०	परिला	५
११	रह	७

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.२ खाद्यान्न आत्मार्निभरताको अवस्था

यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने जम्मा घरधुरी परिवार मध्ये आफ्नै उत्पादन बाट ३ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने घरपरिवार संख्या ३५४ रहेको छ, भने आफ्नो उत्पादनले बाहै महिना खान पुग्ने र बचत गर्ने परिवारको संख्या ७९ रहेको छ। त्यसै गरी आफ्नो उत्पादनबाट ९ देखि १२ महिना सम्म खान पुग्ने घरपरिवार संख्या १७४ रहेको छ। सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ९३: खाद्यान्न आत्मा निर्भरताको विवरण

क्र.सं.	विवरण	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने परिवार	३५४	१९.२४	
२	४ - ६ महिना खान पुग्ने परिवार	७२२	३९.२४	
३	७ - ९ महिना खान पुग्ने परिवार	५११	२७.७७	
४	१० - १२ महिना खान पुग्ने परिवार	१७४	९.४६	
५	आफ्नो खेतवारीको उत्पादनबाट खान पुग्ने वेच विखन गर्ने परिवार	७९	४.२९	
जम्मा		१८४०	१००	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.३ महिला हिसां सम्बन्धी विवरण

विशेषगरी धार्मिक, सांस्कृतीक, पारिवारिक बेमेल, सामाजिक बन्धितीकरण, आर्थिक विपन्नता लैडिगिक र घरेलु लगाएतका समस्याहरूका कारण यस्तो अवस्था आउने गरेको छ। नेपालको अन्य भागहरूमा जस्तै यस नगरपालिकामा पनि पारिवारिक तथा सामाजिक तहबाट महिला हिसाका केही घटनाहरू घट्ने गरेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा देखा परेका महिला हिसाका घटनाहरूमा सबैभन्दा बढी घरेलु हिसाका तथा श्रीमानबाट पिडित रहेका छन्। जसको विवरण निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ९४: घरेलु हिसाबाट पिडित महिलाहरूको विवरण

वडा नं.	विवरण						
	घरेलु हिसाबाट पिडित	सौता रहेको	वेचविखनमा परेका	श्रीमानबाट पिडित/ पिटिएका	द्वन्दवाट पिडित	सामाजिक कुरिती लगाईएका	अन्य
१	१	५			२		
२	०	४			२		
३	१	१			१		
४	१	७			३		
५	३	७			५		
६	०	९			६		
७	१	३			२		
८	१	२			०		
९	०	४			०		
१०	१	३			१		
११	३	८			४		
जम्मा							

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.४ वातावरण तथा सरसफाई

यस नगरपालिकामा वातावरण तथा सरसफाईका लागि राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका आधारहरू पुरा नभए पनि सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न जनचेतनाका कार्यक्रम हरु हुने गरेका छन्। नगरपालिका भित्र समावेश भएका साविकका गा.वि.स.हरू खुलादिसा मुक्त गा.वि.स.हरू घोषणा भई अहिले पुर्ण सरसफाईका लागि अग्रसर भएका छन्। यस नगरपालिकामा सार्वजनिक शौचालय भएको तथा अन्य व्यवस्थापन भएको खासै देखिएको छैन।

१७.५ फोहरमैला व्यवस्थापन

यस नगरपालिकामा व्यवस्थित ढल निकासा र फोहर संकलनकर्ता नरहेता पनि सामान्य अवस्थाले यसको व्यवस्थापन गर्ने गरेको देखिन्छ । विशेष गरी खोला खाल्सा, नदी किनारा, घर नजिकै खाडल बनाएर यसको विस्जन गर्ने गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा आगामी दिनमा गाउँलाई सफा र स्वच्छ गराउनका लागि फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न जरूरी देखिएको छ ।

१७.६ सेवा प्रवाह विवरण

यस नगरपालिकामा अत्यावश्यक सेवा प्रवाहका लागि व्यवस्थित किसिमको स्रोत साधनको अभाव देखिएकाले नगरपालिकाले न्युनतम आधारहरू जस्तै दमकल, एम्बुलेन्स, शववाहन, प्रहरी भ्यान लगाएतको व्यवस्था नभएको देखिन्छ । यसको समयमानै उचित व्यवस्थापनको लागि पहल गर्न आवश्यक छ ।

१७.७ हुलाक सेवा केन्द्र

यस नगरपालिकामा एक जिल्ला हुलाक कार्यालय र १ ईलाका हुलाक कार्यालयबाट साधारण चिठी पत्र र रजिष्टरी पत्र को काम हुने गर्दछ ।

तालिका ९५: हुलाक सेवा केन्द्र

वडा नं.	गाउँको नाम	जिल्ला हुलाक	अतिरिक्त हुलाक	ईलाका हुलाक	कर्मचारी संख्या
१					
२					
३	दुनै	१			६
४					
५					
६					
७	जुफाल			१	२
८					
९					
१०					
११					

१७.८ नगरपालिका र वडा कार्यलयका हालका भवनहरू

यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका साविकका गाउँ विकास समितिहरू तथा हालका वडा कार्यालयहरूले आफ्ना भवनहरूबाट निरन्तर रूपमा सेवा प्रवाह गरीरहेका छन् । यि भवनहरूमा अधिकांश स्थानिय

तरिकाले बनाएर माटाले छाएका छन् , केही आधुनिक तरिकाले जस्ता पाताले छाएका छन् र केही भाडामा समेत बसेका छन् जसको विवरणलाई निम्न अनुसारका तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ९६: नगरपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयका भवनहरूको विवरण

क्र. स.	नगरपालिका/वडा कार्यालय	गोटा	भवनको स्वामित्व		छतको किसिम		वडा नं.	कैफियत
			आफ्नै	भाडा को	माटोको	जस्ताको		
१	थाला	०	१	१			१	पुरानो गा वि स मा
२	लोचा	०	१	१			२	४ वटै
३	दुनै	०	१	१			३	वडाको एउटै
४	तिप्ला	०	१	१			४	कार्यालय
५	माझफाल	०	१		१		५	पुरानो गा वि स भवन
६	थरगाँउ	०	१		१		६	पुरानो वनको भवन
७	जुफाल	०	१		१		७	पशु सेवाको भवन
८	डाँगिबाडा	०	१		१		८	
९	मोतिपुर	०	१		१		९	पुरानो विधालय भवन
१०	परिला	०	१		१		१०	
११	रह	०	१	१			११	

१७.९ सिचाईको स्रोत

यस नगरपालिकामा सिचाईका लागि मुख्यगरी स्थानीय स्तरमा बग्ने खोलाहरूलाई स्रोतका रूपमा लिईएको छ जसमा मुख्य खोलाहरूमा साली खोला,लोचा खोला,खोर खोला,घटटे खोला,आँखे खोला,रूप गाड आदि पर्दछन् यिनै खोलाहरूबाट नियमित तथा मौसमी सिचाई सेवा लिने गरिएको पाईन्छ । नगरपालिकामा रहेको सिचाईको योजनाहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ९७: नगरपालिका अन्तर्गतका वडा अनुसार सिंचाईका स्रोतहरु

क्र.स.	गाँउको नाम	सिंचाईका स्रोतहरु	वडा नं.	कैफियत
१	थाला	मेल चौर सिंचाई आयोजना,	१	
२	लोचा	मेती विसौना साना सिंचाइ, मेलि साना सिंचाइ, खाल कुम्ली साना सिंचाइ	२	
३	दुनै	पाल्चा खोला साना सिंचाई, सिपाहि जाम्ला साना सिंचाई, तिप्ला खोला देखि धुपि रुख साना सिंचाइ	३	
४	तिप्ला	रिबाउ देखि बारि बकन साना सिंचाइ	४	
५	माभफाल	कयर खोली साना सिंचाइ	५	
६	थरगाँउ	पानि मुल साना सिंचाइ, गौरि सेरा साना सिंचाइ	६	
७	जुफाल	खोपिहाला साना सिंचाइ, घटटे खोला साना सिंचाइ, डिमुर मुहान देदि आरुख साना सिंचाइ, पारबन साना सिंचाइ	७	
८	डाँगिबाडा	चिसा पानी साना सिंचाइ, कालजारा साना सिंचाइ, मन्डप देखि स्यारु साना सिंचाइ	८	
९	मोतिपुर	छरा देखि घाराहाला साना सिंचाइ, भित्रि खोला साना सिंचाइ	९	
१०	परिला	पारिका साना सिंचाइ	१०	
११	रह	राउलै साना सिंचाई, तारा खोला मुहाल हुदै थला सहकारी सिंचाइ, तोम्मु खोला साना सिंचाइ	११	

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास साना सिंचाई प्रतिवेदन २०७३

१७.१० तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

यस नगरपालिकाका मुख्य ताल तलैयाको विवरण निम्न तालिका अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ९८: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको विवरण

क्र.स.	ताल तलैयाको नाम	पर्ने गाँउ र वडा नं.	प्रमुख विशेषता	कैफियत
१	सुन दह	२	प्राकृतिक सौन्दर्यता, दैविक शक्ति	
२	छमकुनी ताल, ग्यालबारा ताल	११	प्राकृतिक सौन्दर्यता, दैविक शक्ति	

३	रुपगाड तातोपानी पोखरी	६	स्रोत उपयोग, प्राकृतिक सौन्दर्यता	
४	इर्जी पोखरी	१	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
५				

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

१७.११ नगरपालिका टाढाको वस्तीबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय (घण्टा)

भौगोलिक रूपमा विकट रहेका क्षेत्रहरूलाई समावेश गरी यो नगरपालिका बनेको छ। यस नगरपालिका अन्तर्गतका गाउँहरू देखि नगरपालिकाको केन्द्र जुफाल सम्म आउन र जान लाग्ने समयलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ९९: नगरपालिका कार्यालय देखि अन्य वडाहरूमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

वडा	टाढाको बस्तीबाट न.पा.को केन्द्र पुग्नलाग्ने समय	नजिकको बस्तीबाट न.पा.को केन्द्र पुग्नलाग्ने समय
१	४	४
२	४	३
३	३	२.५
४	३.५	३.५
५	३.५	२
६	५	६.५
७	०.२५	०.५
८	१	१
९	१.५	१.५
१०	३	३
११	५	५

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.१२ वैंक तथा वित्तीय संस्था

यस नगरपालिको एघार वडा मध्य हाल सम्म तिन नम्बर वडामा मात्र विभिन्न वैंक सेवा रहेका छन्। अरु वडा हरूमा बैंकिङ तथा वित्तीय सेवाका लागि विभिन्न सहकारी संस्थाहरू स्थापना भएका छन्। वडा अनुसार वैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि विवरणलाई निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १००: बैंक तथा वित्तीय संस्थाको विवरण

वडा नं.	बैंक तथा वित्तीय संस्था	सहकारी संस्था
१		
२		
३	नेपाल बैंक लिमिटेड, बाणिज्य बैंक, सिटिजन्स बैंक	शिव पार्वती महिला कृषि सहकारी संस्था
४		
५		
६		
७		
८		
९		
१०		
११		

१७.१३ धार्मिक स्थलको नाम

नगरपालिकामा धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको विकास न्युन रहेको छ। विशेषगरी यातायातको असुविधा, प्रचार प्रसारको कमी, संरक्षणमा समस्या, आर्थिक समस्या लगाएतले यस्ता सम्पदाहरूको विकासमा समस्या देखिएको छ। यस नगरपालिकामा रहेका प्रमुख धार्मिक स्थलहरूको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०१: नगरपालिकामा भएका धार्मिक स्थलको विवरण

वडा न.	मन्दिर	गुम्बा	मस्जिद	चर्च	अन्य
१	देउराली माइको मन्दिर,				
२	मस्टा भवानीको थान, देउरालीको मन्दिर				
३	सरस्वती मन्दिर, सन्तोषी माता मन्दिर, शिव मन्दिर, रिखिश्वर मन्दिर	डोल्पो गुम्बा, बोन स्तुपा		डोल्पा चर्च	

४					
५	मस्टा मन्दिर, देउराली माइको थान				
६	खर्सुडाली मस्टा ताली				
७	मन्मा थान,मस्टा भवानी थान, बाविरो देउताको थान , बर्मा देउताको मन्दिर,				
८	गौरा देउता, रामाचुला, अवतारी देउताको मन्दिर				
९	बाविरो देउताको मन्दिर				
१०	अवतारी देउताको मन्दिर				
११	मन्मा,मस्टा भवानीको मन्दिर				
जम्मा					

१७.१४ विद्यमान सतह ढलको अवस्था

डोल्पा जिल्लाका अधिकांस भु-भागमा व्यवस्थित सतह ढलको व्यवस्था देखिदैन । यस जिल्लाका स्थानीय निकायहरूमा न्यून शहरीकरण, अव्यवस्थित बसाइसराई, विकासको न्युन अवस्था लगाएतका कारणले गर्दा यस किसिमको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन । तर पनि भविष्यमा यस किसिमको योजनाको आवश्यक पर्ने भएकाले अहिले केहि वडा हरूमा ढलका योजना भैरहेको छ र बाँकि वडामा पनि सरोकारवालाहरूको ध्यान जान जरूरी देखिन्छ ।

१७.१५ सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाका अधिकांश क्षेत्र पहाडि भागमा अवस्थित रहेको र जनघनत्व पनि कम भएको हुनाले प्राय गरेर निजि वाहेक सार्वजनिक शौचालयहरू निमार्ण तथा प्रयोग भएका छैनन । यद्यपी यो जिल्ला खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भई सकेकाले नगरपालिका भित्रका साविकका गा.वि.स.हरूका आवश्यक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय राख्न सकिने नितिगत व्यवस्था भएको भएता पनि उपयोगमा

त्याईएको देखिएन । यस नगरपालिकाका कुनैपनि वडाहरूमा सार्वजनिक शौचालयहरू निर्माण गरिएको छैन ।

१७.१६ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण

नेपाल सरकारले भूखरमात्र संघिय संरचना अनुसार साविकका गा.वि.स.हरूलाई समायोजन गरी विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू बनाएको छ । यस किसिमका स्थानीय निकायहरूमा आधारभूत सेवाको समेत अभाव देखिएको छ । यस ठुलिभेरि नगरपालिका पनि साविकका चार गा.वि.स.हरू मिली बनेको छ । यो नगरपालिकाको आफ्नो विपद व्यवस्थापनको पुर्व तयारी नभएकाले आफ्नो गाउँक्षेत्र अन्तर्गत विपद व्यवस्थापनको पुर्व तयारी गर्नका लागि आवश्यक छलफल गरि तयारीका आधारहरू जस्तै विपद व्यवस्थापन समिती, सुरक्षित स्थान, पुर्व तयारी योजना, विपद व्यवस्थापन कोष लगायत तयार गर्ने नगरपालिका स्रोतले जनाएको छ ।

१७.१७ झोलुगें पुलहरूको विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न खोलाहरूमा झोलुगेंपुलहरू रहेका छन् । जसको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १०२: झोलुड्गे पुल/पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	पुल/खोलाको नाम	पुल रहेको स्थान	संख्या	कैफियत
१	खाल्दारा पुल,	थाला, खाल्दारा	१	
२				
३	ठुलिभेरि दुनै झोलुड्गे पुल, भिम पुल	दुनै	५	एक फलामको छडको हो ।
४				
५				
६	रोलागाड झोलुड्गे पुल	माभ्फाल	१	
७				
८				
९				
१०				
११				

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.१८ सामुदायिक अध्ययन केन्द्रको विवरण

नेपाल सरकारले गाउँ गाउँमा शिक्षाको पहुँच विस्तार गरि आम नागरिकलाई शिक्षा प्राप्त गर्न सर्वसुलभ गराउने योजना अनुसार विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूको स्थापना गर्ने लक्ष्य लिएको छ । यस मध्ये सामुदायिक अध्ययन केन्द्र एक रहेको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत साविकका गा.वि.स.हरूमा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र संचालनमा आएको र अन्य स्थानमा संचालन गर्न आवश्यक देखिएको छ ।

तालिका १०३: सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	सामुदायिक अध्ययन केन्द्रको नाम	हालको उपयोग
३	दुनै	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	विभिन्न पुस्तकहरू राखिएको र डोल्पाको बारेमा जानकारी लिन सकिने ।

१७.१९ सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

समुदायमा आधारित विभिन्न सार्वजनिक क्रियाकलाप संचालन गर्नका लागि समुदायमा विभिन्न सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौतारा रहेका छन् । यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न सार्वजनिक पार्टी, पौवा तथा चौताराहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका १०४: सार्वजनिक पाटीपौवा, चोक र चौतारा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक पार्टी,पौवा	वडा नं.	हालको उपयोग	स्थान
१	दुनै राजा चोक	३	सार्वजनिक क्रियाकलाप, विश्राम, सुचना प्रवाह, विभिन्न सामाजिक कार्यक्रम हरू	दुनै
२				
३				
४				
५				

१७.२० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा खुला तथा ठुला खेलमैदानहरू नभएता पनि साना खेलमैदानहरू तथा विद्यालय हाताभित्र खेल मैदानहरू रहेको देखिन्छ । अन्य स्थानमा रहेका खेल मैदानहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

तालिका १०५: खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सार्वजनिक खेलमैदानको विवरण	क्षेत्रफल	स्थान	हालको उपयोग
१				
२				
३	दुनै खेल मैदान	१०००० वर्ग मिटर	दुनै	खेलमैदान, पार्क, घोडा दौड
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				

१७.२१ नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दूरी

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूका केन्द्रबाट नगरकेन्द्र सम्म आउन लाग्ने दुरीमा सबै भन्दा बढी वडा नं. ११ छ, भने सबै भन्दा कम वडा नं. ७ रहेको छ। यसको विस्तृत जानकारीलाई निन्न अनुसार उल्लेख गर्न सकिन्दछ।

तालिका १०६: नगरपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दूरी

वडा नं.	वडा केन्द्रको स्थान	वडा केन्द्र देखि नगर केन्द्रको दुरी(कोष)
१	थाला	१४
२	लोचा	१३
३	दुनै	९
४	तिप्ला	१३
५	थरगाँउ	१६
६	माझ्फाल	१२
७	जुफाल	१
८	डाँगिबाडा	२
९	मोतिपुर	२
१०	परिला	१०
११	रह	१९

स्रोत : विभिन्न प्रकाशित अकाशित प्रतिवेदन २०७५

१७.२२ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण

ठुलीभेरी नगरपालिकाको विकास र समृद्धीमा ठूलो भुमिका र योगदान पुऱ्याउने हेतुले विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरू पनि लागि परेका छन् । कृषि विकास, महिला सशक्तिकरण, चेतनामूलक, किशोरकिशोरी शिक्षा, स्थानिय विकास र सुशासन, सिमान्तकृत महिला विकास, यूवा सशक्तिकरण, विकास निर्माण, दलित उत्थान र शैक्षिक क्षेत्रको विकासमा यि सम्पूर्ण गैरसरकारी संस्थाहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र र कार्यक्रम लक्षित वर्गसम्म पुऱ्याएका छन् । विभिन्न विकास साभेदार अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको सहयोग संचालित भएका राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरू र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू रहेका छन् । यस नगरपालिकामा देहाय अनुसारका गै स स हरू कार्यरत एवं क्रियाशिल रहेको छलफल तथा अभिलेखबाट देखिन्छ ।

तालिका १०७: एनजिओ र आइ एनजिओ हरूको विवरण

सि.न	एनजिओआइ एनजिओ को नाम	रहेको स्थान	उद्देश्य/कार्य क्षेत्र	विकास साभेदार
१	किर्डाक नेपाल	दुनै	किशोरी शिक्षा, गरिबि निवारण आदि	
२	सेडा नेपाल	„	बालविकास र शिक्षा क्षेत्रमा	नगरपालिका, शिक्षा शाखा

१७.२३ औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

यस नगरपालिकाको जनसंख्यालाई विश्लेषण गर्ने हो भने नगरपालिकाका अधिकांस घरधुरीहरूको मासिक आन्तरिक आम्दानी सन्तोषजनक देखिदैन । विशेष गरी जडिबुटि र नजिकको शहर र छिमेकी देश भारत लगायत खाँडि मुलुक गई मौसमी बसाइ सराईबाट र रोजगारबाट यस क्षेत्रका नागरिकहरूले जिवन निर्वाह गरेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूको मासिक आम्दानीको विवरण सहरूपमा नआएकाले समावेश गरिएको छैन ।

१७.२४ विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण

यस नगरपालिकाको जनसंख्यालाई विश्लेषण गर्ने हो भने नगरपालिकाका घरधुरीहरूको मासिक आन्तरिक आम्दानीको रूपमा विशेष गरि जडिबुटि अनि बैदेशिक रोजगारलाई लिईएको छ । यस नगर

क्षेत्रबाट लक्षित समुह छलफललाई आधार मान्दा करिव एक हजार जनाबाट बार्षिक करिव तिन करोड पुँजि आइरहेका विश्लेषण गरिएको छ ।

१७.२५ वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

यस नगरपालिकामा विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूका समन्वयमा वडाका वस्तिहरूको अध्ययन गर्दा निम्न विवरण पाइएको छ ।

तालिका १०८: वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

वडा नं.	विपन्नता स्तरीकरण (घरधुरी)				जम्मा	कैफियत
	अति गरिव	गरिव	मध्यम	सम्पन्न		
१	१०	२२	३३	१५	८०	
२	१६	३०	३६	१७	९९	
३	७	८९	१६९	४५	३१०	
४	१२	३८	५७	१५	१२२	
५	२१	८७	९५	२९	२३२	
६	१९	१२१	१५५	२२	३१७	
७	८	४८	९९	३१	१८६	
८	११	४८	८०	१६	१५५	
९	९	४१	७८	१३	१४१	
१०	८	९	१२	७	३६	
११	१६	५६	७७	१३	१६२	
जम्मा	१३७	५८९	८९१	२२३	१८४०	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.२६ नगरपालिकाबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण

नेपालको प्रमुख व्यवसाय कृषि भएकाले यहाँका अधिकांस नागरिकको जिवन निर्वाह कृषिबाट नै संचालन भएको छ । यस नगरपालिकामा प्रमुख खाद्यावालिको उत्पादन त्यति राम्रो नभएता पनि अन्य बालिहरूमा तरकारी जन्य, दलहन, फलफुल, जडिबुटि आदिको उत्पादमा राम्रो देखिएको छ जसको परिणामस्वरूप यस क्षेत्रबाट निम्न परिणाममा वस्तुहरू निकासी हुने गरेका छन् ।

तालिका १०९: गाउँ/नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको औशत विवरण

प्रमुख कृषि उपजको नाम	इकाइ	निर्यात हुने परिमाण	कैफियत
खाद्यान्न			
चामल	के. जी		
द्याल	के. जी	२०००	
कोदो	के. जी	५००	
मकै	के. जी	२०००	
गहुँ	के. जी		
चिनु	के. जी	१००	
फापर	के. जी		
अन्य	के. जी	९००	
तरकारी र फलफुल			
आलु	के. जी	१२०००	
तरकारी जन्य	के. जी	५००	
फलफुल जन्य	के. जी	१५०००	
द्यलहन			
सिमी	के. जी	८०००	
भटमास	के. जी	२००	
मास	के. जी	१००	
बोडि	के. जी		
घत	के. जी	१००	
केराउ	के. जी		
अन्य	के. जी	७००	
तेलहन			
तोरी	के. जी		
सुर्यमुखि फुलका बिउ	के. जी		
भाँगो	के. जी	३००	
अन्य	के. जी	१००	
नगदेबाली			
सबै नगदेबाली	के. जी	१५००	
पशुजन्य उत्पादन			
म्ह	के. जी	१००	
घिउ	के. जी	१००	
मासु तथा मासुजन्य उत्पादन	के. जी	२००	
एन	के. जी	२५०	

दुध दहि	के. जी		
जडिबुटि			
यार्चागुम्बा	के. जी	६००	
भुल्ते	के. जी	१००००	
पाँच औले	के. जी	३०००	
गुच्छी च्याउ	के. जी	३०००	
खिराउलो	के. जी	५००००	
अतिस	के. जी	२००	
चीराइतो	के. जी	३००	
चुत्रो	के. जी		
प्दमचाल	के. जी	३०००	
सीलाजित	के. जी	१००	
कटुकी	के. जी	५०	
जटामसी	के. जी	९०	
डाले चुक	के. जी	२००	
वन लसुन	के. जी	१००	
तितेपाति	के. जी	५०	

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

१७.२७ स्थानीय राजनैतिक दलहरू

डोल्पा जिल्लामा क्रियाशिल राजनैतिक दलहरू प्राय गरेर राष्ट्रिय राजनितिक दलहरू नै हुन । जिल्लामा क्रियाशिल राजनैतिक दलहरूमा नेपाली काग्रेस, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले, ने क पा माओवादी केन्द्र, राष्ट्रिय जनमोर्चा नेपाल, नेपाल मजदुर किसान पार्टी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी कान्तिकारी माओवादी, सघीय समाजवादी फोरम नेपाल, राष्ट्रिय जनता पार्टी आदि रहेका छन् ।

१७.२८ विमानस्थलको विवरण

यस नगरपालिकामा एउटा मात्र एअरपोर्ट रहेको छ जसको नाम जुफाल एयरपोर्ट हो । यो एअरपोर्टमा साना खालका जहाजहरूमात्र उडान भर्न सक्दछन् । यस एअरपोर्टबाट मुख्यतया नेपालगञ्ज, सुर्खेत, पोखरा उडान भरि मान्छे आवत जावत गर्न र समानहरू ढुवानी गर्न सिङ्गल ईंजिन जहाज तथा टुईनेटर जहाजहरू र हेलिकप्टरहरू प्रयोग भएका छन् । यो सदरमुकाम देखि नजिकको एअरपोर्ट हो जुन नगरपालिकाको केन्द्र भएको ठाँउमा अवस्थित छ । विमानस्थलको लम्बाई ६६३ मि छ भने चौडाई ३० मि रहेको छ । २०७३ मा यो विमाल स्थलको कालोपत्रेको काम सम्पन्न भएको हो ।

१७.२९ शवदाह पशु वधशालाको विवरण

डोल्पा जिल्लामा व्यवस्थित रूपमा शवदाह सञ्चालन गर्ने घर तथा निकाय छैनन् । परम्परागत रूपमा नै गाँउका खोला तथा नदीका किनारमा नै शवदाहा गर्ने चलन रहेकोछ । साथै आफ्नो परम्परा तथा धार्मिक रितिरिवाज अनुसार कसैले लासलाई जमिनमा गाड्ने र कसैले जंगलमा गाड्ने प्रचल रहेकोछ ।

त्यसैगरी यस नगरपालिकामा एउटा पशुवधशाला सदरमुकाम दुनैमा अवस्थित छ । अन्य गाउँहरूमा पशुवधशाला व्यवस्थित गर्नको लागि संस्थागत रूपमा छलफल भएको पाइन्छ । गाउँघरमा आ आफ्नै घरमा वा टोल छिमेकमा बध गर्ने र त्यसबाट निकलने फोहरलाई गाउँघरमानै मलको रूपमा प्रयोग गरिने हुनाले त्यसले फोहर व्यवस्थापनमा खासै समस्या परेको छैन ।

१७.३० बेरोजगारको तथ्याङ्क

यस नगरपालिकाका नागरिकहरूले आर्थिक रूपमा आफ्नो जीवन निर्वाह गर्नका लागि विभिन्न पेशा व्यवसायमा संलग्न भएको देखिन्छ । नगरपालिकामा भएका नागरिकहरूको आर्थिक विश्लेषणका लागि गरिएको लक्षित समुह छलफलमा रोजगार युक्त जनशक्तिको साहै कमी र बेरोजेगारको अवस्था उच्च रहेको देखिन्छ ।

१७.३१ सुरक्षा इकाइहरू

डोल्पा जिल्लामा रहेका सुरक्षा निकायहरूमा नेपाल आर्मी, जनपथ प्रहरी र ससस्त्र प्रहरी बल रहेका छन् । यस नगरपालिकामा सुरक्षा निकायको रूपमा नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी, नेपाल आर्मी रहेका छन् । सुरक्षा एकाई रहेको स्थान र तिनीहरूको कार्यक्षेत्रको विवरण देहायवमोजिम दिइएको छ ।

तालिका ११०: नगरपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरू

वडा नं	सुरक्षा निकायहरू	कार्यक्षेत्र	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	थाला र जिल्ला भरी	०८७५५००५५
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	लोचा र जिल्ला भरी	०८७५५००५५
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	दुनै र जिल्ला भरी	०८७५५००५५
४	सुलिगाड आर्मी ब्यारेक	दुनै र जिल्ला भरी	
५	श्री नन्दा बक्स गण घ गुल्म भदाले	दुनै र जिल्ला भरी	०८७५५००३२
६	शसस्त्र प्रहरी बल ब्यारेक	दुनै र जिल्ला भरी	
७	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	तिप्ला र जिल्ला भरी	
८	माझ्फाल प्रहरी चौकी	माझ्फाल, हुँ,	
९	माझ्फाल प्रहरी चौकी	लाहारा, थरगाँउ,	
		दुरगाँउ, ताली	
१०	जुफाल प्रहरी चौकी	जुफाल, डाँगीवाडा,	
११	जुफाल प्रहरी चौकी	मोतीपुर	
१२	जुफाल प्रहरी चौकी		
१३	रह प्रहरी चौकी	परिला र रह	
१४	रह प्रहरी चौकी		
जम्मा			

१७.३२ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति गठन

सामुदायिक मेलमिलाप समिति साविकको गा.वि.स. सचिवको सरक्षकत्वमा स्थानिय मेलमिलाप कर्ता मध्येबाट एक जना संयोजक, एक जना उप संयोजक, एक जना सचिव, एक जना कोषाध्यक्ष र बाँकि स्थानिय मेलमिलाप कर्ताहरू सदस्य रहने गरी यसको गठन गरिएको हुन्छ

१७.३३ प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि)

नेपाल प्राकृतिक सम्पदाले सम्पन्न देश मानिन्छ भने ठुलिभेरि नगरपालिकालाई विभिन्न खनिजका लागि एक सम्भावित क्षेत्रको रूपमा लिइन्छ । तर यहाँ अध्ययन र उत्खननको अभावले यस क्षेत्रमा पाइने खनिजको भने एकिन जानकारी हुन सकेको छैन । तर यस नगरपालिका अन्तर्गतको वडा नं॒२ मा रहेको तामखनिबाट तामा निकालेर प्रयोग गरेको किंवदन्ती स्थानिय बुढापाकाहरू बाट बुझिन आएको छ । यसै गरी नगरपालिकाको वडा नं॑३ र ४ मा रहेको प्राकृतिक चुना खानी गुफाबाट सेतो चुना

निकालेको भनाई बुढापाकाको छ । साथै नगरपालिकाको विभिन्न ठाँउमा ढुङ्गा खानिको सम्भावना रहेको छ । यस सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १११: प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि) हरूको विवरण

क्र.सं	विवरण	स्थान	कैफियत
१	ढुङ्गा खानी सम्भावना	धेरै जसो स्थान	
२	तामा र फलाम खानी सम्भावना		
३	कोईला खानीको सम्भावना		
४	तामा खानी	लोचा तामखानी	२ नं. वडा
५	चुना खानी	दुनै सालीखोला	३,४ नं. वडा
६	सेतो माटो (कमेरो)	मेतिपुर	९
७	रातो माटो (गेरु)	परिला	१०

स्रोत : लक्षित समुह छलफल २०७५

१७.३४ सुकुम्वासीको तथ्याङ्क

यस नगरपालिकामा अधिकांस नागरिकहरूको आफ्नो घर जग्गा भएको तथा केही घरपरिवारहरूको घरजग्गा नभएको कुरा विभिन्न प्रतिवेदन तथा लक्षित समुह छलफलका क्रममा आएको छ । यस नगरपालिकामा हाल सुकुम्वासीका एकीन तथ्यांक नआएकाले यसको विवरण समावेश गरिएको छैन ।

१७.३५ अल्पसंख्यक/सिमान्तीकृत बर्गको तथ्याङ्क

यस नगरपालिकामा अधिकांस नागरिकहरू ब्राह्मण क्षेत्री रहेको र केही घरपरिवारहरू दलित तथा अन्य जातजातीहरूको कुरा विभिन्न प्रतिवेदन तथा लक्षित समुह छलफलका क्रममा आएको छ । यस नगरपालिकामा नेपाल सरकारको अल्पसंख्यकको सुचीमा भएका नागरिकहरूको परिवारसंख्या खासै नभएकाले यस अध्ययनमा समावेश गरिएको छैन ।

१७.३६ घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण

यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने अधिकांश नागरिकहरूको बसोबासका लागि आफ्नो घर भएको तथा केहि बाहिरबाट काम तथा रोजगारको सिलसिलामा अस्थायी बसोबास गर्ने नागरिकहरू मात्र भाडामा बस्ने गरेको तर परिवारको सदस्यकै रूपमा बसोबास गर्ने भएकाले आधिकारीक रूपमा घरभाडामा बस्ने घरपरिवारहरूको तथ्यांक निम्नानसार छ ।

तालिका ११२: घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण

बडा नं.	भाडामा बस्ने परिवार	कैफियत
१	१	
२	१	
३	९९	
४		
५	६	
६	३	
७	४६	
८	७	
९	२	
१०		
११	३	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

१७.३७ नगरपालिका भित्र रहेका विशेष, संरक्षित, स्वायत्त क्षेत्रको विवरण

नगरपालिकाले भर्खर मात्र आफ्नो कार्य सञ्चालन शुरुवात गरेको कारण हाल सम्म कुनै पनि नियम विनियमहरु तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको छैन । नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने नियम विनियमहरु तयारी गर्ने गरि यस वर्षको योजनामा प्रस्ताव गरिएको छ ।

१७.३८ नगरपालिकाका अवसर, चुनौति र समस्याहरू

सम्पूर्ण स्रोतलाई विश्लेषण गर्दा ठुलिभेरी नगरपालिका डोल्पा जिल्लाका अन्य नगरागाउँपालिका भन्दा पृथक भु-राजनीतिक संरचनामा अवस्थित छ । यस नगरपालिकाको वर्तमान केन्द्रका रूपमा रहेको जुफालमा बजारीकरणको नयाँ सम्भावनाका साथ विकसित भइरहेको छ । जैविक विविधतायुक्त प्राकृतिक स्रोत, ठुलिभेरी, रुपगाड खोला, जैरिगाड खोला, पाल्च खोला, साली खोला, लोचा खोला, सुलिगाड खोला, खोरखोला आदिको प्रयोगले दिन सक्ने लाभ, अथाह वनजंगल र काठ, सामुदायिक बनको क्षेत्रबाट काठ दाउरा निर्यात बाट आम्दानी, दुंगा गिटी, र बालुवा खानी र मनोरम प्राकृतिक सुन्दरता र पर्यटकीय क्षेत्रको ठूलो सम्भावनायुक्त यस नगरपालिकाका भावि आशा लाग्दा समृद्धिका सम्भावना र स्रोतहरू हुन् । यस नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले काम गर्ने सामाजिक अगुवाइ गर्ने नेतृत्व पंक्तिको प्रयास र विकास निर्माणको पक्षमा साझा ऐक्यवद्धता, असल नेतृत्व आदि जस्ता यावत खाले मूल्यवान अवसरहरूलाई बुझेर काम गर्न सके यसको भविष्य निकै उज्ज्वल रहेको देखिन्छ । प्राकृतिक स्रोत र मानवीय स्रोत दुवैको समुचित संयोजन भएको यस नगरपालिकामा एक असल प्रभावकारी सरोकारवालाहरूको संयन्त्रको निर्माण गरी नगर विकासका लागि एक गुरुङयोजना निर्माण गर्न नितान्त जरूरी देखिन्छ । यस नगरपालिका भित्र जिल्लाको सदरमुकाम दुनै पर्ने भए पनि राज्यको दृष्टि सहजै पूग्न नसकेको, प्रशस्त मात्रामा श्रोत र साधन हुदा हुदै पनि

विकासका पूर्वाधारहरू नहुनु तथा न्यायोचित र असमान विकासका वितरणका कारण विभिन्न किसिमका सम्भावनाहरू भए पनि स्रोतको प्रयोग र परिचालन सँगै संरक्षण र दिगो विकासमा त्यति ध्यान जान सकेको देखिदैन। उदाहरणको लागि हाल सम्म पूर्ण रूपमा बिजुलीको व्यवस्था हुन नसक्नु एक प्रमुख समस्याका रूपमा देखा परेको छ। सिमित स्थानमा अनियमित यातायात सेवा, सिचाइको अवस्था अत्यन्तै नाजुक, खानेपानीको अपर्याप्तता, बजार व्यवस्थापनमा वैज्ञानिकिकरण हुन नसक्नु, व्यापार व्यवसायमा स्थानियको न्युन संलग्नता, व्यापक रूपमा बाह्य लगानी भित्राउन नसक्नु, सामुदायिक वनको उचित व्यवस्थापन नहुनु, नदि नियन्त्रण तर्फ ठुलिभेरी लगायतका खोलाहरूको प्रयोग र नियन्त्रणको प्रबन्ध नहुनु, स्थानिय सडकहरूको स्तर वृद्धि हुन नसक्नु, पर्यटनका लागि अत्यन्तै सम्भावना रहेको सुनदह, रूपपाटन, छमकुनि दह सम्भवत डोल्पाकै सुन्दर ठाँउ भए पनि पर्यटकिय स्थलको रूपमा परिचालन हुन नसक्नु र अन्य लेक लगायत प्राकृतिक तथा धार्मिक स्थलहरूको प्रचार प्रसार र यातायातको पहुँच नपुगदा ओझेलमा परेका छन्। सडकको विस्तार र विकास भएमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन भित्राउन सकिने सम्भावना छ। सडकका रूपमा यस नगरपालिकामा तत्काल मात्र रास्त्रिय मार्ग सँग जोडिए पनि आन्तरिक मोटरबाटो सडक निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन्। स्थानिय निकायको अनुदान मार्फतका योजनाको अनुगमन र मूल्याङ्कन सही र प्रभावकारी रूपमा नहुनु, शैक्षिक क्षेत्रको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु र गुणस्तरिय शिक्षामा जोड नदिनु, जस्ता समस्या र चुनौतीहरूले नगरपालिकाको स्रोत व्यवस्थापन र समग्र विकासमा बाधा पुऱ्याइरहेका छन्। त्यसैगरी विद्युतिकरणका सवालमा हालसम्म राष्ट्रिय विद्युत लाइनले छुन नसक्नु, खानेपानीको स्रोत हुदाहुदै पनि त्यसको समुचित परिचालन र व्यवस्थापन हुन नसक्नु जस्ता विषयहरू यस नगरपालिकाका चुनौतीहरू रहेका छन्। त्यस्ता खाले कैयन चुनौतीहरू बीचबाट पनि यस नगरपालिकाले आफै धेरै काम गरी नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर र समृद्ध बनाउन सक्ने सम्भावनालाई जिवितै राखेको छ।

१७.३९ नगरपालिको विकास सम्भावनाहरू (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग, आदि)

नेपाल एक बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुजाति, बहुसाँस्कृतिक विविधता भएका मानिसहरूको बसोबास भएको एक साँस्कृतिक विविधताले भरिपूर्ण देश हो। यहाँ विभिन्न किसिमका भौगोलिक, राजनैतिक तथा साँस्कृतिक विविधतायुक्त पहिचान भएका विभिन्न स्थान रहेका छन्। यसैगरी नेपाल विश्वमा नै कृषि, जलविद्युत तथा जंगल, महत्वपूर्ण जडीबुटी लगाएका बस्तुहरूमा प्रचुर सम्भावना भएको मुलुक हो। नेपालको आर्थिक विकासमा महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने तत्वहरू मध्ये यि सम्भावित स्रोतहरूलाई परिचालन गर्न सकेमा देश उन्नती तर्फ छिटो जान सक्ने सम्भावना छ।

यो ठुलिभेरी नगरपालिका डोल्पा जिल्लाको स्रोत साधनका हिसाबले प्रचुर सम्भावनायुक्त नगरपालिका हो। स्थानीय तह पुनर्संरचना प्राविधिक समितिको परामर्श तथा पुर्न संरचनाको लागि बनेको नियमावली अनुरूप जिल्लामा स्थापना भएका द वटा स्थानीय निकाय मध्य यो नगरपालिका सबै भन्दा संवृद्ध स्थानीय निकायका रूपमा रहेको छ। यस नगरपालिकामा कृषि, जलविद्युत, वनजंगल, धार्मिक

तथा सांस्कृतिक सम्पदा, पर्यटन विकास, उद्योग संचालन, उच्च शिक्षा र राम्रो स्वास्थ्य सेवा लगायतका सम्भानाहरू रहेका छन् ।

यस नगरपालिकाको मुख्य पेशा कृषि भएता पनि हालको लगभग कुल २०८२ हेक्टर क्षेत्रफल कृषियोग्य जमिन भएको मध्य हाल करिव ५६४ हेक्टर जमिनमा मात्र सिचाई सुविधा भएकाले हाल करिव १३०८ हेक्टर जमिनमा मात्र कृषि गरेको पाइयो । सिचाईको व्यस्थापनका लागि स्थानीय स्रोतका रूपमा रहेका प्रमुख खोलाहरूलाई र अझै आधुनिक उपयोग गर्न सकेमा बढी भन्दा बढी लाभ प्राप्त गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । यसैगरी अन्य पानीका स्रोतहरूलाई व्यवस्थापन गरी साना तथा ठुला जल विद्युत आयोजना गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ भने अन्य धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरू, स्थानीय चाडपर्व लगायत यस क्षेत्रका पर्यटकिय सम्भावना भएका क्षेत्रहरू हुन् ।

यस नगरपालिका लाई गिटी, बालुवा, ढुङ्गा र ग्रावेल आदिका दृष्टिकोणले पनि अत्यन्त महत्वपूर्ण स्रोतको रूपमा पहिचान गरिएको पाइन्छ । यसैगरी केहि हिमाल, गुफा, यार्सा पाटन, वनजंगल, मठ मन्दिर, ताल र खोला नाला आदि यस ठाँउका पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू हुन् । यस क्षेत्रको आन्तरिक राजश्व वृद्धिको आधारको रूपमा यी स्रोतहरूलाई हेरिएको पाइन्छ ।

यस क्षेत्रको अन्य प्राकृतिक स्रोत र साधनलाई सकरात्मक प्रयोग गरे जल विद्युत आयोजन संचालन गरी वन जंगलको र सक्षम जनशक्तिको परिचालन गर्नका लागि पहल गरेमा यस क्षेत्रमा कृषि, पशुपालन तथा उद्योग संचालनको सम्भावना अभ बलियो देखिन्छ ।

१७.४० सरकारी कार्यालयहरूको नाम, टेलिफोन विवरण

डोल्पा जिल्लामा रहेका विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी, सघं सस्थाहरूको कार्यालयको नाम, कार्यालय प्रमुखको दर्जा र सम्पर्क फोन नम्बर आदि दिइएको छ । सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालय, जिल्ला स्थित संघ/संस्थानका कार्यालयहरूको विवरण निम्न तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ११३: जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयको सम्पर्क नम्बर

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	का.प्र. दर्जा	फोन नं.
	नगरपालीकाको कार्यालय	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	०८७ ५५१०१३
	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय प्रमुख	०८७५५००३९
	जिल्ला अदालत डोल्पा	माननीय मुख्य न्यायाधीश	०८७५५००७७
	महिला विकास कार्यालय	महिला विकास अधिकृत	०८७५५००४४
	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०८७५५००३३
	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रहरी उपरिक्षक	०८७५५००५५
	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	सरकारी वकिल	०८७५५००६०
	शसस्त्र प्रहरी वल	स.प्र.उ	
	आर्मी व्यारेक	सेनानी	

	आयुर्वेद कार्यालय		०८७५५०१५९
	कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय	प्रमुख कोष नियन्त्रक	०८७५५००६१
	राष्ट्रीय अनुसन्धान कार्यालय	नायक उपरिक्षक	०८७५५००३६
	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	जिल्ला शिक्षा समन्वय संयोजक	०८७५५००५७
	अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यालय		
	हुलाक कार्यालय		०८७५५०७५
	जिल्ला वन कार्यालय	जिल्ला वन कार्यालय अधिकारी	०८७५५००५३
	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	वरिष्ठ कृषि विकास अधिकारी	०८७५५००९९
	सिचाइ डिभिजन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	
	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुख	०८७५५०११०
	जल उत्पन्न प्रकोप डिभिजन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	
	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	सि.डि.ई	०८७५५०१२८
	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	०८७५५००५२
	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	जिल्ला निर्वाचन अधिकारी	०८७५५०१३७
	मालपोत कार्यालय	मालपोत अधिकृत	०८७५५००४३
	कारागार कार्यालय	जेलर	०८७५५००७८
	नापी शाखा कार्यालय	सर्भेक्षक	०८७५५००५१
	खानेपानी कार्यालय	खानेपानी कार्यालय प्रमुख	
	कृषि विकास बैंक	शाखा प्रवन्धक	०८७५५००६२
	राष्ट्रीय वाणिज्य बैंक	शाखा प्रवन्धक	
	नेपाल बैंक लिमिटेड	शाखा प्रवन्धक	०८७५५००८४
	नेपाल खाद्य संस्थान	शाखा प्रवन्धक	०८७५५००८०
	नेपाल विधुत प्रधिकरण	शाखा प्रवन्धक	०८७५५००८१
	नेपाल टेलिकम	कार्यालय प्रमुख	०८७५५०००१
	जिल्ला रेडक्रस सोसाइटी		०८७५५०१४१
	जिल्ला खेलकुद समिति	खे अध्यक्ष	
	घरेलु तथा साना उधोग	प्रमुख उद्योग अधिकृत	०८७५५००४५
	साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन	कार्यालय प्रवन्धक	०८७५५००७९
	किर्दाक नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	०८७५५००७०
	डिप्रोक्स नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	०८७५५०१६९
	डिकेड नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	०८७५५००९४
	सेडा नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	०८७५५०१२६

	महिला शशक्तिकरण	कार्यालय प्रवन्धक	
	उडान नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	
	पुशेक नेपाल	कार्यालय प्रवन्धक	